



การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุดรธานี เขต 2

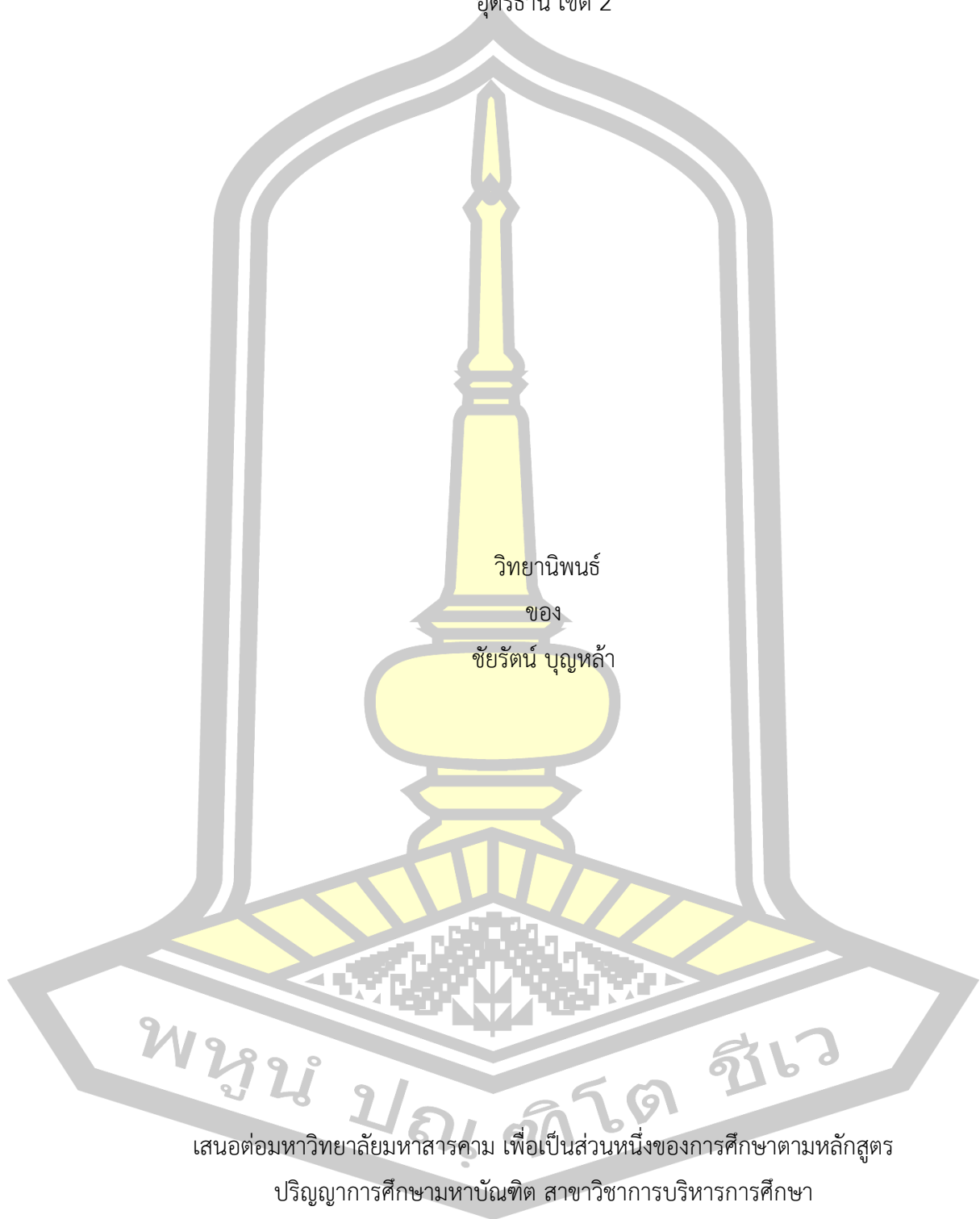
วิทยานิพนธ์
ของ
ชัยรัตน์ บุญหล้า

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กรกฎาคม 2562

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุดรธานี เขต 2



วิถยานิพนธ์
ของ
ชัยรัตน์ บุญหล้า

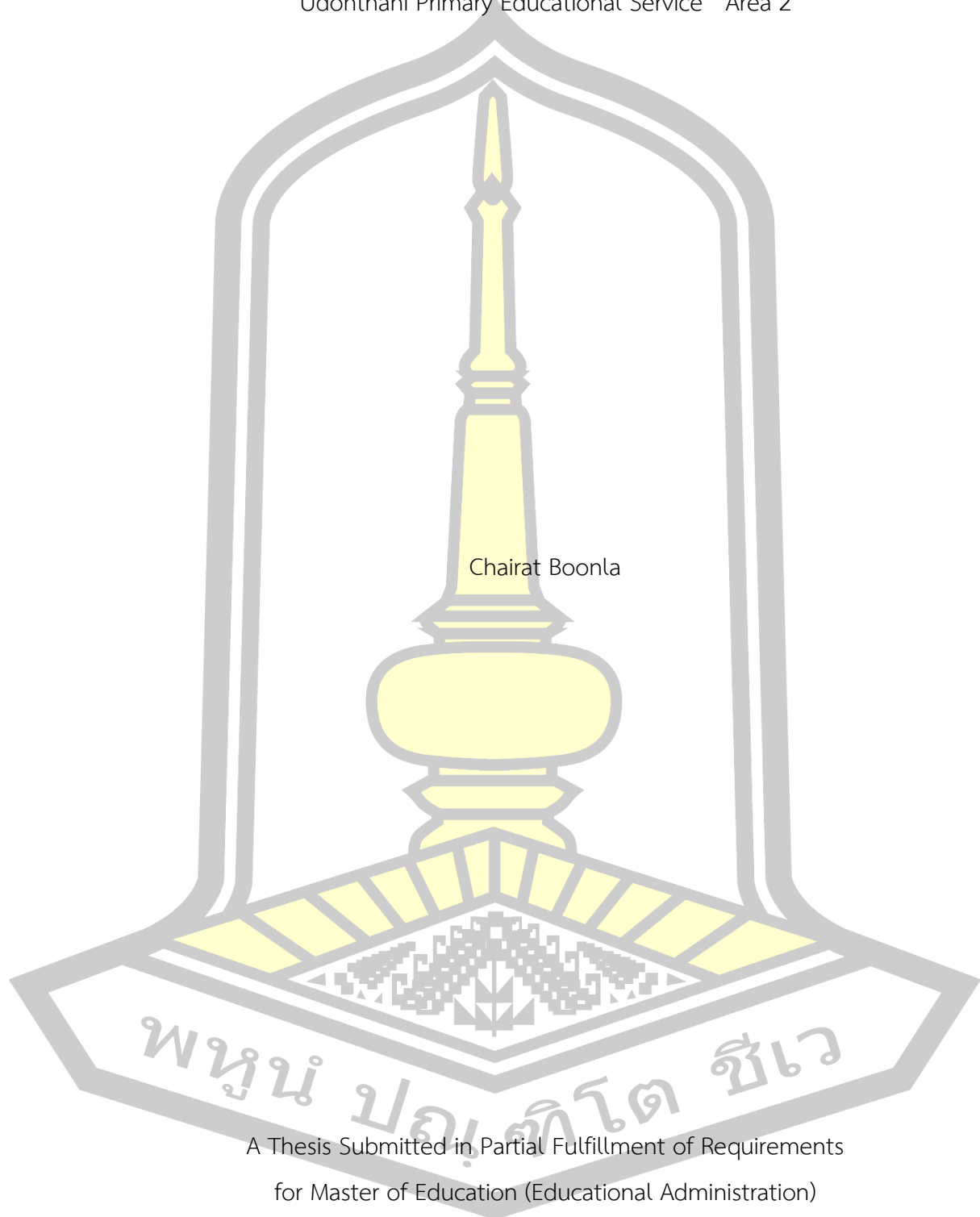
พหุบัณฑิต ชีวะ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กรกฎาคม 2562

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Classroom Research Program for Teacher under the Office of
Udonthani Primary Educational Service Area 2



Chairat Boonla

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration)

July 2019

Copyright of Maharakham University



คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายชัยรัตน์ บุญหล้า แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อ. ดร. ดวงรัตน์ ธารดำรงค์)

..... กรรมการ

(ผศ. ดร. ธัชชัย จิตรนันท์)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. อำนาจ ชนวงค์)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(ผศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2		
ผู้วิจัย	ชัยรัตน์ บุญหล้า		
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. ดวงรัตน์ ฮารัตรงค์		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 3) พัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 การวิจัยเป็นออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 464 คน ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า

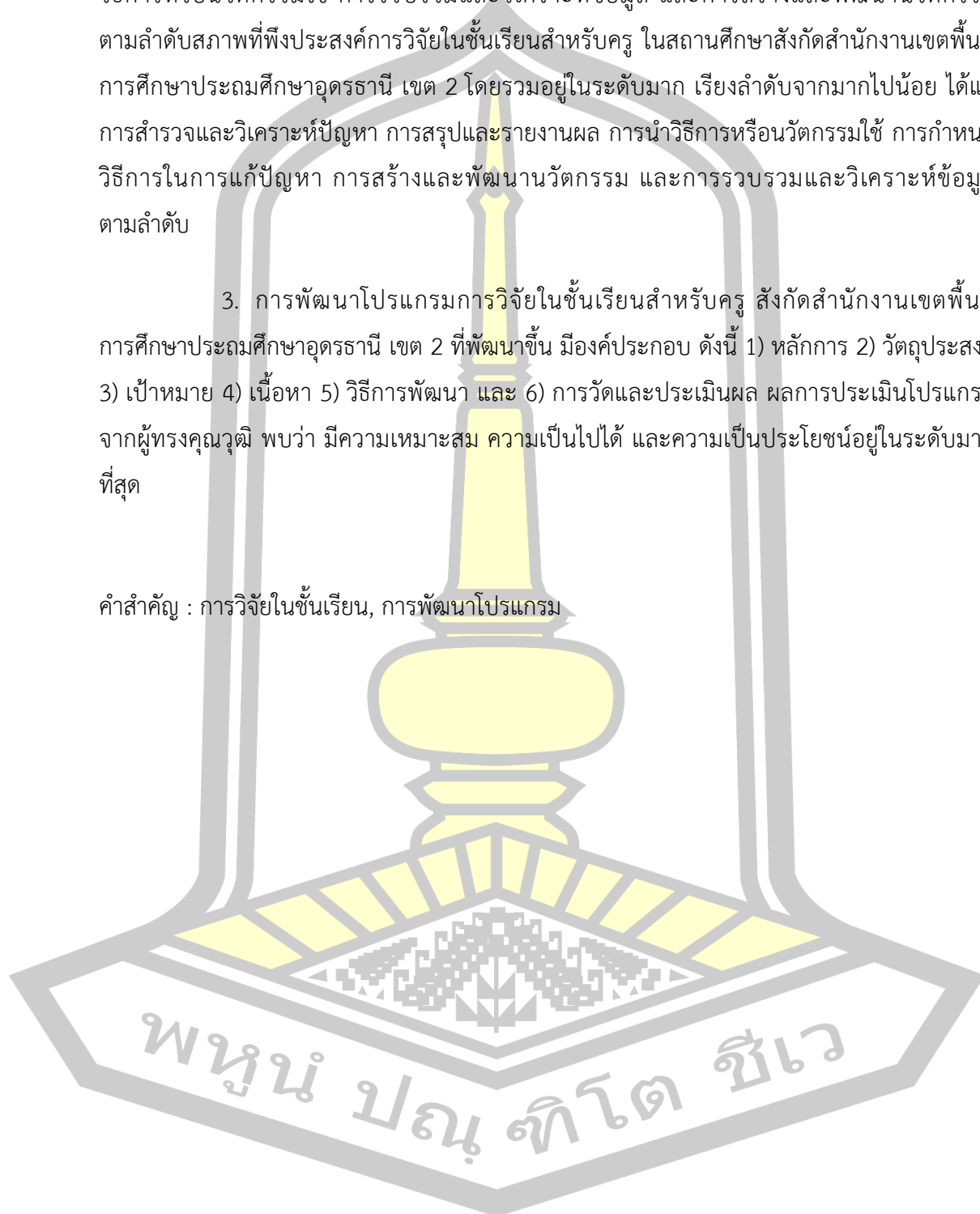
1. องค์ประกอบของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา องค์ประกอบที่ 3 การสร้างและพัฒนานวัตกรรม องค์ประกอบที่ 4 การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ องค์ประกอบที่ 5 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และองค์ประกอบที่ 6 การสรุปและรายงานผล

2. สภาพปัจจุบันการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่

การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา การสรุปและรายงานผล การนำวิธีการหรือนวัตกรรมมาใช้ การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และการสร้างและพัฒนานวัตกรรมตามลำดับสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การสรุปและรายงานผล การนำวิธีการหรือนวัตกรรมมาใช้ การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา การสร้างและพัฒนานวัตกรรม และการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

3. การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เป้าหมาย 4) เนื้อหา 5) วิธีการพัฒนา และ 6) การวัดและประเมินผล ผลการประเมินโปรแกรมจากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การวิจัยในชั้นเรียน, การพัฒนาโปรแกรม



TITLE	The Development of Classroom Research Program for Teacher under the Office of Udonthani Primary Educational Service Area 2		
AUTHOR	Chairat Boonla		
ADVISORS	Duangrat Tandamrong , D.B.A.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2019

ABSTRACT

This research aimed to 1) study elements of classroom research for teacher in Udonthani Primary Educational Service Area Office 2. 2) Study current conditions and desirable conditions of classroom research for teacher in Udonthani Primary Educational Service Area Office 2. 3) Develop the development program to develop classroom research for teacher in Udonthani Primary Educational Service Area Office 2. This research consisted of 3 phases : phase 1 to study elements of classroom research for teacher in Udonthani Primary Educational Service Area Office 2 by 5 professional persons, phase 2 studying current conditions and desirable conditions of classroom research for teacher in Udonthani Primary Educational Service Area Office 2, The samples consisted of 464 teachers and school administrators, phase 3 developing the development program to develop classroom research for teachers in Udonthani Primary Educational Service Area Office 2 by 5 professional persons. The research instrument was questionnaire and assessment form. The statistic using for data analysis, consisted of the Percentage, Mean, Standard Deviation and Modified Priority Needs Index.

The results were as follows:

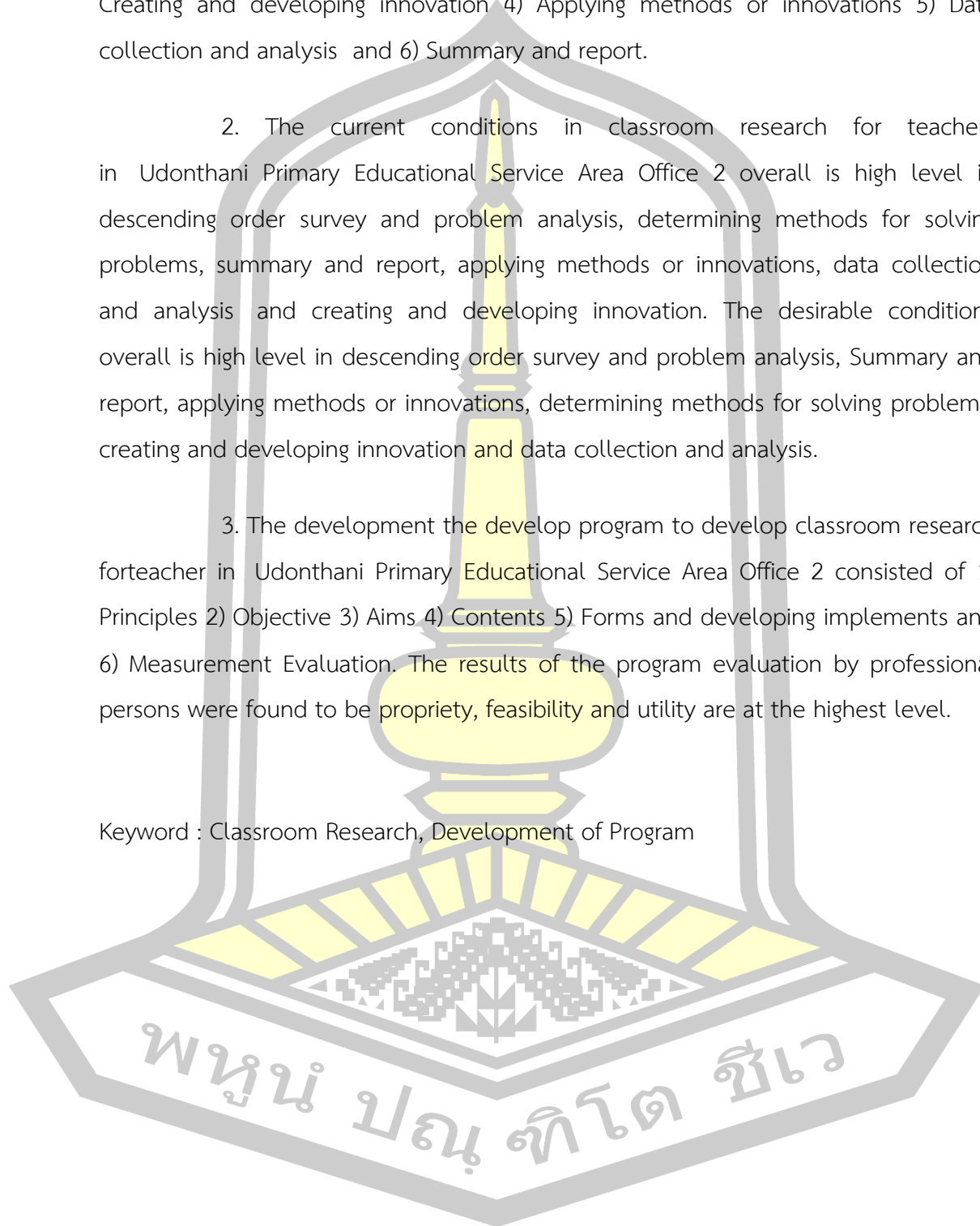
1. Element of classroom research of teacher consisted of 6 elements: 1)

Survey and problem analysis 2) Determining methods for solving problems 3) Creating and developing innovation 4) Applying methods or innovations 5) Data collection and analysis and 6) Summary and report.

2. The current conditions in classroom research for teachers in Udonthani Primary Educational Service Area Office 2 overall is high level in descending order survey and problem analysis, determining methods for solving problems, summary and report, applying methods or innovations, data collection and analysis and creating and developing innovation. The desirable conditions overall is high level in descending order survey and problem analysis, Summary and report, applying methods or innovations, determining methods for solving problems, creating and developing innovation and data collection and analysis.

3. The development the develop program to develop classroom research for teacher in Udonthani Primary Educational Service Area Office 2 consisted of 1) Principles 2) Objective 3) Aims 4) Contents 5) Forms and developing implements and 6) Measurement Evaluation. The results of the program evaluation by professional persons were found to be propriety, feasibility and utility are at the highest level.

Keyword : Classroom Research, Development of Program



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากท่าน อาจารย์ ดร.ดวงรัตน์ ธารดำรง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนนท์ กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนระวงศ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคอยให้ คำปรึกษาแนะนำและ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและได้กรุณาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้นรวมทั้งบุคคลที่ผู้วิจัยได้อ้างอิงทางวิชาการตามที่ปรากฏในบรรณานุกรม

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์และความสะดวกในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยตลอดจนคณะครูทุก ท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ภรรยา พี่ชาย และโดยเฉพาะพี่สาว ที่คอยชี้แนะแนวทางในการทำวิจัยพร้อม ทั้งช่วยเหลือสนับสนุนทั้งด้านกำลังใจและกำลังทรัพย์แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาด้วยดี ตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดามารดาครูอาจารย์ ทุกท่านและขอมอบเป็นกำลังใจสำหรับผู้บริหารและครูที่มีความตั้งใจในการทำงานในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา

ชัยรัตน์ บุญหล้า

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

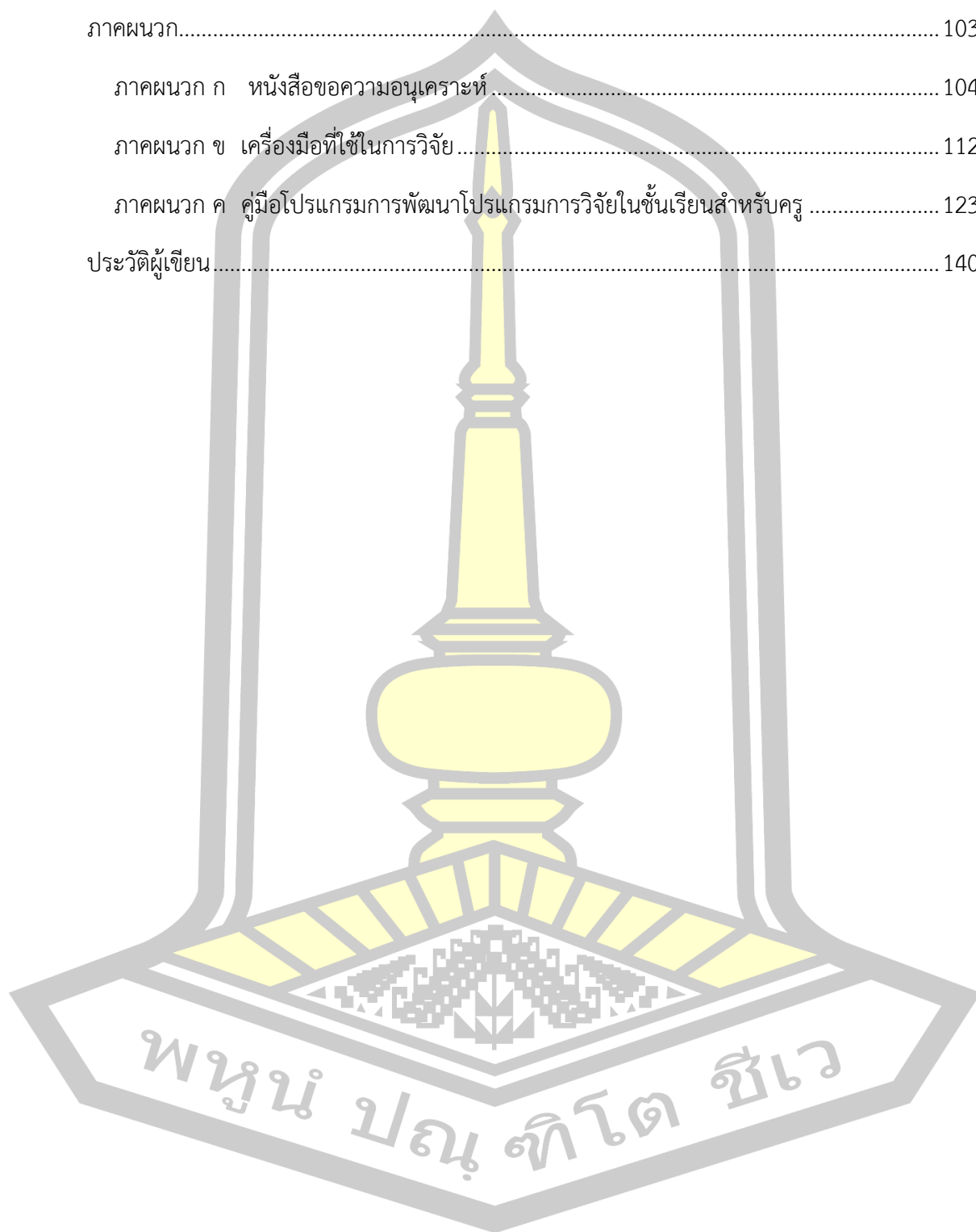
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพประกอบ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามของการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
1. การพัฒนาครู.....	11
1.1 ความหมายของการพัฒนาครู.....	11
1.2 ความสำคัญของการพัฒนาครู.....	12
1.3 รูปแบบการพัฒนาครู.....	13
1.4 แนวทางการพัฒนาครู.....	13
1.5 วิธีการพัฒนาครู.....	18
2. การวิจัยในชั้นเรียน.....	19

2.1 ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน.....	19
2.2 ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน.....	21
3. โปรแกรม.....	38
3.1 ความหมายของโปรแกรม.....	38
3.2 องค์ประกอบโปรแกรม.....	38
3.3 การพัฒนาโปรแกรม (Program Development).....	39
4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2.....	41
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
5.1 งานวิจัยในประเทศ.....	44
5.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	49
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
ระยะที่ 1 การศึกษากระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2.....	54
1. ขั้นตอนดำเนินการ.....	54
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	54
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2.....	56
1. ขั้นตอนดำเนินการ.....	56
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2.....	
1. ขั้นตอนการดำเนินการ.....	61
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	61
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
5. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ระยะที่ 1 องค์ประกอบการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2.....	
ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์พัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้น เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2.....	67
ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2.....	76
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	89
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	89
สรุปผลการวิจัย.....	89
อภิปรายผล.....	92
ข้อเสนอแนะ.....	95

บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	103
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	104
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	112
ภาคผนวก ค คู่มือโปรแกรมการพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู	123
ประวัติผู้เขียน.....	140

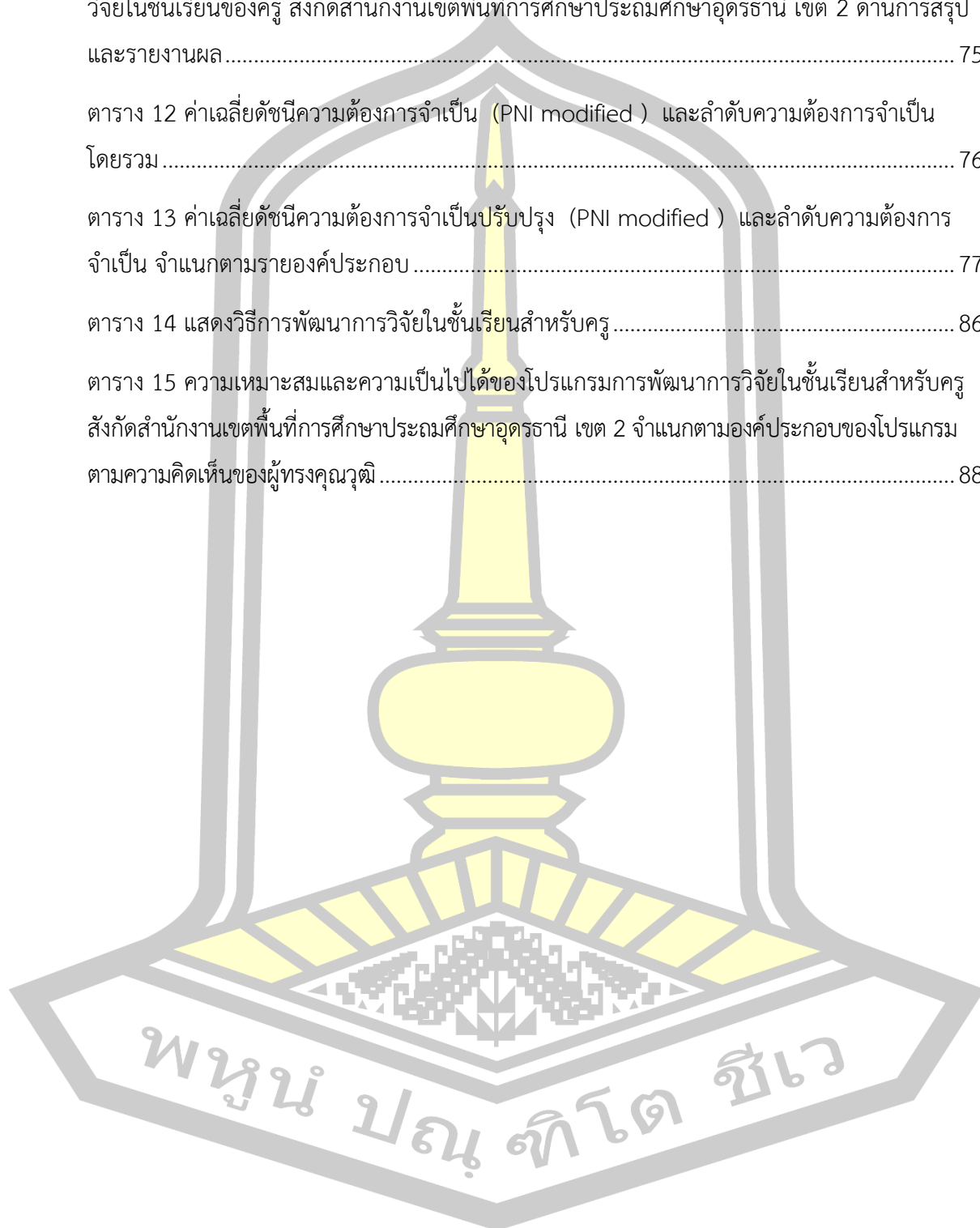


สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน.....	37
ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามขนาดโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	57
ตาราง 3 องค์ประกอบของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2.....	65
ตาราง 4 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	68
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การ วิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวม	69
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การ วิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการ สำรวจและวิเคราะห์ปัญหา.....	70
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การ วิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการ กำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา.....	71
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การ วิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการสร้าง และพัฒนานวัตกรรม.....	72
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การ วิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการนำ วิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้.....	73
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การ วิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการ รวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74

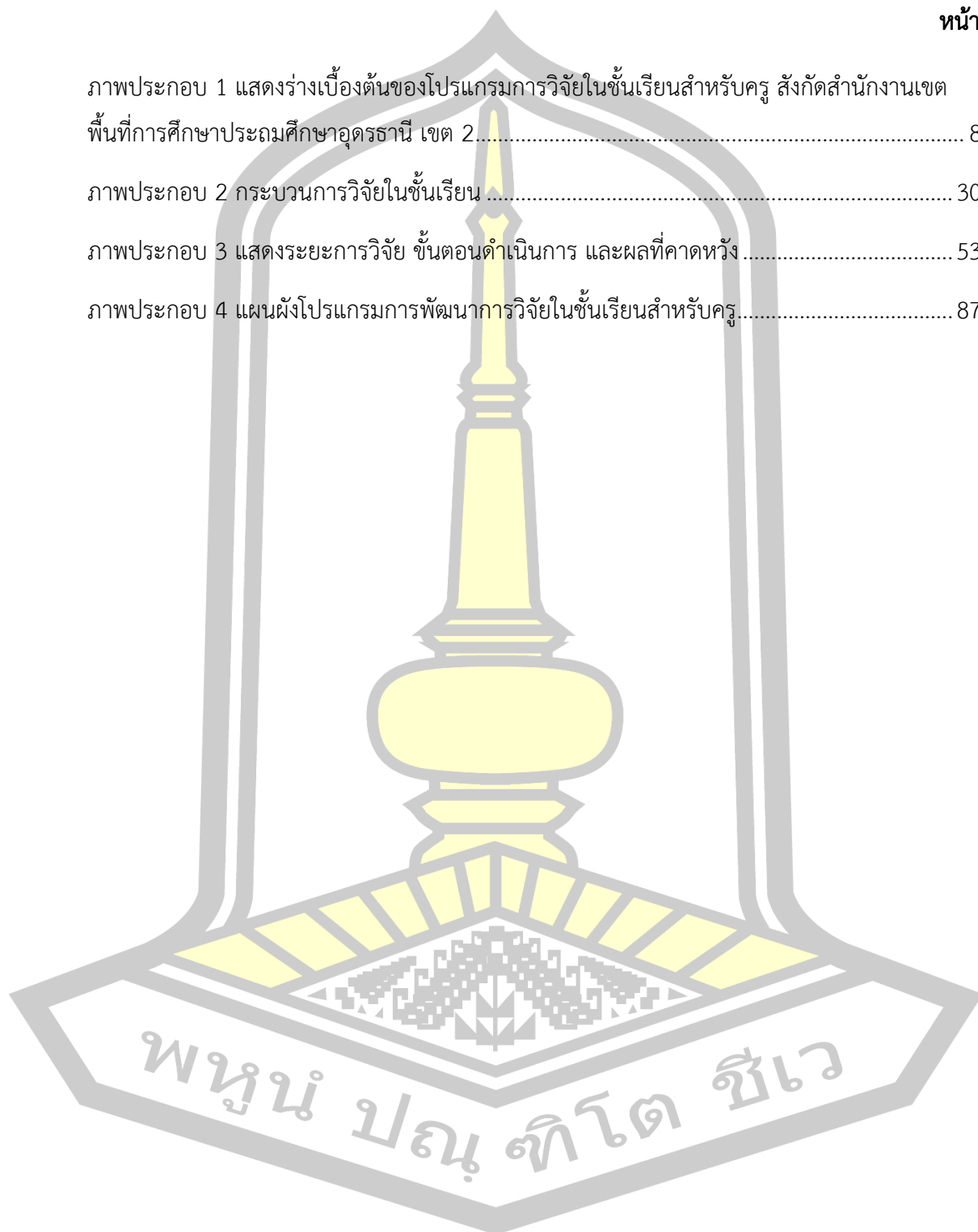
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการสรุปและรายงานผล.....	75
ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวม.....	76
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI modified) และลำดับความต้องการจำเป็น จำแนกตามรายองค์ประกอบ	77
ตาราง 14 แสดงวิธีการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู.....	86
ตาราง 15 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำแนกตามองค์ประกอบของโปรแกรมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	88



สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ 1 แสดงร่างเบื้องต้นของโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2.....	8
ภาพประกอบ 2 กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน.....	30
ภาพประกอบ 3 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	53
ภาพประกอบ 4 แผนผังโปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู.....	87



บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดนำการวิจัยมาใช้เป็นกระบวนการควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้และดำเนินงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ โดยกำหนดในมาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และมาตรา 30 ยังได้เน้นความสำคัญของการวิจัยกับการนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิต พัฒนาครู มีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน สนับสนุนให้ครูสามารถจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทาง การเรียน โดยใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 11)

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมเป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ ด้านต่าง ๆ มีสุนทรียะ รักรักษ์ และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม จะเห็นได้ว่า หัวใจสำคัญของการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือ ครูต้องจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง สามารถคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณได้ ทำให้ครูต้องพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการสร้างความรู้หรือการพัฒนาประสบการณ์ของตนเองมาเป็นวิธีการในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน อย่างมีระบบ ซึ่งวิธีที่ครูควรจะต้องนำมาใช้คือการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ และครูสภาได้กำหนดมาตรฐานความรู้ของครู 9 ด้าน ซึ่งการวิจัยการศึกษาเป็นมาตรฐานหนึ่ง ครอบคลุมเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน การฝึกปฏิบัติการวิจัย การใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหา และครูต้องมีสมรรถนะ ที่สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน (สมถวิล วิจิตรวรรณภา และคณะ. 2556 : 4)

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน เพราะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร

นั่น ผู้ที่มีส่วนสำคัญคือ ครู ดังนั้นครูจึงต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถพัฒนาการเรียนรู้อยู่โดยใช้การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาวิชาชีพครู เนื่องจากให้ข้อค้นพบที่ได้มาจากกระบวนการสืบค้นที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนเกิดการพัฒนาการเรียนการสอน ครูจึงต้องเป็นครุนักวิจัย (สุวิมล ว่องวานิช. 2550 : 21) การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่ดำเนินโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ไม่ว่าจะปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาการทางการเรียนรู้ของผู้เรียนบางคนที่ยากกว่าปกติ มีขั้นตอนในการแก้ปัญหาที่เป็นระบบและนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันทีและสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของตนเองให้ทั้งตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนได้มีโอกาสวิพากษ์ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งครูและผู้เรียน (สุวิมล ว่องวานิช. 2555 : 21) ซึ่งการวิจัยในชั้นเรียนเป็นปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือเป็นความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งความรู้ใหม่ ๆ นี้เรียกว่า นวัตกรรมทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เกิดผลดีที่สุดด้วยตัวครูเอง การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนหรือปรับปรุงวิธีการปฏิบัติเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยวิธีการวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาวิชาชีพครู เนื่องจากข้อค้นพบที่ได้มาจากกระบวนการค้นคว้าที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และครูเกิดการพัฒนาระบบการเรียนการสอน เป็นการแสดงความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครูด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติและทำให้อาชีพครูกลายเป็นวิชาชีพ ทำให้การเรียนการสอนได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้อง เป็นระบบ เกิดผลดีแก่นักเรียนและเป็นการส่งเสริม สนับสนุนความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษา ซึ่งคุณลักษณะครูยุคใหม่จะต้องมีความรู้ความสามารถด้านการวิเคราะห์หลักสูตร สอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ พัฒนาตนเอง วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉพาะการทำวิจัยในชั้นเรียนจะทำให้ครูทราบปัญหาและนำไปปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น (สุธีรา สุริยวงศ์. 2550 : 22-24)

การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้เป็นขั้นตอนที่สำคัญของการวิจัยเพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ประกอบด้วย การนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ เล่น พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ที่ประสิทธิภาพ พัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ตามคุณภาพการศึกษาเป็นครูมืออาชีพ พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพสูงสุด ในการเรียนรู้ การมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องในการเรียนรู้ และคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้เป็นผู้เรียนที่ดี เก่ง และมีความสุข และการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน เช่น นำผลการวิจัยที่ค้นพบมาจัดทำกรอบความคิดการวิจัย นำผลการวิจัยที่ค้นพบมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำเครื่องมือวิจัย นวัตกรรม การวิเคราะห์ อภิปรายผล และเขียนรายงานการวิจัย

และพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นต้น (ประภาพรธรรม เสี่ยงวงศ์. 2551 : 115-116)

การพัฒนาครูและบุคลากรเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและความชำนาญแก่บุคลากร ในองค์กรจนสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมและทัศนคติให้บุคลากรปฏิบัติงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพในหน้าที่การงาน อันจะเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีระบบ กระบวนการผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน ขณะเดียวกันสามารถพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 18) และการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เป็นภารกิจของโรงเรียน การแก้ไขและเสริมสร้างทักษะการ เรียนรู้ จึงเป็นหน้าที่ของครูเพื่อพัฒนาให้นักเรียนผ่านเกณฑ์ การประเมินทักษะตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครู ให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา คือ การอบรมสัมมนา การประชุม ปฏิบัติการ และการนิเทศการสอน สำหรับรูปแบบของการพัฒนาครูนั้นทุกหลักสูตรการพัฒนาครูควร เน้นให้ครูเกิดความตระหนัก และมีจิตสำนึกในหน้าที่ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลัก คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อปลูกฝัง อบรม ชัดเกล้าผู้เรียน ให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีนิสัยรักการอ่าน และมีสมรรถนะที่จำเป็นในด้านการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และการใช้ทักษะชีวิต การจัดการทางวิชาชีพ โดยปรับเปลี่ยน กระบวนการคิด เสริมสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ และการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการ ด้านการเงิน เวลา และการทำงาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2558 ก : 106-109)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีเป้าประสงค์ผู้เรียนมีคุณภาพตาม เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ครูและบุคลากรทางการศึกษามี ความรู้ความสามารถและทักษะตามสมรรถนะและความสามารถ ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ มีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการบริหาร และจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. 2557 : 3) จากสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่จะพัฒนาตนเองของครูผู้สอนด้านการวิจัย ในชั้นเรียน โดยการสำรวจและสอบถาม พบว่า สภาพปัจจุบันครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ยังไม่มีครูท่านใดที่ได้ลงมือดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งครูผู้สอนส่วนมากประสบปัญหา คือ ขาดความรู้ ความ เข้าใจ และขาดทักษะในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้น เรียน ขาดการนิเทศติดตามผลและให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ขาดวัสดุอุปกรณ์และ งบประมาณที่สนับสนุนให้ครูดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน มีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการ ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน มีภาระงานที่รับผิดชอบมาก ส่วนความต้องการที่จะพัฒนาตนเองของ ครูผู้สอนในเรื่องดังกล่าว พบว่า ครูผู้สอนส่วนมากตระหนัก และเห็นความสำคัญของการทำวิจัยใน ชั้นเรียน ต้องการที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางของการปฏิรูป การศึกษาที่เน้นให้ครูผู้สอนทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และใช้ กระบวนการวิจัยไปพัฒนาระบบการทำงาน และพัฒนาความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพครู

พร้อมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัด ส่งเสริมและสนับสนุนให้ มีการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแห่งนี้และรับผิดชอบงานบริหารวิชาการของโรงเรียนจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นที่จะพัฒนาครูผู้สอนในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนเกิดความรู้ความเข้าใจ และเกิดทักษะในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน นำความรู้ ความเข้าใจและทักษะในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนที่ได้ไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทาง ของการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้ครูดำเนินการวิจัยควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน อันจะส่งผลดี ต่อการจัดการเรียนการสอนของครูให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การทำงานของครูเป็นไปอย่างมีระบบ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. องค์ประกอบของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ประกอบด้วยอะไรบ้าง
2. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ด้านการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เป็นอย่างไร
3. โปรแกรมพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ด้านการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
3. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบถึงองค์ประกอบของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
2. ได้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ด้านการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
3. เป็นโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 กระบวนการการวิจัยในชั้นเรียนของนักวิชาการ ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการ ประกอบด้วยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา 2) การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา 3) การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัด 4) การสร้างและพัฒนาวัตกรรม 5) การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล และ 6) การสรุปและรายงานผล

1.2 วิธีการพัฒนาครู ผลจากการสังเคราะห์วิธีการพัฒนาครูจากแนวคิด ทฤษฎี ของนักวิชาการ ประกอบด้วย 1) การบรรยายจากวิทยากร 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 3) การใช้คู่มือในการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน 4) การฝึกปฏิบัติจริง และ 5) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน

1.3 องค์ประกอบโปรแกรม ได้มาจากการสังเคราะห์องค์ประกอบโปรแกรมจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เป้าหมาย 4) เนื้อหา 5) วิธีการพัฒนา และ 6) การวัดและประเมินผล

1.4 การพัฒนาโปรแกรม ที่ได้มาจากการสังเคราะห์พัฒนาโปรแกรมจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ความจำเป็น (Analyze the training need) 2) การออกแบบโปรแกรม (Design the training program) 3) การใช้โปรแกรม (Implement the training program) และ 4) การประเมินผลโปรแกรม (Evaluate the training program)

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เพื่อให้สอดคล้องกับคำถามและความมุ่งหมายการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำเสนอ แบ่งเป็น 3 ระยะดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการวิจัยสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมของกระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน

ครูผู้สอนที่มีผลงานดีเด่นด้านการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 2 คน และครูที่มี วิทยุติการศึกษาสาขาวิจัย และประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 1 คน

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำนวน 2,072 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำนวน 464 คน โดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling technique) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ครูผู้มีผลงานดีเด่นด้านการวิจัยในชั้นเรียน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินประเมินโปรแกรมโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู โดยประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ได้แก่ ครูผู้ใช้โปรแกรม จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ที่เกี่ยวข้องกับการใช้โปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนด กรอบแนวคิดและทฤษฎีในการวิจัยที่ได้ดังนี้

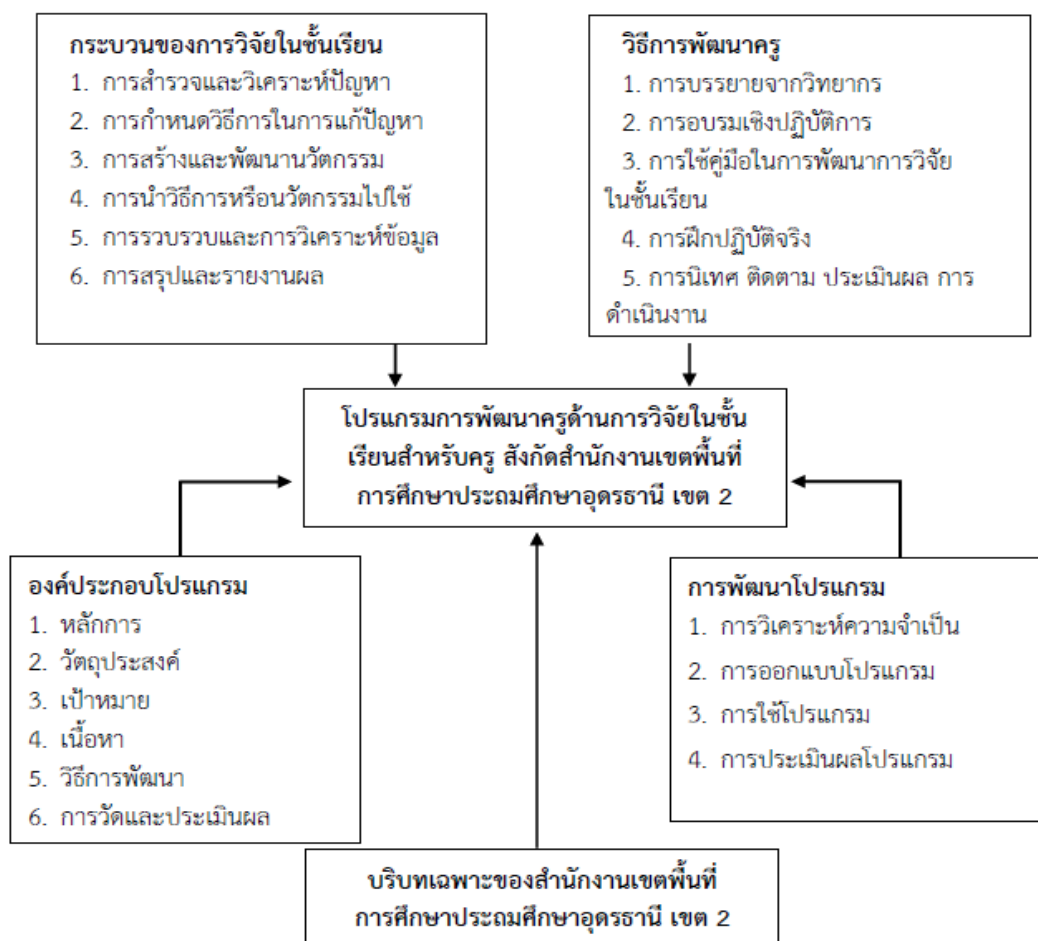
1. กระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์กระบวนการของกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการการวิจัยในชั้นเรียนของนักวิชาการ (การวิจัยทางการศึกษา (2542) ; ครูรักษ์ ภิมรัมย์รักษ์ (2543) ; กาญจนา วัฒมา. (2544) ; กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ; ปัญญา อึ้งสกุล (2544) ; วัชรรา เล่าเรียนดี (2550) ; อีรวัฒน์ เอกะกุล (2551); ลัดดา ภูเกียรติ (2552) ; พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2553) ; และบุญชม ศรีสะอาด (2553) ประกอบด้วยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา 2) การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา 3) การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัด 4) การสร้างและพัฒนานวัตกรรม 5) การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล และ 6) การสรุปและรายงานผล

2. วิธีการพัฒนาครู ซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์วิธีการพัฒนาครูจากแนวคิด ทฤษฎี ของนักวิชาการ สมจิตร์ วัฒนคลัง (2545); ศุภชัย อาชีวะรังษ์โรด (2546) ; อภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2547) ; มหาวิทยาลัยนเรศวร (2548) ; สมชาติ กิจยรรยง และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2550) ประกอบด้วย 11) การบรรยายจากวิทยากร 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 3) การใช้คู่มือในการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน 4) การฝึกปฏิบัติจริง และ 5) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน

3. องค์ประกอบโปรแกรม ได้จากสังเคราะห์แนวคิดของ Kanaya (2005) ; ไท คำล้าน (2551) ; ปริญา มีสุข (2552) ; จักรินทร์ วรณโพธิ์กลาง (2553) ; ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์ (2553) ; วราภรณ์ บุญเจียม (2559) ; เวนิช สารีศรี (2561) ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เป้าหมาย 4) เนื้อหา 5) วิธีการพัฒนา และ 6) การวัดและประเมินผล

4. การพัฒนาโปรแกรม ที่ได้มาจากการสังเคราะห์พัฒนาโปรแกรมจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Bar and Keating 1990) ; Carolyn และคณะ (2013); เชษฐา คำคล่อง (2557) ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ความจำเป็น (Analyze the training need) 2) การออกแบบโปรแกรม (Design the training program) 3) การใช้โปรแกรม (Implement the training program) และ 4) การประเมินผลโปรแกรม (Evaluate the training program)





ภาพประกอบ 1 แสดงร่างเบื้องต้นของโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการที่ครูได้ทำการศึกษาค้นคว้า หาความรู้ใหม่ ๆ การใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของตนอย่างเป็นระบบ โดยขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา หมายถึง การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนภายในและภายนอกชั้นเรียนก่อนทำการวิจัยในชั้นเรียน การสำรวจข้อมูลของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่สนใจ เช่น สมุดแบบฝึกหัด บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเลือกใช้เครื่องมือที่สามารถทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน แล้วนำปัญหามาวิเคราะห์ได้

1.2 การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา หมายถึง การค้นหาผลงานทางวิชาการในรูปแบบของ คู่มือ ตำรา หนังสือ อื่นๆ รวมไปถึงเทคนิคต่างที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา การค้นคว้าเอกสาร

งานต่างที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวบรวมและสรุปผลที่ได้จากการศึกษาไว้เป็นแนวทางในการทำวิจัยในชั้นเรียน การนำข้อปัญหาไปปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม

1.3 การสร้างและพัฒนานวัตกรรม หมายถึง การวางแผนกำหนดวิธีการสร้างนวัตกรรม และเลือกประเภทของนวัตกรรมให้สอดคล้องกับปัญหา การคิดค้นนวัตกรรมใหม่ที่กำหนดขั้นตอนวิธีการสร้างนวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาผู้เรียน ซึ่งได้มีการกำหนดแนวทางการนำนวัตกรรมไปใช้อย่างชัดเจน การนำนวัตกรรมไปทดลองใช้ แล้วนำมาปรับปรุงคุณภาพ และวิเคราะห์ความเหมาะสมของนวัตกรรมที่สร้างขึ้น

1.4 การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ หมายถึง การใช้นวัตกรรมตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนก่อนและหลังการใช้นวัตกรรม การเปรียบเทียบผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการใช้นวัตกรรมระหว่างก่อนและหลัง บูรณาการวิธีการหรือนวัตกรรมที่สร้างขึ้นแล้วนำผลที่ได้ไปพัฒนาไปใช้ปรับปรุงแก้ไขนวัตกรรมต่อไป

1.5 การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง การจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การกำหนดขั้นตอน วิธีการการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลที่ได้จากการใช้นวัตกรรม การจัดกระทำข้อมูลที่ได้จากการใช้นวัตกรรม โดยเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม

1.6 การสรุปและรายงานผล หมายถึง การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการใช้นวัตกรรม มีการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน มีการเขียนรายงานสรุปผลการวิจัยในชั้นเรียน และการเผยแพร่และนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

2. โปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู หมายถึง โปรแกรมที่ใช้ในการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีความสามารถในการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียนและสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนตามกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

4. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

5. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

1. การพัฒนาครู
 - 1.1 ความหมายของการพัฒนาครู
 - 1.2 ความสำคัญของการพัฒนาครู
 - 1.3 รูปแบบการพัฒนาครู
 - 1.4 แนวทางการพัฒนาครู
 - 1.5 วิธีการพัฒนาครู
2. การวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.1 ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.2 ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.3 กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน
3. โปรแกรม
 - 3.1 ความหมายของโปรแกรม
 - 3.2 องค์ประกอบของโปรแกรม
 - 3.3 การพัฒนาโปรแกรม
4. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

1. การพัฒนาครู

ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญทางการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่นักเรียนผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นตัวกลางที่จะทำให้ให้นักเรียนเกิดการพัฒนา และรับเอาองค์ความรู้ที่ถูกถ่ายทอด ครูจึงต้องมีการพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ที่หลากหลายของนักเรียน มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการพัฒนาครู ดังนี้

1.1 ความหมายของการพัฒนาครู

วิไลวรรณ บุปผาตา (2549 : 9) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาครู หมายถึง กระบวนการหรือกรรมวิธีต่างๆ เพื่อบุคลากรในหน่วยงานได้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถความชำนาญ ค่านิยม และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบให้ดียิ่งขึ้นรวมทั้งบุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อ การทำงาน สามารถพัฒนางานที่ปฏิบัติอยู่ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นอันจะเกิดผลดีต่อการพัฒนาองค์กร ยนต์ ชุ่มจิต (2550 : 1) ได้กล่าวถึง การพัฒนาครูผู้สอนว่า หมายถึง การดำเนินงาน ที่พยายามจะสร้างเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการสอนและการทำงานตลอดจนมีเจตคติที่ดีในการทำงาน รวมถึงการมีบุคลิกภาพและคุณธรรมความเป็นครูที่ดีด้วย

สมคิด บางโม (2551 : 13) ให้ความหมายของการพัฒนาไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง กระบวนการทุกอย่างที่จะทำให้สิ่งที่มีอยู่ มีความเจริญขึ้นดีขึ้น เป็นประโยชน์มากขึ้นไม่ว่าจะเป็นตัว คน ระบบงาน องค์กร สถาน ที่ ทฤษฎี ความรู้สัจนิรันดร์ ฯลฯ การพัฒนาบุคคลซึ่งเป็นทรัพยากรที่มี ค่าสูงสุดขององค์กรให้มีคุณภาพสูงขึ้นทำได้หลายวิธี เช่น การสอนงาน การประชุม การให้การศึกษา การฝึกอบรม การสัมมนา การส่งไปศึกษาดูงาน การส่งไปศึกษาต่อ เป็นต้น

นพพร พรหมแพง (2551 : 55) ได้สรุปความหมายของการพัฒนาบุคลากร ไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นการดำเนินการเพื่อให้บุคคลได้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นตลอดจนมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน อันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงาน มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การพัฒนาบุคลากรจะเป็นการส่งเสริมและเปลี่ยนแปลงปฏิบัติงานในด้านต่างๆ เพื่อนำไปสู่การทำงานที่มี ประสิทธิภาพต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 18) ได้ให้ความหมายการพัฒนาครูและบุคลากรว่า การพัฒนาครูและบุคลากรเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและความชำนาญแก่บุคลากรใน องค์กรจนสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมและทัศนคติให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพในหน้าที่การงาน อันจะเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีระบบ กระบวนการ ผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็น วิชาชีพชั้นสูง สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน ขณะเดียวกันสามารถพัฒนา ตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่าความหมายของการพัฒนาครู หมายถึงการใช้กระบวนการต่างๆ ในการ ดำเนินการให้บุคลากรได้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม ความชำนาญ ความ เชี่ยวชาญ และปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนคติในการทำงานเพื่อผลิตผลที่มีคุณภาพของหน่วยงาน

1.2 ความสำคัญของการพัฒนาครู

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549 : 59) ได้กล่าวถึงการจัดการทรัพยากรบุคคลว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องกระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติชัดเจนในมาตรา 81 เรื่องการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาวิชาชีพครู กำหนดให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงโดยพัฒนาทั้งบุคลากรใหม่และบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง

พัฒนา ประยูรสิทธิ (2550 : 1) ได้ให้ทัศนะว่าการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ เป็นภารกิจของโรงเรียน การแก้ไขและเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ จึงเป็นหน้าที่ของครูเพื่อพัฒนาให้นักเรียนผ่านเกณฑ์ การประเมินทักษะตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครู ให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา คือ การอบรมสัมมนา การประชุมปฏิบัติการ และการนิเทศการสอน

จิราวุธ โถขาริ (2553 : 15) ได้กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายในการบริหารงานของหน่วยงานหรือองค์กร เพราะคนเป็นผู้ปฏิบัติงานทุกอย่างของหน่วยงานหรือองค์กร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 ก : 1) ครูมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหน้าที่ปลูกฝังความรู้ ความคิด และจิตใจเยาวชนผู้เป็นครูจึงจัดได้ว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมาก ในการสร้างสรรค์อนาคตของชาติบ้านเมือง และต้องทำหน้าที่ในทางที่ถูกต้อง ให้ได้ผลสัมบูรณ์ที่สุด เนื่องจากการให้การศึกษาเป็นงานที่ละเอียดซับซ้อน และกว้างขวางมาก จะต้องกระทำโดยอาศัยความรู้ ความสังเกตจดจำและความฉลาดรอบคอบอย่างสูง ทั้งอาศัยความอดทน ความเพียรพยายาม ความสุจริต และความเมตตาอันกว้างขวางด้วยพร้อม จึงจะสำเร็จผลที่พึงประสงค์ได้ ทุกคนต้องตั้งใจให้มั่นคงในงาน ในความเป็นครูของตน หมั่นฝึกฝนตนให้เข้มแข็ง และสามารถพร้อมอยู่เสมอ ทั้งในวิชาการ ในการปฏิบัติและในจิตใจ จักได้สามารถร่วมกันสร้างสรรค์อนาคตอันผาสุก และเจริญมั่นคงให้แก่ชาติของเราได้ตามที่เราทุกคนมุ่งปรารถนา

นิราพร โทสวนจิตร (2555 : 13) สรุปว่าการพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่นำมาพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน ให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะตลอดจนพัฒนาความรู้สึกร่วมกันที่ดีต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานที่ปฏิบัติบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้กระบวนการพัฒนาที่หลากหลาย

สรุปได้ว่าความสำคัญของการพัฒนาครู ครูมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจของโรงเรียน เพื่อให้ครูหรือบุคลากรที่มาปฏิบัติงานจะได้ทราบแนวทางการปฏิบัติงานเป็นแนวเดียวกัน และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ให้เกิดในองค์กร ปรับปรุงตนเองในการทำงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของระเบียบ กฎหมาย การเมือง การปกครอง สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี เศรษฐกิจและวัฒนธรรม เพื่อให้บุคลากรเป็นคนที่มีคุณภาพและมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายในการบริหารงานของหน่วยงานหรือองค์กร

1.3 รูปแบบการพัฒนาครู

สำหรับรูปแบบการพัฒนาครูในภาพรวมของประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้สรุปรูปแบบการพัฒนาครูที่หน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ นิยมปฏิบัติกันมาก ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2558 ก : 79-80)

1. การส่งครูไปเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น
2. การไปศึกษาดูงาน การจัดอบรมสัมมนาในโรงเรียนโดยเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้
3. การส่งครูไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
4. การนิเทศภายใน
5. การทำวิจัยในชั้นเรียน
6. การมอบหมายครูอ่านหนังสือเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้และงานที่เกี่ยวข้องกับครู
7. การเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยหมุนเวียนครูให้ปฏิบัติงานในหลายหน้าที่
8. การจัดทีมงานเพื่อเรียนรู้และปฏิบัติงานร่วมกัน
9. การนำโครงการต่าง ๆ จากภายนอกเข้ามาดำเนินการภายในโรงเรียนเพื่อกระตุ้นการทำงานของครูภายในโรงเรียน
10. การสนับสนุนครูให้ทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะและขอรับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ
11. การส่งครูไปเป็นวิทยากรในโอกาสต่าง ๆ
12. การเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ทั้งระดับประเทศและระดับภูมิภาคเพื่อกระตุ้นให้ครูตื่นตัวพัฒนาตนเอง เป็นต้น

สรุปรูปแบบการพัฒนาครูมีวิธีการที่หลากหลาย มีทั้งการดำเนินการพัฒนาแบบกลุ่มหรืออาจพัฒนาเฉพาะตัวบุคคล การใช้รูปแบบใดย่อมขึ้นอยู่กับความเหมาะสม สภาพบริบทองค์ประกอบต่าง ๆ รวมถึงความต้องการพัฒนาของครูหรือหน่วยงาน

1.4 แนวทางการพัฒนาครู

สมชาติ กิจยรรยง และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2550 : 5-6) กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาครู ได้แก่ การศึกษา และส่งเสริมให้พัฒนาตนเอง การศึกษาดูงาน การฝึกอบรมและการพัฒนา เช่น ในห้องฝึกอบรม นอกห้องฝึกอบรม และภายในองค์กรหรือส่งอบรมภายนอก และการพัฒนาในงาน เช่น ฝึกอบรมในงาน และเรียนรู้ในงาน

มารุต พัฒนาผล (2557 ก : 577-578) สรุปว่า แนวทางการพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพนั้นควรมุ่งเน้นการบูรณาการเข้าไปกับงานประจำ กล่าวคือเป็นการพัฒนาครูบนพื้นฐานของการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ประจำวันที่ออกแบบให้ครูได้พัฒนาตนเองไปพร้อม ๆ กับการทำหน้าที่ปกติ ในลักษณะที่เป็นวงจรการพัฒนา (Development Cycle) โดยให้ครูมองไปที่ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ แล้วประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎี ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการทำงานของตนเอง นอกจากนี้การจัดให้มีผู้ฝึกสอน (Coach) หรือพี่เลี้ยง (Mentor) ยังช่วยทำให้การ

พัฒนาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการให้ครูพัฒนาตนเองโดยลำพัง และควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการให้การสนับสนุนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ผลการวิจัยที่ผ่านมายังพบว่าการจัดการความรู้ (Knowledge Management) และการเสริมพลัง (Empowerment) ยังเป็นกลไกสนับสนุนการใช้วิธีการพัฒนาครูดังกล่าวข้างต้นซึ่งกระบวนการพัฒนาครูนั้นควรให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ของครูในการที่จะพัฒนาคุณภาพงานเป็นสำคัญ และการพัฒนาครูยังต้องมีความต่อเนื่องไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงานประจำของครูไม่ว่าจะเป็นการฝึกอบรม การปฏิบัติจริง การให้ผลย้อนกลับ การติดตาม ซึ่งการพัฒนาครูที่ดีนั้นควรให้ครูได้นำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้จริงกับผู้เรียนด้วย และกระตุ้นให้ครูเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในกระบวนการพัฒนานั้นพร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ควรคำนึงถึงหลักการพัฒนาครูดังต่อไปนี้

1. มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายของโรงเรียน มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรและมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ให้ความสำคัญกับสาระการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับสาระนั้น ๆ
3. ส่งเสริมให้ผู้สอนได้เรียนรู้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ และเปิดโอกาสให้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง
4. จัดให้ครูได้สะท้อนคิดการปฏิบัติของตนเอง (Reflective Practice) และให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สอนด้วยกัน
5. มีการติดตามผลการดำเนินการ (Follow - up) และการให้ผลย้อนกลับ (Feedback) เชิงสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
6. ใช้รูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community) ที่มีความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ

พิณสุดา สิริธรรังศรี (2557 : 24-25) สรุปแนวทางการยกระดับคุณภาพครูที่สอดคล้องกับ Spec ครูไทยในศตวรรษที่ 21 ว่าจะพัฒนาไปในทิศทางใดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันได้ ดังนี้

1. การพัฒนาครูต้นแบบ หรือการสร้างระบบครู Coach ให้ครูเพื่อเป็นแนวทางในการทำงานระหว่างครูผู้มีประสบการณ์กับเพื่อนครูในการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล ตลอดจนการมีระบบพี่เลี้ยงและการให้คำปรึกษาหารือ (Coaching & Mentoring) กับครูที่ยังขาดประสบการณ์ มีการสร้างเครือข่ายที่สามารถประสานความร่วมมือระหว่างครู ผู้บริหารผู้ปกครอง และนักเรียนได้ รวมทั้งมีการสร้างวัฒนธรรมขององค์กรที่เข้มแข็งทางวิชาชีพ
2. การผสมผสานกระบวนการวัดผลเข้ากับกระบวนการสอนให้ยืดหยุ่น หลากหลายใช้ได้หลายสถานการณ์ มีการสร้างแหล่งการเรียนรู้หลากหลาย โดยมีการบูรณาการสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะและกระบวนการคิดที่ตกผลึก ตลอดจนมีทักษะในการนำเสนอผลงานได้เพื่อให้เกิดห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ (Thinking Classroom)
3. การจัดการความรู้ของครูจะต้องมีระบบแบบแผนที่ชัดเจน สามารถ

ปฏิบัติได้จริงเปรียบเสมือนการจัดการเรียนการสอน ที่ครูจะต้องสามารถปรับบทบาทของตนเองได้หลากหลายเพื่อให้เข้ากับบริบทของเหตุการณ์นั้น โดยจะต้องมีความอดทนต่อผู้บังคับบัญชา ต่อเพื่อนครูด้วยกัน และสุดท้ายผู้เรียนที่จะต้องเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนว่าอยู่ในลักษณะแบบใด พยายามที่จะปรับตัวครูก่อนที่จะปรับเด็กเข้าหาครูเป็นเรื่องยากที่จะประสบความสำเร็จได้ทำให้กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนขาดตอนได้

4. ปรับโฉมหน้าขององค์กรโดยที่ครูจะต้องทำให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และหน่วยงานที่มีหน้าที่ผลิตครูจะต้องมีการทบทวนบทบาทของตนในด้านกระบวนการใดที่มีปัญหาต้องดำเนินการแก้ไขที่จุดของปัญหาไม่ใช่แก้ไขที่ปลายเหตุโดยเน้นครูให้เป็นTeacher Learner ให้มาก

5. การสร้างแรงบันดาลใจให้ครูเกิดพลังที่จะพัฒนาตนเอง หรือปรับปรุงกระบวนการทัศน์ของตนเองให้เกิดการเรียนรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ โดยเน้นกระบวนการ PLC ให้มากขึ้น การยกระดับคุณภาพครูที่สอดคล้องกับ Spec ครูไทยในศตวรรษที่ 21 เน้นที่ระบบการผลิตครู การพัฒนาครู และกลไกที่จะขับเคลื่อนสู่การพัฒนาที่เป็นรูปธรรมต่อไป

คณะกรรมการปฏิรูประบบการผลิตและพัฒนาครู ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาครูไว้ ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2558 ก : 106-109)

1. วางระบบการพัฒนาครูประจำการ เพื่อพัฒนาศักยภาพครูสู่ความเป็นเลิศในด้านการจัดการเรียนการสอน การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน การออกแบบและผลิตสื่อเอกสารประกอบการสอน ฯลฯ มีแนวดำเนินการ ดังนี้

1.1 จัดให้มีกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาครูที่มีมาตรฐานและเอกภาพ มีขีดความสามารถ และบทบาทในการกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพครูในภาพรวม และจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครูและบุคลากรทางการศึกษา วางแผนการพัฒนาครูรายบุคคลทั้งระบบ จัดทำหลักสูตร ดำเนินการฝึกอบรม สร้างเครือข่าย รวมทั้งประสานงาน กำกับติดตาม ประเมินผลและให้การรับรองหลักสูตรฝึกอบรม

1.2 กำหนดให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาครูสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติ และกำกับติดตามการดำเนินการตามนโยบายให้มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ

1.3 กระจายอำนาจด้านการบริหารจัดการฝึกอบรมครูไปยังสถานศึกษาหรือในระดับพื้นที่การศึกษา เพื่อให้การพัฒนาครูตรงกับความต้องการของครูที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนและหรือพื้นที่การศึกษาอย่างแท้จริง โดยสนับสนุนงบประมาณตรงไปยังสถานศึกษาและหรือพื้นที่การศึกษา

1.4 เร่งรัดให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาและกองทุนส่งเสริมครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และนำผลประโยชน์จากกองทุนมาใช้ในการพัฒนาครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุนที่เป็นเอกเทศ

1.5 สร้างกลไก และเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน โดย

ทุกหน่วยงานร่วมกันทบทวนการจัดทำแผนพัฒนาครูในภาพรวมให้มีเอกภาพและบูรณาการอย่างแท้จริง สถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาครู สถาบันผลิตครูแต่ละแห่งร่วมติดตามคุณภาพของบัณฑิตครูที่ได้ผลิตออกสู่ระบบการศึกษาและร่วมในเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาครูอย่างใกล้ชิด

1.6 เร่งสร้างกลไกส่งเสริมสนับสนุนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมให้เห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ และสร้างเครือข่ายแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย

1.7 จัดให้มีระบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เน้นผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนและนำผลการพัฒนาเชื่อมโยงกับความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู

2. กำหนดรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มสมรรถนะและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง มีแนวดำเนินการ ดังนี้

2.1 จัดให้มีระบบ “คู่มือการศึกษา” ให้ครูทุกคนใช้คู่มือเพื่อพัฒนาตนเองตามความสนใจ โดยกำหนดจำนวนชั่วโมงการพัฒนาครูด้วยตนเองในแต่ละปี

2.2 จัดให้มีการสนับสนุนปัจจัยให้ครูสร้างสื่อการเรียนการสอน หรือใช้ศักยภาพที่وبرมมาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

2.3 กำหนดแนวทางการพัฒนาครู โดยยึดภาระงาน มาตรฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งปัญหาและความต้องการของครูและสถานศึกษาเป็นกรอบในการพัฒนา

2.4 ปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาและฝึกอบรมจาก “เหมารวม” เป็นแบบ “หลากหลาย” เน้นการกระจายสู่พื้นที่ (Area-based Training) วิธีการพัฒนาครูไม่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนการสอนของครู

2.5 จัดให้มีรูปแบบและวิธีการพัฒนาครูที่หลากหลายและมีคุณภาพ เพื่อให้ครูสามารถเลือกรูปแบบและวิธีการฝึกอบรมได้ตามความต้องการ

2.6 ทุกหลักสูตรการพัฒนาครูควรเน้นให้ครูเกิดความตระหนัก และมีจิตสำนึกในหน้าที่ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อปลูกฝัง อบรม ชัดเกล้าผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีนิสัยรักการอ่าน และมีสมรรถนะที่จำเป็นในด้าน การสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และการใช้ทักษะชีวิต การจัดการทางวิชาชีพ โดยปรับเปลี่ยน กระบวนการคิด เสริมสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ และการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการ ด้านการเงิน เวลา และการปฏิบัติงาน

2.7 กระบวนการพัฒนาครูเน้นการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ทางวิชาชีพที่ทันต่อความก้าวหน้าและวิทยาการ เน้นให้ครูมีความรู้ความสามารถในด้านเนื้อหา และทักษะการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับภาระงานที่รับผิดชอบ

2.7 ให้สถานศึกษาจัดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาครูประจำปี เน้นให้ครูทุกคนมีแผนพัฒนาตนเอง มีการประเมินผลแผนในแต่ละปี และนำผลการพัฒนาครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนมาใช้เป็นเกณฑ์ในการให้รางวัลผลตอบแทนแก่ครู

2.8 ปรับระบบการพัฒนาครูวิชาชีพ (ครูอาชีวศึกษา) โดยพัฒนา และฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ

3. ส่งเสริมและสนับสนุนรูปแบบการพัฒนาครูและเครือข่ายการพัฒนาครู ไปสู่ครูมืออาชีพมีแนวดำเนินการ ดังนี้

3.1 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการตั้งศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ของครูในระดับจังหวัดและระดับเขตพื้นที่การศึกษา

3.2 จัดตั้งคลังสมองครูแห่งชาติ เป็นศูนย์รวมประสบการณ์และ ผลงานของครูดี ครูเก่ง ครูเชี่ยวชาญ ครูภูมิปัญญาไทย

3.3 ค้นหารูปแบบการพัฒนาครูที่ดีจากครูต้นแบบ ครูแห่งชาติ ครู ผู้มีแบบอย่างที่ดีด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำแบบอย่างที่ดีมาทดลอง ปรับปรุงแก้ไข จัดทำเป็นคู่มือ เพื่อนำไปเผยแพร่ขยายผลและสร้างครูแกนนำทั่วประเทศ

3.4 หน่วยงานรับผิดชอบการพัฒนาครูร่วมกับครู ทั้งสายสามัญ และสายอาชีพที่ผ่านการอบรมพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ดำเนินการพัฒนางานวิจัยหรือสร้างนวัตกรรม การสอนรูปแบบใหม่เพื่อปรับวิธีการจัดการเรียนการสอน สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ในรูปแบบต่าง ๆ

3.5 วางระบบสนับสนุนการเข้าสู่การเป็นครูมืออาชีพ ครูต้นแบบ ครูแห่งชาติ (Master Teacher) โดยส่งเสริมให้ครูมีโอกาสได้รับการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยสร้างแรงจูงใจ ให้อำนาจ ค่าตอบแทน การยอมรับจากเพื่อนร่วมวิชาชีพ และ เชื่อมโยงกับการเลื่อนวิทยฐานะ การต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

3.6 สถาบันอุดมศึกษา ร่วมส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนา เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาครู เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาครูให้มีทักษะ ความสามารถด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียน การสอน และการวัดประเมินผลโดยจัดหาพี่เลี้ยงที่ปรึกษาทางวิชาการที่เข้มแข็งคอยเยี่ยมเยียนนิเทศ ช่วยเหลือครู ให้คำแนะนำครู

3.7 สนับสนุนองค์กรวิชาชีพเอกชนและชุมชน มีส่วนร่วมในการ พัฒนาครูในประเด็นที่เป็นจุดเน้นหรือความชำนาญการเฉพาะของแต่ละหน่วยงาน โดยรัฐจะต้องมี กลไกในการกำกับดูแลมาตรฐานการดำเนินงาน เพื่อให้การรับรองคุณภาพหรือระดับการดำเนินงาน สรุปรูปแนวทางการพัฒนาครูเป็นการดำเนินงานให้เกิดการพัฒนาบนพื้นฐานของการปฏิบัติงานประจำ ของครูอย่างต่อเนื่อง เน้นกระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มากขึ้น มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีการสะท้อนผลการปฏิบัติงานระหว่างครู โดยมีเป้าหมายของการ พัฒนาคือให้ครูได้นำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้เกิดผลกับผู้เรียนเป็น สำคัญและเกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู

สรุปรูปแนวทางการพัฒนาครูเป็นการดำเนินงานให้เกิดการพัฒนาบนพื้นฐานของการ ปฏิบัติงานประจำของครูอย่างต่อเนื่อง เน้นกระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มาก ขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีการสะท้อนผลการปฏิบัติงานระหว่างครู โดยมีเป้าหมาย

ของการพัฒนาคือให้ครูได้นำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้เกิดผลกับผู้เรียน เป็นสำคัญและเกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู

1.5 วิธีการพัฒนาครู

การพัฒนาครู มีหลากหลายวิธีการ ซึ่งแต่ละวิธีการก็มีเป้าหมายสูงสุดที่จะเพิ่มพูน ความรู้ความสามารถ ทักษะและความชำนาญรวมทั้งทัศนคติให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน การพัฒนาครูจะประสบความสำเร็จได้นั้น วิธีการที่เลือกนำมาใช้ในการพัฒนาต้องเหมาะสมและ สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงาน สอดคล้องกับความต้องการของครู รวมทั้งงบประมาณที่มีอยู่ ซึ่งมี นักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวถึงวิธีการพัฒนาครู ไว้ดังนี้คือ

สมจิตร วัฒนคุลัง (2545 : 1) กล่าวว่า การที่จะให้ครูพัฒนาได้ดีนั้น ไม่มีวิธีใดที่จะดี ไปกว่าการที่ครูเรียนรู้ที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง รู้จักการประเมินตนเองและยอมรับผลที่ ได้การประเมิน มีความตั้งใจที่จะปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นครูที่มีคุณภาพ

ศุภชัย อาชีวะระงับโรค (2546 : 23-24) กล่าวถึงวิธีการในการพัฒนาครู มีหลักการที่ สำคัญ 4 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) ได้แก่ เลือกหัวข้อที่จะศึกษา เก็บรวบรวมและ วิเคราะห์ข้อมูล และระบุสาเหตุต้นตอ
2. การปฏิบัติ (Do) ได้แก่ กำหนดแนวทางปรับปรุงและลงมือปฏิบัติ
3. การตรวจสอบ (Check) ได้แก่ ประเมินแนวทางแก้ไข
4. การดำเนินการให้เหมาะสม (Act) ได้แก่ จัดทำมาตรฐาน และบันทึกผล ความพยายามและเลือกหัวข้อศึกษาใหม่

อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์ (2547 : 32-33) กล่าวถึงวิธีการพัฒนาครู ได้แก่ การสอนงาน (Coaching) การฝึกอบรมในขณะทำงาน (OJT: On the job training) การฝึกอบรมจากหน่วยงาน ภายนอก (In house and public training) การให้คำปรึกษาแนะนำ (Consulting) การโยกย้าย สับเปลี่ยนงาน (Job Rotation) การเป็นที่เลี้ยง (Mentor) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-learning) การเยี่ยมชมองค์กรภายนอก (Field trip) และการดำเนินการและติดตามผล

มหาวิทยาลัยนเรศวร (2548 : 8) การพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาควรมี กระบวนการพัฒนา ดังนี้

1. เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง
2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. การเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. การเรียนรู้จากวิทยากร

สมชาติ กิจจรยง และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2550 : 5-6) กล่าวถึงแนวทางในการ พัฒนาครู ได้แก่ การศึกษา และส่งเสริมให้พัฒนาตนเอง การศึกษาดูงาน การฝึกอบรมและการพัฒนา เช่น ในห้องฝึกอบรม นอกห้องฝึกอบรม และภายในองค์กรหรือส่งอบรมภายนอก และการพัฒนาใน งาน เช่น ฝึกอบรมในงาน และเรียนรู้ในงาน

สรุปว่าการพัฒนาครูนั้นจะต้องสร้างความเชื่อว่าเขาเป็นผู้รับประโยชน์จากการพัฒนาแล้วยอมสนับสนุนโครงการนั้นโดยต้องพยายามรักษาระดับความสนใจให้อยู่ในระดับสูงส่งเสริมสร้างสภาวะสมองด้วยการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมพัฒนา ซึ่งอาจจะสร้างสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อเป็นการชักจูงส่งเสริมภาพพจน์ที่ดีต่อประเด็นหัวข้อต่างๆ อาจจะทำให้ศึกษาเอกสารหรืออภิปรายสรุปสร้างความเข้าใจในประเด็นทั้งแนวคิดความมุ่งหมายให้มีความสำคัญด้วยการเน้นการย้ำแล้วจึงดำเนินการตามกิจกรรมที่ให้ความรู้ประสบการณ์หรือปรับปรุงทัศนคติในการทำงาน ซึ่งประกอบด้วย การฝึกอบรม การสอนงาน กิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง กิจกรรมแสวงหาความรู้ในหน้าที่

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการพัฒนาครูของนักวิชาการ ผู้วิจัยได้นำมารวบรวมจัดหมวดหมู่เพื่อให้เหมาะสมกับกระบวนการการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู ตามแนวคิดของนักวิชาการส่วนใหญ่สรุปได้ว่า วิธีการพัฒนาครู ประกอบด้วย 6 วิธี คือ

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ
2. การบรรยายจากวิทยากร
3. การใช้คู่มือในการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน
4. การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน
5. การฝึกปฏิบัติจริง

2. การวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research) เป็นกระบวนการที่ครูต้องมุ่งศึกษา ค้นคว้า เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนในบริบทของชั้นเรียน ผลงานวิจัยของครูจึงเป็นการนำเสนอกระบวนการทำงานและการลงมือปฏิบัติจริง (Authentic Performance) ของครู หรืออาจกล่าวได้ว่าการวิจัยในชั้นเรียนช่วยให้ครูมีวัฒนธรรมการทำงานอย่างเป็นระบบ มองเห็นภาพของงานตลอดจนมีแนวคิดการตัดสินใจเลือกทางเลือกอย่างมีเหตุผล และสามารถพัฒนาการทำงานไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ (Professional Teacher) การทำวิจัยของครูเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อาจก่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงตลอดเวลา ส่งผลให้โรงเรียนได้มีการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างแท้จริง (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549)

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นรูปแบบของการวิจัยทางการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

2.1 ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 1) ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้า ที่เกี่ยวข้องกับชั้นเรียน ศึกษาในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ แก่ปัญหาที่ครู และนักเรียนประสบอยู่ หรือพัฒนาการเรียนการสอน หรือทั้งสามประการ

พิสนุ พงศ์ศรี (2554 : 4) ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่าเป็นกระบวนการค้นคว้าหาความรู้อย่างเป็นระบบด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้หรือวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่มี

ขอบเขต ขั้นตอน และกระบวนการที่น้อยกว่าการวิจัยทั่วไปหรือยืดหยุ่นกว่ามีลักษณะที่เป็นทางการน้อยกว่าทำโดยครูผู้สอนภายในห้องเรียนหรือภายใต้ ความรับผิดชอบของตน เน้นการนำผลไปใช้จริงเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนานักเรียน ครูสามารถทำได้ตั้งแต่เป็นทางการครบตามกระบวนการและขั้นตอนของการวิจัยทั่วไป จนกระทั่งทำแบบง่าย ๆ และเขียนรายงานการวิจัยที่เรียกว่าวิจัยหน้าเดียว

ธีระวุฒิ เอกะกุล (2551 : 50) ได้ให้ความหมายของการวิจัย ในชั้นเรียนไว้ว่า การศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่รับผิดชอบโดยครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือประจำวิชานั้นๆ และนำผลการปฏิบัติการมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นการวิจัยที่ทําอย่างรวดเร็ว นำผลการปฏิบัติการไปใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลกลับเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ประภาพรณ เส็งวงศ์ (2551 : 9) ได้ให้ความหมาย การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนหรือการคิดค้นนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2554 : 1) ให้ความหมายการวิจัยในชั้นเรียน เป็นการวิจัยประเภทปฏิบัติการ (Action research) คือ การวิจัยมีเป้าหมายเพื่อนำผลไปปฏิบัติงานจริงด้วยเพราะเป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยมีครูเป็นผู้ทำวิจัย

สุวิมล ว่องวานิช (2555 : 21) ให้ความหมาย การวิจัยในชั้นเรียนคือ การวิจัยที่ทําโดยครูผู้สอนในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและนำผลมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดีขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนเป็นการวิจัยที่ต้องทําอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันทีและสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ ในชีวิตประจำวันของตนเองทั้งให้ตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนมีโอกาสวิพากษ์ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของครูและผู้เรียน

พิชิต ฤทธิจรรณู (2553, หน้า 34-35) ได้ให้ความหมายของการวิจัย ในชั้นเรียนว่าเป็นการวิจัยปฏิบัติการที่มีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียน โดยครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการวางแผนแก้ปัญหา โดยศึกษาสภาพการณ์หรือปัญหาการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และครูแสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ ปฏิบัติการแก้ปัญหาหรือพัฒนา สังเกตผลหรือตรวจสอบผลการแก้ปัญหา และสะท้อนผลกลับต่อการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนบรรลุผลสำเร็จของการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

พาที แสนสี (2560 : 55) ได้สรุปความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยที่ทําโดยครูผู้สอน ในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยครูมีบทบาทหน้าที่ในการวางแผนการแก้ปัญหา โดยการศึกษาสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และครูแสวงหาวิธีการหรือวิธีการในการแก้ปัญหา ต้องเป็นการวิจัยที่ทําอย่างรวดเร็ว นำผลมาใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติต่างๆ ให้เพื่อนร่วมงานได้มีการวิพากษ์ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งครูและผู้เรียน

จากความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนที่นักวิชาการกล่าวไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการศึกษาค้นหาความจริงอย่างเป็นระบบ ช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน เพื่อการปรับปรุงสภาพการปฏิบัติงานของครูให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียน ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่เน้นกระบวนการ และการนำผลการวิจัยไปใช้จริงทันทีในทางปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน นักวิจัยทางการศึกษามีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่มีความเฉพาะเจาะจง และแตกต่างไปจากการวิจัยทางการศึกษาทั่วไป ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้สรุปความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ไว้ดังนี้

สุภภรณ์ มั่นเกตุวิทย์ (2545 : 1-2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่า ไม่มีครูท่านใดเมื่อพบปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วจะไม่แก้ไข และพัฒนาให้ดีขึ้น ไม่มีครูท่านใดพบนักเรียนที่เก่งปัญญาเลิศแล้ว ไม่คิดที่จะส่งเสริมให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น เพราะนั่นคือสำนึกของความเป็นครูที่ควรกระทำ และเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แล้วการวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นกระบวนการที่ผู้สอนต้องดำเนินการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (ตามหมวด 4 มาตราที่ 30) บ่อยครั้งที่ครูมักจะบ่นว่า “เด็กคนนี้แย่มาก โจทย์ปัญหาไม่ได้อ่านภาษาไทยไม่คล่อง เขียนตัวหนังสือไม่สวย ทำงานไม่เป็น ขาดการวางแผน ก้าวร้าวไม่มีคุณธรรม จริยธรรม” เราเป็นครูจะต้องคิดหาวิธีการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ด้วยดังกล่าวนำเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยใช้ความรู้ความสามารถ ทั้งศิลปะและศาสตร์ในการนำมาปฏิบัติ การแก้ปัญหาต่าง ๆ ครูก็ไม่มีสูตรสำเร็จที่จะใช้ได้ทุกสถานการณ์ เพราะศักยภาพ สิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ครูจึงต้องคิดค้นทดลองหลายรูปแบบ บันทึกลงสังเกตอย่างต่อเนื่องเพื่อแก้ปัญหาหรือหาคำตอบให้ได้ จะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเมื่อพบปัญหา ครูต้องหาทางแก้ปัญหาเพราะเป็นหน้าที่โดยตรง การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ก็คือการทำวิจัยในชั้นเรียนสิ่งสำคัญที่สุดในการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้ทำวิจัยอย่าแยกงานวิจัยออกจากกระบวนการเรียนการสอน และชีวิตความเป็นจริงของผู้เรียน ที่กล่าวมาเพราะได้พบงานวิจัยในชั้นเรียนหลายเรื่องที่ทำวิจัยเพื่อแสดงศักยภาพของครูว่าทำวิจัยในชั้นเรียนเป็น ทันสมัยทันเหตุการณ์มุ่งสร้างงานวิจัยเพื่อจะได้งานวิจัย จนลืมนจุดประสงค์ หรือแก่นแท้ของงานวิจัยว่างานวิจัยในชั้นเรียนนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา

นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม (2549 : 6) นำเสนอความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูมีทางเลือกในการตัดสินใจแก้ปัญหาในการเรียนรู้ว่ามีคุณภาพ ดังนี้ 1) ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2) ช่วยแก้ปัญหาผู้เรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม 3) พัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น 4) วงวิชาการเกี่ยวกับการเรียนรู้ก้าวหน้าขึ้น พัฒนานักวิชาชีพครูให้มีมาตรฐานและเป็นวิชาชีพชั้นสูงเป็นที่ยอมรับของสังคม และ 5) เป็นการพัฒนาตัวครูโดยใช้วิธีการวิจัย

สุวิมล ว่องวานิช (2555 : 24) นำเสนอ ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. ให้โอกาสครูในการสร้างองค์ความรู้ ทักษะการทำวิจัยการประยุกต์ใช้ การตระหนักถึงทางเลือกที่เป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนแปลงโรงเรียนให้ดีขึ้น
2. เป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้
3. เป็นประโยชน์ต่อผู้ทำวิจัยในการพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ
4. ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง และเกิดการเปลี่ยนแปลงผ่านกระบวนการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ต่อองค์กร นำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติและการแก้ปัญหา
5. เป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติทำให้เกิดการยอมรับในความรู้ของผู้ปฏิบัติ
6. ช่วยตรวจสอบวิธีการทำงานของครูที่มีประสิทธิผล
7. ทำให้ครูเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

จากความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนดังกล่าวมา สรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ต้องมีการดำเนินงานที่เป็นวงจรต่อเนื่อง มีกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมและเป็นกระบวนการที่เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติ เพื่อให้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่สามารถปฏิบัติได้จริง การนำแนวทางการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนจึงมีลักษณะควบคู่กันไปพร้อมๆ กัน ขณะที่กิจกรรมการเรียนการสอนกำลังดำเนินอยู่ต้องมีการวิจัยเพื่อแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างเรียน และทำการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาผู้เรียนควบคู่กันไป กิจกรรมการเรียนการสอน การวิจัยและการพัฒนาจึงเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานพร้อมกันในการทำงานปกติ

2.3 กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยทางการศึกษา (2542 : 7-11) ได้นำเสนอกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา
2. การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา
3. การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม
4. การนำนวัตกรรมหรือวิธีการไปใช้
5. การสรุปผลหรือเขียนรายงาน

จากกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนตามขั้นตอนดังกล่าว ครูสามารถดำเนินการได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา

การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา เป็นจุดเริ่มต้นในการวางแผนแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งทำให้ครูพบปัญหาที่จะต้องแก้ไขหรือพัฒนาสามารถดำเนินการได้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ควรจะเป็น ขั้นตอนนี้จะนำไปสู่ปัญหาของการวิจัยแหล่งข้อมูล

ขั้นที่ 2 การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา

เมื่อครูได้วิเคราะห์ปัญหาจากการศึกษาในขั้นที่ 1 เพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหา ในขั้นนี้ครูต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น วารสาร บทความ ผลงานวิจัย

หนังสือ ตำรา คู่มือ แนวคิดทฤษฎี ตลอดจนประสบการณ์ของครูเอง ทำให้ครูทราบว่าปัญหาที่คล้ายกับปัญหาของเราเองมีผู้ใดศึกษาบ้าง ใช้วิธีใดในการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหาเป็นอย่างไรจะทำให้ครูเห็นแนว ทางในการแก้ปัญหาได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งอาจเป็นวิธีการสอนแบบใหม่ หรือการใช้นวัตกรรมเข้ามาช่วยในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนของครูชั้นตอนนี้จะนำไปสู่ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ขั้นที่ 3 การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม

จากขั้นตอนที่ 2 ครูจำได้ทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา ซึ่งอาจเป็นวิธีการหรือนวัตกรรมที่เป็นไปได้ ขั้นนี้ครูต้องกำหนดวิธีการหรือสร้างนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา แล้วดำเนินการหาคุณภาพของวิธีการหรือนวัตกรรมจากผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ ขั้นตอนนี้จะนำไปสู่ตัวแปรที่ศึกษา และวิธีการที่จะพัฒนาหรือแก้ปัญหา

ขั้นที่ 4 การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้

ขั้นนี้ครูนำวิธีการหรือนวัตกรรมที่สร้างในขั้นที่ 3 ไปใช้ โดยระบุขั้นตอนปฏิบัติว่าจะใช้กับใคร เมื่อไร อย่างไร แล้วเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น สังเกตพฤติกรรมเริ่มต้นของผู้เรียนก่อนนำไปใช้ เมื่อนำไปใช้แล้ว สังเกตพฤติกรรมอีกระยะหนึ่ง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนต่อไปขั้นตอนนี้ ต้องมีเครื่องมือและวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลรวมทั้งแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 5 การสรุปผลหรือเขียนรายงาน

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้ว นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมกับข้อมูลที่รวบรวมได้ แล้วสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล หากยังไม่สามารถแก้ปัญหได้ตามที่ต้องการก็จะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข โดยย้อนกลับไปค้นหาวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ แล้วพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม ตลอดจนนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้อีก คือดำเนินการขั้นที่ 2-4 ใหม่ จนกระทั่งสามารถแก้ปัญหได้ตามที่ต้องการ แล้วเขียนสรุปผลการดำเนินงานตั้งแต่ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 ขั้นตอนนี้ จะได้ผลการวิจัยที่นำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนหรือการแก้ไขปัญหา

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2543 : 13-44) ได้กำหนดกระบวนการของการทำวิจัยในชั้นเรียนมี 4 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดปัญหา

ครูต้องสำรวจสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งครูสามารถปฏิบัติ ได้ดังนี้

1.1 ระบุปัญหาและสาเหตุของปัญหา การระบุปัญหาและสาเหตุของปัญหาเป็นก้าวแรกที่สำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ถ้าสามารถระบุปัญหาได้ชัดเจนและสามารถระบุสาเหตุของปัญหาได้ถูกต้อง สิ่งอื่น ๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมาในกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนก็จะเป็นเรื่องง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการและนวัตกรรมที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหา ซึ่งที่แท้จริงก็คือการแก้สาเหตุนั่นเอง ไม่พบสิ่งที่แท้จริงจึงไม่สามารถแก้ปัญหาก็ถูกจุดและแก้ปัญหาไม่ได้

1.2 การกำหนดปัญหาการวิจัย เมื่อครูได้ปัญหาในชั้นเรียนและสาเหตุของปัญหาขั้นตอนต่อไป คือ การกำหนดปัญหา ถ้าหากครูสามารถกำหนดปัญหาวิจัยได้ชัดเจนก็จะเป็นย่างก้าวต่อไปที่เข้มแข็ง การกำหนดปัญหาการวิจัยเป็นการถามตัวเองว่าจะหาวิธีการหรือนวัตกรรมอะไรมาใช้ใน

การแก้ปัญหา เช่น จะได้ผลหรือไม่ถ้าใช้แบบฝึกกรรมตาหรือแบบฝึกทักษะเชิงกระบวนการ การกำหนดปัญหาของการวิจัย มีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน ดังนี้

1.2.1 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ ประชากรและกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการวิจัย ซึ่งก็คือนักเรียนในห้องเรียนนั่นเอง โดยอาจจะระบุระดับชั้น ระดับความสามารถ เพศ จำนวนคน หรืออื่น ๆ ด้วยก็ได้

1.2.2 ตัวแปรในการวิจัย ได้แก่ สิ่งใด ๆ หรือกระบวนการหรือวิธีการหรือนวัตกรรมใด ๆ ที่มีคุณสมบัติหรือคุณลักษณะและโครงสร้างซึ่งอาจมีค่าคงที่หรือเปลี่ยนแปลงได้

1.3 การกำหนดชื่อเรื่องการวิจัย ชื่อเรื่องการวิจัยควรมีความกะทัดรัด ชัดเจน น่าสนใจ ซึ่งอาจเขียนในรูปของประโยคสมบูรณ์หรือวลีหรือเป็นข้อความก็ได้ ชื่อเรื่องที่ดีต้องมีองค์ประกอบ 3 ส่วน ดังนี้

1.3.1 ตัวแปร โดยทั่วไปจะระบุตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ในการวิจัยเชิงทดลองหรือตัวแปรต้นกับตัวแปรเกณฑ์ในการวิจัยเชิงสัมพันธ์

1.3.2 กลุ่มเป้าหมาย ระบุว่ากลุ่มเป้าหมายเป็นใคร

1.3.3 วิธีการวิจัย ระบุการวิจัยว่าใช้วิธีใด เช่น การสำรวจ การทดลองการเปรียบเทียบ หรือการหาความสัมพันธ์

2. การวางแผนแก้ปัญหา

ในขั้นตอนของการแก้ปัญหานี้ ครูมีงานง่าย ๆ ทำอย่างน้อย 5 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ การแสดงความต้องการในการหาคำตอบจากปัญหาการวิจัย จะมีประเด็นเดียวหรือหลายประเด็นก็ได้แต่ส่วนมากแล้วจะมีประมาณ 1 ถึง 3 ประเด็น ซึ่งแต่ละประเด็นจะเขียนประโยคบอกเล่า เช่น

2.1.1 เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาเศษส่วนนักเรียน

2.1.2 เพื่อพัฒนาทักษะของนักเรียนในการหาผลคูณของจำนวนที่มากกว่าสามหลักกับจำนวนที่มากกว่าสามหลัก ฯลฯ

2.2 การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยในชั้นเรียน เน้นที่การปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งอาจจะเป็นผู้เรียนทุกคนหรือเป็นกลุ่มย่อยที่จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงในเรื่องเดียวกัน หรืออาจเป็นคนเดียวกันก็ได้ ดังนั้น ครูผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ผู้เรียนทุกคนแล้วจำแนกผู้เรียนออกเป็นรายคนรายกลุ่มและรายปัญหา จึงสามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยได้ ตัวอย่าง เช่น วัตถุประสงค์ : พัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาเศษส่วนของนักเรียน กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 26 คน

2.3 การกำหนดวิธีการหรือนวัตกรรม วิธีการหรือนวัตกรรมที่ครูสามารถนำมาใช้ในการจัดสาเหตุของปัญหานั้น แบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

2.3.1 ประเภทเทคนิควิธีการหรือกระบวนการ เช่น กระบวนการแก้โจทย์ปัญหา กระบวนการสร้างความตระหนัก กระบวนการสร้างทักษะการคิดคำนวณ

2.3.2 นวัตกรรมประเภทสื่อและเทคโนโลยีการสอน เช่น บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน วีดีทัศน์ สไลด์ประกอบเสียง แผ่นใส ฯลฯ

2.4 การกำหนดวิธีการและวิเคราะห์ข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลครูมีงานต้องทำอยู่ 3 อย่าง คือ

2.4.1 การกำหนดเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้เพื่อการวิจัยในชั้นเรียน ครูต้องเป็นผู้จัดการทำขึ้นเอง เช่น แบบทดสอบ แบบบันทึก แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวถ้าครูทำขึ้นแล้วต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยเพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเก็บข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ โดยการตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity) ซึ่งมีวิธีการง่าย ๆ ดังนี้

2.4.1.1 ทำการตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Item Content Validity) โดยนำเครื่องมือที่จัดทำเสร็จแล้ว ไปให้เพื่อนครูหรือนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายช่วยกันพิจารณาว่าสามารถสื่อสารได้ตรงตามที่ต้องการหรือไม่

2.4.1.2 ทำการตรวจสอบความเที่ยง (Item Reliability) โดยการนำเครื่องมือชุดเดิมไปให้เพื่อนครูหรือนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย ช่วยพิจารณาอีกครั้งในระยะเวลาที่ห่างกันประมาณ 1-2 สัปดาห์

2.4.1.3 ทำการตรวจสอบว่าการพิจารณาของเพื่อนครูหรือนักเรียนมีการสอดคล้องกันทั้งสองครั้งหรือไม่ ถ้าข้อสอบ คำถาม รายการที่สังเกต หรือเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานข้อใดสอดคล้องกันก็ถือว่ามีความเที่ยงและความตรง ถ้าข้อใดไม่สอดคล้องกันก็ถือว่าขาดความเที่ยงตรง ควรปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงแล้วเริ่มต้นตรวจสอบอีกจนกว่าจะได้จำนวนเครื่องมือเพียงพอ

2.4.2 การกำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูล การรวบรวมเพื่อการวิจัยในชั้นเรียนของครู ควรมีการรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือหลาย ๆ อย่าง เช่น ใช้ทั้งการทดสอบการสังเกต พฤติกรรม การตรวจสอบการปฏิบัติงานและการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง เช่น กลุ่มเป้าหมาย เพื่อนครู

2.4.3 การกำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยในชั้นเรียนมีจุดเน้นที่เป็น การวิจัยในเชิงคุณภาพ มีลักษณะเป็นการบรรยายเกี่ยวกับสิ่งที่ค้นพบและส่วนมากการวิจัยในชั้นเรียนมักจะมีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองอย่างมีวิธีการวิเคราะห์ที่แตกต่างกัน ดังนี้

2.4.3.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่อยู่ในรูปของตัวเลข เช่น คะแนนการทดสอบ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ใน 3 ลักษณะ คือ การบรรยายไปตามลักษณะข้อมูลที่ได้ การเปรียบเทียบความแตกต่างและการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อการวิจัยในชั้นเรียน เป็นสถิติพื้นฐานที่ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อนมากนัก โดยทั่วไปมักใช้ค่าแจกแจงความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น ในกรณีที่วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างมักทดสอบด้วยค่า t-test และถ้ามีการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ก็มักใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (rxy) และสถิติตรวจสอบความสัมพันธ์ เป็นต้น

2.4.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ใช้ในการเขียนบรรยายเป็นหลัก เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์ ดังนั้นจึงเป็น

ข้อมูลที่มีความเป็นธรรมชาติเฉพาะเจาะจง และลึก การวิเคราะห์ข้อมูลชนิดนี้ มักใช้การวิเคราะห์เชิงเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นบ่อยๆ วิเคราะห์ความถี่ตรงของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยๆ วิเคราะห์คำพูดหรือวลีที่ใช้บ่อยๆ วิเคราะห์ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นบ่อยๆ วิเคราะห์คำตอบการแสดงความรู้สึกและการแสดงความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์และการสนทนา

2.5 การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน การทำงานวิจัยในชั้นเรียนเป็นการทำงานของครูที่ทำไปพร้อม ๆ กันกับบทบาทหน้าที่ตามปกติ ไม่ใช่พิเศษที่นอกเหนือไปจากการเรียนการสอนแต่อย่างใด ดังนั้น ครูจำเป็นต้องกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นการวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะทำกิจกรรมอะไรบ้าง ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นและจะทำเมื่อใดเป็นระยะเวลาอย่างน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความยากง่ายของกิจกรรมที่จะทำนั้น ๆ

3. การดำเนินการแก้ปัญหา

การดำเนินการแก้ปัญหา เป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่องจากการกำหนดปัญหา และการวางแผนในการแก้ปัญหา ซึ่งได้กล่าวมาแล้วตั้งแต่ต้น เป็นการปฏิบัติงานตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ในโครงการวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งครูผู้วิจัยก็สามารถยืดหยุ่นได้ตามกำหนดหรือปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

4. การสรุปและการสะท้อนผล

การสรุปและการสะท้อนผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการของการทำวิจัยในชั้นเรียนในรอบหนึ่ง ๆ ที่ได้กำหนดมา ซึ่งต้องเริ่มต้นกำหนดปัญหาใหม่ และวางแผนแก้ไขปัญหาใหม่ ถ้าพบปัญหาอื่น ๆ อีก เป็นการปฏิบัติงานที่ได้ทำหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลแล้วได้ผลอย่างไร ก็นำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันภายใต้ความรู้และประสบการณ์ และความคิดเห็นของครูและผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครองนักเรียน หรือ อภิปรายภายใต้หลักการและทฤษฎี เอกสารอ้างอิงที่ผู้วิจัยพอมืออยู่บ้างหรืออภิปรายภายใต้วิธีการและนวัตกรรมของผู้วิจัยเองก็ได้ โดยการทำการอภิปรายถึงการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมและเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มีข้อสังเกตหรือข้อเพิ่มเติมอย่างไรบ้าง หรือไม่ หรือมีประเด็นใดที่ต้องการค้นหาคำตอบเพิ่มเติมอีกต่อไปหรือไม่

กาญจนา วัฒายุ (2544 : 26-29) ได้กล่าวถึงกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนว่ามีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจวิเคราะห์ปัญหา เริ่มด้วยการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาในการเรียนการสอนในชั้นเรียน และแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง หรือพัฒนาสิ่งที่ต้องการพัฒนานี้ สามารถนำมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ สิ่งที่ผู้วิจัยจะได้รับการดำเนินการในขั้นตอนนี้ คือ กำหนดปัญหาการเรียนการสอนได้อย่างชัดเจน เพื่อนำเสนอสภาพปัญหาของนักเรียน และยังสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลังจากกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยต้องศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำวิจัยนั้น เพื่อให้ได้แนวคิดว่างานวิจัยนั้นมีความเชื่อมโยงกับทฤษฎีอย่างไร ผู้วิจัยจะสามารถกำหนดสื่อการเรียนการสอนหรือวิธีการสอนให้เหมาะสมกับการแก้ปัญหา การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่

เกี่ยวข้อง จะช่วยให้ผู้วิจัยมองปัญหาที่จะวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้งได้แนวคิดและความรู้พื้นฐาน ตลอดจนทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา สามารถอธิบายปัญหาตั้งสมมติฐานได้อย่าง สมเหตุสมผล เลือกเทคนิคการสุ่มตัวอย่างได้ตามหลักการ เลือกเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลได้ถูกต้อง และเลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม สิ่ง que ผู้วิจัยได้จากการดำเนินการในขั้นนี้ คือแนวคิด และเทคนิคในการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับ หลักการทฤษฎีหรืองานวิจัยที่ผู้ศึกษาไว้แล้ว จะทำให้ งานวิจัยเป็นที่น่าเชื่อถือ และมีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน หลังจากที่ผู้ร่วม ศึกษาค้นคว้าได้แนวคิด และเทคนิค ในการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับ หลักการ ทฤษฎี หรืองานวิจัยที่มี ผู้ศึกษาไว้แล้ว จึงเข้าสู่ขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรมซึ่งมีนวัตกรรมอยู่หลายประเภท เช่น นวัตกรรม การใช้สื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน และนวัตกรรมการประเมินผล ผู้วิจัยต้องศึกษาได้แน่ชัดว่าจะ ใช้นวัตกรรมประเภทใด หรืออาจนำแบบอย่างมาจากผู้ที่ได้คิดประดิษฐ์ไว้แล้ว หรือเป็นวิธีการที่ผู้อื่น ทำไว้แล้ว มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่ต้องการใช้ก็ได้ สิ่ง que ผู้วิจัยได้จากการดำเนินการใน ขั้นตอนนี้ คือ ได้นวัตกรรมที่เชื่อมั่นว่ามีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพที่น่าไปใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบการวิจัย ผู้วิจัยสามารถดำเนินการได้หลาย รูปแบบขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการวิจัยกลุ่มนักเรียนที่ทำการวิจัย ตัวแปรที่ศึกษา ผู้วิจัยต้อง ออกแบบการวิจัยให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และสมมติฐานการวิจัย โดยคำนึงถึงกลุ่มตัวอย่าง และ ตัวแปรที่ต้องการศึกษา สิ่ง que ผู้วิจัยได้จากการดำเนินการในขั้นตอนนี้ คือ ได้โครงร่างการวิจัยที่ถูกต้อง เหมาะสม สามารถพิสูจน์ว่าสื่อการเรียนการสอน หรือวิธีสอนนั้น ๆ มีประสิทธิภาพในการเพิ่ม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนของนักเรียน หรือใช้ในการแก้ปัญหาได้

ขั้นตอนที่ 5 การสร้าง และพัฒนาเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะ ใช้เครื่องมือชนิดใดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตัวแปรที่จะวัด เช่น ถ้าต้องการ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เครื่องมือวัดคือ แบบทดสอบ ถ้าต้องการวัดความคิดเห็น เครื่องมือวัด คือ แบบสอบถามความคิดเห็น ถ้าต้องการวัดเจตคติ เครื่องมือวัดคือแบบวัดเจตคติ เครื่องมือแบ่งออกได้หลายชนิด แต่ละชนิดเหมาะสมกับข้อมูลแต่ละลักษณะ จึงจำเป็นต้องศึกษา เครื่องมือแต่ละชนิดทั้งในด้านคุณลักษณะของเครื่องมือ วิธีการสร้าง ข้อดี และข้อจำกัด เมื่อผู้วิจัย สร้างเครื่องมือ หรือปรับปรุงเครื่องมือแล้วจะต้องนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือ ถ้าเครื่องมือมีในขั้นตอนนี้ จะได้เครื่องมือที่มีคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 6 การทดลอง การรวบรวม การวิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัย เมื่อผู้วิจัยสร้างเครื่องมือเสร็จแล้ว และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นก็นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ตามหลักการทางสถิติ เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ระยะเวลาที่ใช้การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าจะต้องกำหนดเป็นปฏิทินปฏิบัติงานซึ่งประกอบด้วยเวลาและ ระยะเวลาของการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด สิ่ง que ผู้วิจัยได้ในขั้นตอนนี้คือการนำ นวัตกรรมไปทดลองใช้ เก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลไปวิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 7 การเขียนรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการทำ วิจัยในชั้นเรียน เป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ และมีการบันทึกประจำวัน

ของผู้ศึกษา คั่นคว่ำ และผู้ร่วมศึกษาคั่นคว่ำ โดยเริ่มต้นด้วยขั้นตอนการวิเคราะห์ และสำรวจปัญหา การพัฒนา รูปแบบ การทดลองใช้รูปแบบ เพื่อแก้ปัญหาจนกระทั่งถึงการวิเคราะห์ผล สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ การเขียนรายงานต้องเขียนภายหลังเห็นผลการวิจัยแล้ว ซึ่งเป็นการเสนอ สิ่งที่ได้ศึกษาคั่นคว่ำอย่างเป็นระบบให้ผู้อื่นทราบ ผู้สนใจสามารถศึกษา คั่นคว่ำเพิ่มเติม หรือนำไปใช้ ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน หรือใช้อ้างอิงได้ สิ่งที่ผู้วิจัยได้จากขั้นตอนนี้ คือได้รายงาน ผลการวิจัยที่เขียนถูกต้องตามรูปแบบ

บัญชา อึ้งสกุล (2544 : 46-47) ได้กล่าวถึงกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนไว้การวิจัย ใน ชั้นเรียนเกิดจากความต้องการของครูผู้สอนที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนรู้และ พัฒนา สื่อการเรียนรู้ สิ่งสำคัญครูผู้สอนต้องมองเห็นภาพการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วย กระบวนการวิจัยดังนี้

1. กำหนดปัญหาความจำเป็นความต้องการในการพัฒนาโดยการศึกษาสภาพ ปัญหา ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อหาลักษณะของปัญหา สาเหตุของปัญหาที่แท้จริงและนำมาใช้ เป็น ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนปรับกิจกรรมการเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้วัตกรรมการ ศึกษา) ในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนที่ครูผู้สอนต้องการพัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นไปตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการแก้ปัญหา/พัฒนาเป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนสอนต้อง สร้างหรือปรับปรุง/พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้วัตกรรมการศึกษารู้นบนพื้นฐานของ แนวคิด/ทฤษฎี เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่า กลุ่มผู้เรียนที่ครูผู้สอนต้องการพัฒนา ได้รับการพัฒนา อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการของศาสตร์ในสาขาที่เกี่ยวข้อง
3. การจัดกิจกรรมแก้ปัญหา/พัฒนา เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนนำกิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ (นวัตกรรมการศึกษา) ที่ผ่านการปรับ/พัฒนาเรียบร้อยแล้วนำไปสู่การปฏิบัติการ จัดกิจกรรมการแก้ปัญหาพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มที่ต้องการพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีลักษณะตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ
4. การวัด/ประเมินผลเป็นการตรวจสอบผู้เรียนมีผลการเรียนรู้และพฤติกรรมหรือ คุณลักษณะตามหลักสูตรที่คาดหวังหรือไม่ครูผู้สอนต้องเป็นผู้วัดผล/ประเมินผลการเรียนรู้และเก็บ รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ วิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งสรุปผลการแก้ปัญหา/พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีการและ แบบวัดต่างๆ อาทิ แบบทดสอบ แบบสังเกตแบบสัมภาษณ์แบบสอบถาม รวมทั้งการจดบันทึก หลัง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. รายงานผลการวิจัยในชั้นเรียนครูผู้สอนต้องเขียนขึ้นเมื่อครูผู้สอนเก็บรวบรวม ข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ครูผู้สอนต้องเขียนสรุปผลการวิจัย หากพบว่าผู้เรียนไม่เกิด การเรียนรู้ หรือยังมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ครูผู้สอนจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือทันทีหรืออาจ ต้องใช้การวิจัยในชั้นเรียน (Action Research) ช่วยในการแก้ปัญหา/พัฒนาการเรียนรู้อีกกลุ่มผู้เรียน ดังกล่าวซ้ำอีกครั้ง หรือหลายๆครั้งจนกว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตาม เจตนารมณ์ตามหลักสูตรอย่างแท้จริง

ยุทธนา ปฐมวนชาติ (2544 : 60-68) เสนอแนวทางการวิจัยในชั้นเรียนไว้ 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผนการวิจัย

เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาผู้เรียน เพื่อกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ซึ่งสิ่งที่ควรทำในเบื้องต้นคือ การวิเคราะห์ปัญหา การเลือกสื่อ วิธีการที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาและการกำหนดโครงการวิจัย การวิจัยในชั้นเรียนจะเริ่มต้นจากการสำรวจสภาพการปฏิบัติงานของครูในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งต้องตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในแผนการเรียนรู้หรือไม่ โดยใช้ ข้อมูลจากการบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนวิเคราะห์จากแบบทดสอบ เพื่อสำรวจปัญหาของผู้เรียนที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์ว่ามีอะไรบ้าง มีสาเหตุมาจากอะไร จัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ต้องการพัฒนา จากนั้นจึงศึกษาค้นคว้าหาวิธีการ สื่อหรือนวัตกรรมที่คาดว่าจะนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา หรือแก้ปัญหาที่พบในชั้นเรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้นกว่าเดิม การกำหนดปัญหาควรมีทิศทางในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาว่าจะแก้ปัญหายจุดไหน จะพัฒนาผู้เรียนอย่างไร แล้วเขียนโครงการวิจัยหรือเค้าโครงการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานสู่ความสำเร็จ

2. การพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

หลังจากวางแผนดำเนินการโดยจัดทำโครงการ หรือเขียนเค้าโครงเสร็จแล้วครู ผู้สอนต้องดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ซึ่งประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้เป็นสิ่งทดลองที่จัดทำขึ้น และกำหนดเป็นตัวแปรอิสระ หรือสิ่งทดลอง เช่น วิธีการสอน สื่อ แบบฝึกต่าง ๆ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประมวลผลการวิเคราะห์ เช่น แบบทดลอง แบบสังเกต เป็นต้น เครื่องมือที่ใช้เป็นสิ่งทดลอง เมื่อครูพัฒนาโดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กำหนดมาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาผู้เรียน และจัดทำในลักษณะของสื่อหรือนวัตกรรม ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อให้มีมาตรฐานก่อนนำไปใช้จริง ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อให้มีมาตรฐานก่อนนำไปใช้จริง ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลก็จะต้องมีการตรวจสอบบางมที่เที่ยงตรง (Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ และทดลองหาค่าความยากง่าย (Difficulty) หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

3. การดำเนินการวิจัย

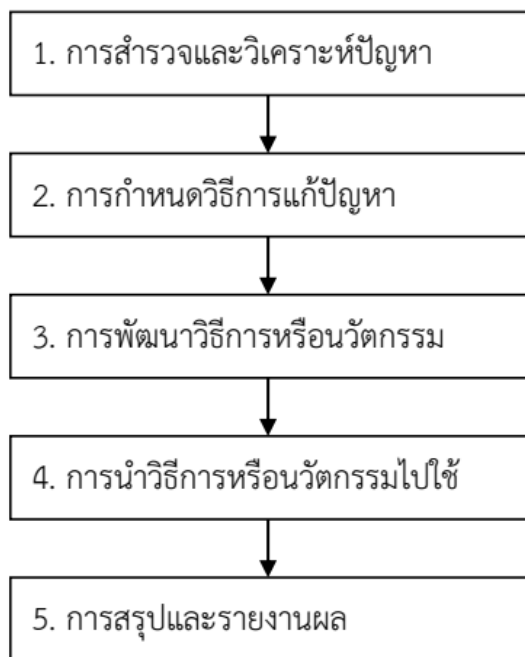
เป็นการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ โดยการนำเครื่องมือที่เป็นสิ่งทดลอง เช่น วิธีการสอน สื่อ แบบฝึกต่างๆ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมาใช้พัฒนาผู้เรียนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้เค้าโครงการวิจัย ดำเนินการตามรูปแบบที่กำหนดไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผลการวิจัย

หลังจากที่ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการได้แล้ว ต้องนำข้อมูล ที่ได้วิเคราะห์และแปลความหมายเพื่อสรุปผลการวิจัย ซึ่งจะเป็นการตอบคำถามหรือปัญหาการวิจัยกำหนดไว้

กรมวิชาการ (2545 : 7-10) ได้กล่าวถึงกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่าการทำการวิจัยในชั้นเรียนมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนากิจการเรียนการสอนของครูลักษณะของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีกระบวนการวิจัย ดังภาพประกอบ 3

1) สำรวจและวิเคราะห์ปัญหา 2) กำหนดวิธีการแก้ปัญหา 3) พัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม 4) นำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ 5) สรุปผลเมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์



ภาพประกอบ 2 กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

จากกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนตามภาพประกอบ 2 ครูสามารถดำเนินการได้ดังนี้
ขั้นที่ 1 การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา

การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาเป็นจุดเริ่มต้นในการวางแผนแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ครูพบปัญหาที่จะแก้ไขหรือพัฒนาสามารถดำเนินการสอนได้หลายลักษณะ เช่นการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแง่มุมต่าง ๆ การตรวจสอบแบบฝึกหัดการสำรวจความประพฤติของนักเรียน การสังเกตของครู ข้อมูลจากการประเมินของผู้เกี่ยวข้อง เป็นต้น เมื่อครูพบปัญหาจากการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาแล้ว หากมีหลายปัญหาครูควรจัดลำดับความสำคัญของปัญหา โดยพิจารณาความรุนแรงของปัญหาว่า ปัญหาใดควรได้รับการแก้ไขหรือพัฒนา ก่อน เลือกปัญหาที่สำคัญที่สุดและเป็นเรื่องที่ผู้วิจัยมีความสนใจอย่างแท้จริงและเหมาะสมกับความสามารถของผู้วิจัย นำปัญหาที่เลือกแล้วมาตั้งหัวข้อในการทำวิจัย และกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขั้นที่ 2 การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา

เมื่อครูได้วิเคราะห์ปัญหาจากการศึกษา ในขั้นที่ 1 เพื่อที่จะให้ได้แนวทางการแก้ปัญหา ในขั้นนี้ครูต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น วารสาร บทความ หลักสูตร ผลงานวิจัย หนังสือ ตำรา คู่มือ แนวคิดทฤษฎีต่างๆ ตลอดจนประสบการณ์ของครูเอง ทำให้ทราบว่า

ปัญหาที่คล้ายกับปัญหาของเรามีผู้ใดศึกษาไว้บ้าง ใช้วิธีใดในการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหาเป็นอย่างไรในขั้นนี้จะทำให้ครูเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งอาจเป็นวิธีสอนแบบใหม่ หรือการใช้นวัตกรรมเข้ามาช่วยในการประกอบการสอน คู่มือครู บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ขั้นที่ 3 การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม

จากขั้นที่ 2 ครูจะได้ทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา ซึ่งอาจเป็นวิธีการหรือนวัตกรรมที่เป็นไปได้ ขั้นนี้ครูต้องสรรหานวัตกรรม กำหนดวิธีการหรือสร้างนวัตกรรม กำหนดวิธีการหรือสร้างนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา ซึ่งจะเป็นการแสวงหาเทคนิค วิธีการ สื่อ หรืออุปกรณ์ใหม่ๆ ที่กระตุ้นยั่วๆ ทำทลายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อยากเรียนและมุ่งแสวงหาความรู้ หรือคำตอบของปัญหาและสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง หลังจากสร้างนวัตกรรมแล้วจะต้องดำเนินการหาคุณภาพของวิธีการหรือนวัตกรรมจากผู้รู้เรื่องนั้นๆ ขั้นตอนนี้นำไปสู่ตัวแปรที่ศึกษาและวิธีการที่จะพัฒนาหรือแก้ปัญหา

ขั้นที่ 4 การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้

ขั้นนี้ ครูนำวิธีการหรือนวัตกรรมที่สร้างขึ้นในขั้นที่ 3 ไปใช้ โดยระบุขั้นตอนปฏิบัติว่าจะใช้กับใคร เมื่อไร อย่างไร จะต้องใช้เครื่องมือใดในการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วเก็บข้อมูล เช่น สังเกตพฤติกรรมเริ่มต้นของผู้เรียนก่อนนำไปใช้ เมื่อนำไปใช้แล้วสังเกตพฤติกรรมอีกระยะหนึ่ง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนต่อไปขั้นตอนนี้ต้องมีเครื่องมือ และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 5 การสรุปและรายงานผล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้ว นำข้อมูลมาวิเคราะห์ การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีการทางสถิติ และแปลความหมายสถิติให้เป็นคำวนได้ หรืออีกนัยหนึ่งการวิจัยเชิงปริมาณเป็นลักษณะของการวิจัยใช้วิธีนิรนัย(Deductive) ซึ่งเป็นการกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการศึกษาไว้ก่อนแล้วจึงศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเชิงคุณภาพแตกต่างจากการวิจัยเชิงปริมาณ กล่าวคือ ไม่มีการคำนวณค่าทางสถิติ แต่แปลความหมายจากการข้อมูลที่บันทึกไว้ หรือจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้อุปนัย (Inductive หรือ Grounded Theory) กล่าวคือ ไม่ตั้งทฤษฎีไว้ล่วงหน้า หากบันทึกเหตุการณ์ตามที่เกิดขึ้นแล้วนำมาสรุปเป็นเกณฑ์หรือทฤษฎีในภายหลัง การแปลผลข้อมูลต้องสอดคล้องกับวิธีวิเคราะห์ข้อมูล จะต้องไม่แปลความหมายมากกว่าค่าสถิติที่ได้หรือเหตุการณ์ที่บันทึกไว้เหมาะสมกับข้อมูลที่รวบรวมได้ หากไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตามที่ต้องการก็จะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข

ประวิต เอราวรรณ์ (2545 : 5) การวิจัยในชั้นเรียนมีกระบวนการที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ มีขั้นตอนและรายละเอียดดังนี้

1. การสำรวจสภาพการปฏิบัติงาน (Reconnaissance) เป็นขั้นตอนของการสำรวจ สภาพการปฏิบัติงานของครูว่ามีปัญหาอะไรบ้าง แล้ววิเคราะห์ว่าปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุมาจากอะไร และจะสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขสภาพการปฏิบัติงานในส่วนใดได้บ้าง ซึ่งครูสามารถสำรวจได้จากกิจกรรมการเรียนการสอน พฤติกรรมนักเรียนสภาพแวดล้อม และบริบทต่าง ๆ ของโรงเรียนการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวจะนำไปสู่การเข้าใจปัญหาอย่างชัดเจนและสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์

2. การวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนสำหรับกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดวิธี การและวางแผนเพื่อลงมือปฏิบัติ (Action) ในการคำตบหรือพัฒนานวัตกรรม และการแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงสภาพการปฏิบัติงานเป็นปัญหา

3. การลงมือปฏิบัติ (Action) ขั้นตอนการปฏิบัติตามที่กำหนดไว้เป็น

4. การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection)

หลังจากที่มีการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปรับปรุงและปฏิบัติตามแผนจนเกิดผลแล้วนักวิจัยต้องมีการสะท้อน ผลการปฏิบัติว่ามีสิ่งใดเกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาไปบ้างเพื่อสรุปผลและวางแผนปรับปรุง ใหม่หรือแก้ปัญหาคือใหม่ต่อไป

วัชร่า เล่าเรียนดี (2550 : 162-163) ได้สังเคราะห์เป็นขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียน 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน เลือกตัดสินใจเกี่ยวกับ ปัญหาที่สำคัญและสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองมากที่สุด

2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหรือปัญหาที่จะทำการวิจัย เช่น เทคนิควิธีสอนที่สนใจ พฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพ วิธีวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ รวมทั้งเครื่องมือสังเกตการณ์สอนที่จะใช้สำหรับการทดลองในชั้น เรียน

3. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมหรือเลือกสื่อที่ต้องใช้ในการวิจัย เช่น ชุดการเรียนรู้ ต่างๆ รวมทั้งการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

4. การออกแบบการวิจัยหรือเลือกแบบแผนการวิจัยที่เหมาะสม

5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล เช่น แบบทดสอบแบบวัด การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ฯลฯ

6. การทดลองปฏิบัติจริงในชั้นเรียนหรือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ รวบรวมลำดับที่แปลผล อภิปรายผลและสรุปผลการวิจัย

7. เขียนรายงานการวิจัยควรเขียนให้ถูกต้องตามรูปแบบการเขียนรายงานวิจัย ถึงแม้ว่าจะไม่ได้รายละเอียดมากเท่ากับวิจัยแบบอื่นๆ ที่สำคัญ สำหรับผู้นิเทศนั้นควรจะมีการ ประเมินผลสมรรถภาพการวิจัยหรือสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครูและของตนเองด้วย เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในด้านต่อไป

ธีระวุฒิ เอกะกุล (2551 : 62-63) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการวิจัย ในชั้นเรียน มีขั้นตอน การวิจัยที่สำคัญดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียน ควรเริ่มต้น ด้วยการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนได้ทำการตรวจสอบว่าประเด็น ใดที่มีความสำคัญจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องทำการแก้ไขให้ผู้เรียนในชั้นเรียนของตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบการวิจัยในชั้นเรียน เมื่อได้ปัญหาที่จะทำการวิจัย แล้วครูที่เป็นนักวิจัย ควรทำการออกแบบการวิจัยในชั้นเรียนว่าจะเลือกรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการใด จึงจะเหมาะสมกับปัญหาที่จะทำการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การค้นหาและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา การเลือกใช้และพัฒนา

นวัตกรรมการศึกษาเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ครูที่เป็นนักวิจัยต้องพิจารณาใช้นวัตกรรมการศึกษาที่จะนำมาแก้ไขปัญหาที่ต้องการทำวิจัย ซึ่งควรเป็นนวัตกรรมการศึกษาที่มีความเหมาะสมกับสภาพ และบริบทของผู้เรียนที่ทำกรวิจัยให้มากที่สุด และควรเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีค่าประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

ขั้นตอนที่ 4 การเขียนโครงร่างการวิจัยในชั้นเรียน เมื่อครูที่เป็นนักวิจัยได้เตรียมการขั้นตอนต่างๆ ข้างต้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรทำการเขียนโครงร่างการวิจัยในชั้นเรียนให้เรียบร้อยก่อนเริ่มวิธีดำเนินการวิจัย เพื่อเป็นกรอบแนวคิดหรือพิมพ์เขียวให้กับครูที่เป็นนักวิจัยได้ดำเนินการต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 การสร้างเครื่องมือการวิจัยในชั้นเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียนเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่ครูที่เป็นนักวิจัยควรดำเนินการเอง เพื่อเป็น สิ่งประกอบที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัย ซึ่งควรดำเนินการหาค่าคุณภาพ ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และควรมีค่าคุณภาพของเครื่องมือที่น่าเชื่อถือจริง

ขั้นตอนที่ 6 การประมวลผลการวิจัยในชั้นเรียน เมื่อดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขั้นต่อไปเป็นการประมวลผลข้อมูลที่ได้ การใช้วิธีการใดในการวิเคราะห์ข้อมูลต้องให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และเหมาะสมกับข้อมูลที่ทำกรเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 7 การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน เมื่อดำเนินการวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้วครบทุกขั้นตอนแล้ว ขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัยในชั้นเรียน คือ การเขียนรายงานการวิจัย ซึ่งครูที่เป็นนักวิจัยควรใช้รูปแบบการเขียนรายงานการวิจัยแบบหนึ่ง แบบใดให้คงที่ตลอดทั้งเล่ม

ลัดดา ภูเกียรติ (2552 : 135-139) สรุปขั้นตอนของการวิจัยเป็นการแสวงหาองค์ความรู้หรือข้อค้นพบใหม่ๆ อย่างมีระบบด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินการ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุปัญหาการวิจัย ปัญหาการวิจัยจะเกิดมาจากการตั้งคำถามซึ่งเป็นการกำหนดประเด็นข้อสงสัยที่ต้องการค้นหาคำตอบโดยเริ่มจากการเขียนรูปประโยคที่เป็นคำถามที่มีความเฉพาะ สามารถสังเกต สืบค้น และศึกษาวิจัยได้ ผู้ที่จะวิจัยควรถามตัวเองเสียก่อนว่าคำถามนั้นมีความสำคัญ เกิดประโยชน์ มีโอกาสในการสืบค้น เก็บข้อมูลและมีระยะเวลาที่เหมาะสมในการทำวิจัยหรือไม่

2. การตั้งสมมติฐานการวิจัยเป็นการคาดเดาคำตอบของปัญหาที่วิจัยอย่างมีหลักการและหลักฐานรองรับเพื่อนำไปสู่การออกแบบการวิจัยต้องยึดหลักการคิดเชิงเหตุและผล สมมติฐานที่ตั้งขึ้นควรมาจากการศึกษาค้นคว้าหนังสือหรือมีหลักฐานอ้างอิงจากงานวิจัยหรือค้นหามาจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นเอกสารวิชาการหรือค้นหาจากอินเทอร์เน็ต ฯลฯ การตั้งสมมติฐานการวิจัยเป็นการกำหนดทิศทางของการวิจัยที่ผู้วิจัยสามารถทราบแนวทางการดำเนินการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. การพิสูจน์ทดสอบสมมติฐาน โดยนาสมมติฐานมาออกแบบการดำเนินการวิจัยทั้งในเรื่องของกลุ่มตัวอย่าง การออกแบบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแสดงรายละเอียดของกระบวนการวิจัยทั้งหมดแล้วลงมือปฏิบัติตามที่ออกแบบไว้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนทำการเก็บข้อมูลควรตั้งคำถามก่อนว่าข้อมูลที่จะเก็บนั้นมีความสัมพันธ์คำถามวิจัยอย่างไร จะเก็บข้อมูลอะไรบ้าง จากที่ใดใช้วิธีใด และช่วงเวลา

ไหนด นานแค่ไหน ใครจะเป็นคนเก็บข้อมูลนั้น จะมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร ซึ่งการเก็บข้อมูลนั้นมีเทคนิคมากมายขึ้นอยู่กับประเภทของข้อมูลที่ต้องการศึกษา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ทำได้โดย 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิเคราะห์เนื้อหา เขียนคำบรรยาย อธิบาย ใช้คำพูดหรือพฤติกรรมสนับสนุนการสรุปผลวิจัย 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้การแจกแจงนับความถี่ คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย 3) การนำเสนอเปรียบเทียบความเหมือนความต่างโดยใช้แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบหรือกราฟเส้น ฯลฯ 4) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีผสม ทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และขยายความเสริมโดยใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพบรรยายประกอบให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

6. การสรุปผลการวิจัย โดยสร้างความหมายจากข้อมูลอย่างสมเหตุสมผล เพราะผลที่ได้จากขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นทำให้ทราบว่าคำตอบของคำถามการวิจัยคืออะไร แต่ที่จะเกิดประโยชน์ยิ่งกว่าคือการแปลความหมายของข้อมูลว่าสิ่งนั้นคือได้อย่างไร เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ซึ่งในขั้นตอนสรุปควรได้มีการอภิปรายเพื่อให้ผลสรุปนั้นชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บุญชม ศรีสะอาด (2554 : 8-9) ได้นำเสนอเกี่ยวกับขั้นตอนการวิจัย 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเลือกหัวข้อปัญหา ในขั้นแรกผู้วิจัยจะต้องตกลงใจให้แน่ชัดเสียก่อนว่าจะวิจัยเรื่องอะไร ซึ่งจะต้องพิจารณาให้รอบคอบด้วยความมั่นใจ และเขียนชื่อเรื่องจะวิจัยออกมา

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่วิจัย หลังจากที่กำหนดเรื่องที่วิจัยแล้วจะต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยโดยศึกษาระความรู้ แนวความคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นในตำรา หนังสือ วารสาร รายงานการวิจัยและเอกสารอื่นๆ สำหรับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้ทราบว่าใครวิจัยในแง่มุมใดไปบ้างแล้ว มีผลการค้นพบอะไร มีวิธีดำเนินการ ใช้เครื่องมือและเทคนิคการวิเคราะห์เช่นไร ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้ทำการวิจัยได้อย่างเหมาะสมรัดกุม ไม่ซ้ำซ้อนกับที่คนอื่นได้ทำไปแล้วและช่วยให้ตั้งสมมติฐานได้อย่างสมเหตุสมผล (กรณีที่มีสมมติฐาน)

3. การเขียนเค้าโครงการวิจัย ซึ่งจะประกอบด้วยส่วนที่เป็นภูมิหลังหรือที่มาของปัญหา ความมุ่งหมายของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ตัวแปรต่างๆ ที่วิจัย (กรณีศึกษาเกี่ยวกับตัวแปร) คำนิยามศัพท์เฉพาะ (กรณีที่เป็น) สมมติฐานในการวิจัย (ถ้ามี) วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (ถ้ามี) รูปแบบของการวิจัย วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล (ถ้ามี)

4. สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการสร้างตามหลักและขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือประเภทนั้นๆ ซึ่งโดยทั่วไปจะต้องศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือลักษณะธรรมชาติและโครงสร้างของสิ่งที่จะวัด การเขียนข้อความหรือข้อคำถามต่างๆ การให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแก้ไข การทดลองและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การปรับปรุงเครื่องมือเป็นฉบับจริง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยไม่จำเป็นจะต้องสร้างเข้าเกณฑ์ก็นำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ การวิจัยบางเรื่องอาจไม่ใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบแผนก็อาจตัดขั้นตอนนี้ออก

5. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กรณีที่ไม่ได้ศึกษาจากประชากร แต่จะศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างก็ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้ในขั้นที่ 3 ในการวิจัยบางเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเลือกกลุ่มตัวอย่างก็จะตัดขั้นตอนนี้ออก

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือหรือเทคนิคต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ใน ขั้นที่ 4 ซึ่งอาจเป็นแบบสอบถาม การสังเกตการณ์หรือการสัมภาษณ์ ฯลฯ กรณีการวิจัยเชิงทดลองจะ ดำเนินการทดลองสังเกตและวัดผลด้วย

7. การจัดกระทำกับข้อมูลโดยอาจนำมาจัดเข้าตาราง วิเคราะห์ด้วยสถิติ ทดสอบสมมติฐานหรือนำมาวิเคราะห์ตามทฤษฎีต่างๆ ตามวิธีการของการวิจัยเรื่องนั้น

8. การตีความผลการวิเคราะห์ จากผลการวิเคราะห์ในขั้นที่ 7 ผู้วิจัยพิจารณา ตีความผลการวิเคราะห์

9. การเขียนรายงานการวิจัยและการจัดพิมพ์ ขั้นนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายของ การวิจัย ผู้วิจัยจะต้องเขียนรายงานตามรูปแบบของการเขียนรายงานการวิจัยประเภทนั้นๆ เพื่อ เผยแพร่ให้คนอื่นได้ศึกษา

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2553 : 33-50) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการทำวิจัย ในชั้นเรียน มี ขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ เป็นจุดเริ่มต้น ของการวางแผน แก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ซึ่งทำให้ครุณักวิจัยทราบปัญหาหรือ ความต้องการจำเป็นที่ต้อง ดำเนินการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ ปัญหาการเรียนรู้อาจได้มาจากการสังเกต การสอบถาม การประเมินจากผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ หรือ ตรวจสอบผลงานของนักเรียน การใช้ข้อมูลชัดเจน (hard data) เกี่ยวกับการเรียนรู้ การใช้แผนผังความคิด (mind mapping) หรือการใช้เทคนิคการตั้งคำถาม

1. ความหมายปัญหาการเรียนรู้และปัญหาการวิจัย ปัญหาการเรียนรู้ หมายถึง ข้อขัดข้อง ข้อขัดแย้ง หรือสภาพ ความแตกต่างระหว่างที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน สภาพที่คาดหวังอาจเป็นมาตรฐานการศึกษาหรือจุดหมายของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ สภาพที่เป็นจริงอาจเป็นข้อมูลผลการเรียนรู้พฤติกรรม หรือคุณลักษณะของผู้เรียน หรือสภาพที่เกิดขึ้นจริงของการจัดการเรียนรู้ ปัญหาการวิจัยหรือคำถาม การวิจัย หมายถึง ประเด็นข้อสงสัย หรือคำถามที่ครุณักวิจัยต้องการดำเนินการเพื่อหาคำตอบให้ ถูกต้อง ตรงกับความเป็นจริงด้วยกระบวนการวิจัย ปัญหาวิจัยจะมีลักษณะเป็นข้อสงสัยของครุณักวิจัย ต่อสภาพการณ์ต่างๆ ทั้งที่เป็นความแตกต่างและไม่แตกต่างระหว่างสภาพที่คาดหวัง กับสภาพที่เป็น จริง

2. วิธีการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ มี 2 วิธีดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด การ วิเคราะห์ปัญหาวิธีนี้จะใช้การเขียนผังความคิด ซึ่งจะช่วยรวบรวมและจัดระบบความคิดของผู้วิจัย เกี่ยวกับปัญหาที่จะทำวิจัยให้เห็นภาพชัดเจนขึ้นว่าปัญหานั้นๆ อยู่ในระดับใด เกี่ยวข้องกับเรื่องใด เชื่อมโยงกันอย่างไรและแง่มุมหรือประเด็นใดที่ควรนำมาเป็นโจทย์หรือปัญหาวิจัย

2.2 การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม การ วิเคราะห์วิธีนี้จะใช้วิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน โดยใช้คำถาม หลักคือ อะไร ทำไม หรืออย่างไร แล้วนำไปสู่การกำหนดเป็นปัญหาวิจัยที่ครุณักวิจัยสนใจอยากค้นหา คำตอบหรือหาแนวทางพัฒนา

ขั้นตอนที่ 2 การเลือกนวัตกรรมหรือวิธีการแก้ปัญหา ครุณักวิจัยจะต้องเลือก

นวัตกรรมหรือวิธีการแก้ปัญหาให้เหมาะสมกับปัญหาการเรียนรู้ และครูนักวิจัยสามารถสร้างหรือจัดทำได้ด้วยตนเอง นวัตกรรมการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมการเรียนการสอน (Instructional innovation) หมายถึง แนวคิด วิธีการ กระบวนการ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ หรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบและการสร้างนวัตกรรมหรือวิธีการแก้ปัญหา จะช่วยให้ครูนักวิจัยมองเห็นโครงสร้างส่วนประกอบของนวัตกรรมทั้งหมด ซึ่งจะสะดวกต่อการสร้างหรือจัดทำต่อไป เมื่อออกแบบเสร็จแล้วก็ลงมือสร้างหรือจัดทำนวัตกรรมตามแบบหรือโครงร่างที่กำหนดไว้ หากต้องการให้ได้นวัตกรรมที่มีคุณภาพ มีความเชื่อมั่นต่อการนำไปใช้มากขึ้น ครูนักวิจัยอาจให้เพื่อนครูหรือผู้ช่วยตรวจสอบ พิจารณานวัตกรรมก่อนก็จะดี แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบ ถือว่าเป็นการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของนวัตกรรมก่อนจะนำไปใช้จริงซึ่งจะช่วยให้ได้นวัตกรรมที่มีคุณภาพมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 การใช้ใช้นวัตกรรมหรือวิธีการแก้ปัญหาหรือพัฒนา เป็นขั้นตอนของการนำนวัตกรรมหรือวิธีการแก้ปัญหาไปใช้ หรือจัดการเรียนการสอนโดยใช้ใช้นวัตกรรม วิธีการแก้ปัญหาหรือพัฒนาที่ได้จัดทำไว้กับประชากรหรือกลุ่มเป้าหมายนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนรู้หรือต้องการพัฒนาตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ แล้วสังเกตผล (observe) หรือเก็บรวบรวมข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยและ เขียนรายงานการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 สรุปและรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการสรุปผลการวิจัย ข้อค้นพบหรือผลการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนว่าเป็นอย่างไร แล้วเขียนไว้เป็นหลักฐานการปฏิบัติงานไว้ในรูปของรายงานการวิจัยโดยอาจจะเขียนแบบเน้นวิชาการ แบบกึ่งวิชาการ หรือแบบเชิงวิชาการ ในการวิจัยในครั้งนี้ได้สังเคราะห์ขั้นตอนการวิจัย

สุวิมล ว่องวานิช (2555 : 47-119) นำเสนอกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนการวิจัย เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน 2) การตั้งคำถามวิจัย 3) การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา 4) การกำหนดรูปแบบการวิจัย 5) การออกแบบการวิจัย 6) การเตรียมแผนสู่การปฏิบัติ
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเก็บข้อมูล 2) แหล่งข้อมูล 3) เทคนิคที่ใช้ในการเก็บข้อมูล 4) ขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล 5) การตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) ลักษณะของข้อมูล 2) แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล 3) การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล 4) การสะท้อนผลกลับ
4. การนำเสนอรายงานผลการวิจัย มีดังนี้ 1) รูปแบบการรายงานผลการวิจัยแบบไม่เป็นทางการ 2) รูปแบบการรายงานผลการวิจัยแบบเป็นทางการประกอบด้วย หัวข้อวิจัย ความเป็นมาของปัญหาวิจัย คำถามวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัยตัวแปรในการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การ

วิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัย 3) ข้อบกพร่องที่พบบ่อยในงานวิจัยของครู ได้แก่ ข้อผิดพลาดในการระบุตัวแปรในการวิจัย ข้อผิดพลาดในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยและข้อผิดพลาดในการกำหนดประโยชน์ของการวิจัย

จากแนวคิดของนักวิชาการผู้วิจัยนำเสนอสังเคราะห์เพื่อหากรอบแนวคิดในกระบวนการในการวิจัยในชั้นเรียน ดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน	การวิจัยทางการศึกษา 2542	ครุภัณฑ์ ศึกษาศาสตร์ 2543	กาญจนา จิตภักย์ 2544	กรมวิชาการ	กระทรวงศึกษาธิการ 2545	บัญชา อึ้งสกุล 2545	วัชรรา เล่าเรียนดี 2550	ธีรวุฒิ เอกะกุล 2551	ลัดดา ภูเกียรติ 2552	พิชิต ฤทธิ์จรูญ 2553	บุญชม ศรีสะอาด 2553	ความถี่
1. การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√	√	9
2. การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	9
3. การสร้างและพัฒนานวัตกรรม	√	-	√	√	√	√	√	-	√	√	√	8
4. การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้	√	√	√	√	√	√	-	√	√	√	√	9
5. การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล	-	-	√	-	√	√	√	√	-	√	√	6
6. การสรุปและรายงานผล	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	10

จากการศึกษากระบวนการวิจัยในชั้นเรียน จากหลักการ แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โปรแกรม โดยยึดด้านองค์ประกอบที่นักการศึกษากล่าวถึงและให้ความสำคัญมากที่สุด รวมถึงยึดถึงความเหมาะสมกับสภาพบริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 และความเหมาะสมในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ จึงได้ออกแบบประกอบใหม่ที่ได้จากการสังเคราะห์ 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา
2. การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา
3. การสร้างและพัฒนานวัตกรรม
4. การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้
5. การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. การสรุปและรายงานผล

3. โปรแกรม

3.1 ความหมายของโปรแกรม

Barr and Keating (1990 : 38) กล่าวว่า โปรแกรมมีความหมายได้หลายอย่าง ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล โดยทั่วไปโปรแกรมใช้ใน 3 ความหมาย คือ

1. โปรแกรม หมายถึง หน่วยที่จัดขึ้นเพื่อทำกิจกรรมพิเศษ หรือให้บริการตามความต้องการของสถาบันหรือบุคคล
 2. โปรแกรม หมายถึง ลำดับการปฏิบัติตามที่วางแผนไว้ เพื่อวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะสำหรับกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะ
 3. โปรแกรม หมายถึง กิจกรรมที่วางแผนไว้ เพื่อเป้าหมายโดยเฉพาะ
- หรรษา สุขกาล (2543 : 41) ได้ให้ความหมายของโปรแกรมไว้ คือ แผนที่วางไว้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามเป้าหมาย ภายใต้บริบทของสถาบัน

อุ้นตา นพคุณ (2546 : 8) ได้กล่าวถึงโปรแกรม คือ งานประจำที่มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ส่วนโครงการจะมีลักษณะที่เป็นงานเฉพาะกิจตามความจำเป็นในสังคมเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ แต่ถ้าโครงการมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาที่นานก็จะกลายเป็นโปรแกรม

สรุปได้ว่า โปรแกรม คือ แผนหรือกิจกรรมอันเป็นมวลประสบการณ์ที่วางไว้อย่างเป็นระบบระเบียบมีขั้นตอนในการพัฒนาที่สร้างขึ้นโดยการประยุกต์จากองค์ประกอบที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันของหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาโปรแกรมเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายภายใต้บริบทของการพัฒนาในแต่ละองค์กร

3.2 องค์ประกอบโปรแกรม

Kanaya and McMillan (2005 : 52) ได้ศึกษาองค์ประกอบของโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพครูพบว่าประกอบด้วยส่วนประกอบของโปรแกรมและองค์ประกอบของบุคคล องค์ประกอบของโปรแกรมประกอบด้วย 1) รูปแบบ 2) ระยะเวลา 3) การเป็นกลุ่มผู้เข้าอบรมที่อยู่ในบริบทเดียวกัน 4) การเรียนรู้เชิงรุก 5) การเน้นที่เนื้อหาความรู้ 6) มีความต่อเนื่องเชื่อมโยง องค์ประกอบของบุคคล ประกอบด้วย 1) การได้รับการยอมรับ 2) การมีแรงจูงใจ

ไท คำล้าน (2551 : 79) ได้กล่าวถึงส่วนประกอบของโปรแกรมไว้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) จุดมุ่งหมาย 2) กิจกรรม 3) วิธีการอบรม 4) เนื้อหาสาระ 5) วิธีการประเมินผล

ปริญญามีสุข (2552 : 46) ได้ออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพครูแบบมีส่วนร่วมของครู ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ดังนี้ สภาพปัญหา วัตถุประสงค์ โครงสร้างเวลาคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม เนื้อหาที่ใช้ เอกสารที่ใช้ การจัดการเรียนรู้ในโปรแกรม และการประเมินผลโปรแกรม

จักรินทร์ วรรณโพธิ์กลาง (2553 : 139-144) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรมไว้ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) รูปแบบ 2) เนื้อหา 3) กิจกรรม 4) สื่อประกอบการฝึกอบรม 5) การประเมินผลการฝึกอบรม 6) ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม

ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์ (2553 : 286-287) ได้พัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูผู้นำ การจัดการเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการ โครงสร้าง การวัดและ ประเมินผลโปรแกรม

วรารภรณ์ บุญเจียม (2559 : 109) ได้พัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูระดับประถมศึกษาด้าน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ที่มีองค์ประกอบของโปรแกรมประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรมการพัฒนา และ 5) การวัดและประเมินผล

เวนิช สารีศรี (2561 : 63) ได้พัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 1 ที่มีองค์ประกอบโปรแกรมประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) ผู้เข้ารับการ พัฒนา 4) ขอบข่ายเนื้อหา 5) ระยะเวลา 6) แนวทางการจัดกิจกรรม 7) เครื่องมือ 8) การวัดและ ประเมินผล

จากการศึกษาองค์ประกอบของโปรแกรม สรุปได้ว่า องค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เป้าหมาย 4) เนื้อหา 5) วิธีการพัฒนา และ 6) การวัด และประเมินผล

3.3 การพัฒนาโปรแกรม (Program Development)

Bar and Keating (1990 : 67) กล่าวถึง รูปแบบการพัฒนาโปรแกรม (Program Development Model) โดยเสนอรูปแบบ 5 ขั้น เพื่อการพัฒนาโปรแกรม คือ

ขั้นที่ 1 การประเมิน (Assessment)

- 1.1 ประเมินความต้องการ
- 1.2 ประเมินสิ่งแวดล้อม
- 1.3 ประเมินทรัพยากร ได้แก่ บุคลากร เงิน และทรัพยากรทางกายภาพ

ขั้นที่ 2 การวางแผน (Planning)

- 2.1 การพัฒนาทีมวางแผน
- 2.2 กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และการประเมินผล
- 2.3 เลือกวิธีปฏิบัติ
- 2.4 ฝึกกอบรวมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้
- 2.6 กำหนดเวลาที่ใช้จนสิ้นสุดโปรแกรม

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติ (Implementation)

- 3.1 กำหนดความรับผิดชอบ เช่น ทักษะความสามารถและงานที่ต้องทำ
- 3.2 ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
- 3.3 ประเมินกระบวนการและประเมินผลผลิต

ขั้นที่ 4 ประเมินหลังจบโปรแกรม ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินกระบวนการและ ผลผลิตเพื่อการตัดสินใจอนาคตของโปรแกรม

ขั้นที่ 5 การตัดสินใจเชิงบริหาร เป็นการตัดสินใจว่าจะดำเนินโปรแกรมต่อไป หรือยุติโปรแกรม หรือดัดแปลงโปรแกรม

Carolyn และคณะ (2013 : online) ได้เสนอขั้นตอนของการพัฒนาโปรแกรมไว้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรม (Analyze the training need) เมื่อมีการพัฒนาโปรแกรมการอบรมเพื่อพัฒนางาน ต้องคำนึงถึง อะไรคือความรู้อะไรคือทักษะ และทัศนคติของผู้ที่รับการอบรมที่จะทำให้โปรแกรมการอบรมมีความสมบูรณ์ และให้สามารถเชื่อมโยง

ช่องว่างระหว่างผู้เข้ารับการอบรม นอกจากนี้ยังต้องมีการพิจารณาระยะเวลาของการฝึกอบรม พร้อมทั้งวิธีการ แนวโน้มที่ดีที่สุดที่ผู้เข้ารับการอบรมจะได้เรียนรู้และเครื่องมือ หรือทรัพยากรที่มีให้คุณ

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบโปรแกรมการอบรม (Design the training program) โดยจะต้องออกแบบให้อยู่บนพื้นฐานซึ่งเป็นผลจากขั้นตอนการวิเคราะห์ ขั้นตอนนี้ ประกอบด้วยการระบุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งอธิบายในลักษณะที่สามารถวัดผู้เข้าฝึกอบรมได้ตามจุดประสงค์เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม นอกจากนี้ยังต้องกำหนดวิธีการอบรมแสดงเป็นวิธีการฝึกอบรมให้ผู้เข้าอบรมได้เห็นชัดเจนอาจนำเสนอได้หลายวิธี เช่นโดยการสอนในห้องเรียน ทางออนไลน์หรือใช้วิธีการผสมผสานทั้งสองแบบก็ได้ โดยการออกแบบในขั้นตอนนี้อาจสร้างเค้าร่างหรือเค้าโครงเนื้อเรื่องที่จะช่วยในการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรม (Develop the training program) ในขั้นตอนการพัฒนาเป็นการใช้วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายและวัสดุอื่น ๆ ที่สร้างขึ้นในระหว่างขั้นตอนการออกแบบเพื่อพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรม วัสดุนี้อาจรวมถึงส่วนประกอบของการฝึกอบรมออนไลน์และวัสดุสำหรับการฝึกอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในช่วงนี้ยังอาจจะพัฒนาวิธีการทดสอบการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการของผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับความรู้ทักษะหรือทัศนคติ ขึ้นอยู่กับการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 4 การใช้โปรแกรมการฝึกอบรม (Implement the training program) ขั้นตอนการนำโปรแกรมไปใช้นั้นบางครั้งเรียกว่าขั้นตอนการจัดส่งหรือขั้นตอนการส่งมอบ ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่จะต้องทำการการฝึกอบรมให้กับผู้เข้าร่วมฝึกอบรม ไม่ว่าจะเป็นคำสั่งหรือการฝึกที่ใช้ทางออนไลน์ในห้องเรียนหรือผ่านวิธีอื่น ๆ ครั้งแรกของการวิธีการฝึกอบรมหรือวิธีการสอนบางครั้งจะถูกเรียกว่า "การนำร่อง"

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลโปรแกรมการฝึกอบรม (Evaluate the training program) ขั้นตอนการประเมินผล เป็นขั้นตอนที่จะสามารถตรวจสอบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ทักษะหรือทัศนคติ ตามที่ระบุเป้าหมายไว้ในขั้นตอนของการวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรม โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับในระหว่างขั้นตอนการประเมินผลสามารถทำการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมในการออกแบบการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมในครั้งต่อไปที่นำเสนอให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

เชษฐา คำคล่อง (2557 : 95) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาโปรแกรม คือ การออกแบบ เพื่อใช้ในการฝึกอบรมหรือการพัฒนาบุคคล เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งแต่ละขั้นตอน ประกอบด้วย

- ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์เพื่อหาเป้าหมายความสำเร็จของโปรแกรม
 ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนในการจัดทำโปรแกรม โดยนำข้อมูลขั้นตอนการวิเคราะห์มาวางแผนเพื่อสร้างโปรแกรม
 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างโปรแกรมเพื่อใช้ในการฝึกอบรม
 ขั้นตอนที่ 4 การนำโปรแกรมไปทดลองใช้
 ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลโปรแกรมเพื่อนำผลการประเมินที่ได้มาพัฒนาโปรแกรม

สรุปได้ว่า การพัฒนาโปรแกรม คือ ขั้นตอนการพัฒนาในการฝึกอบรมเพื่อใช้เป็นแบบแผนในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะหรือความสามารถที่จะพัฒนางานองค์การบรรลุจุดประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1) การวิเคราะห์ความจำเป็น (Analyze the training need) 2) การออกแบบโปรแกรม (Design the training program) 3) การใช้โปรแกรม (Implement the training program) และ 4) การประเมินผลโปรแกรม (Evaluate the training program)

4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 (2561 : 1)

- ที่ตั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 505 ถนนอุ่มจาน ตำบลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี รหัสไปรษณีย์ 41110
- ประวัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จัดตั้ง เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 ตามพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยยุบรวมหน่วยงานทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย สำนักงานประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ และใช้อาคารสำนักงานประถมศึกษาอำเภอกุมภวาปีเป็นอาคารสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
- พื้นที่และประชากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จัดการบริหารการศึกษาในความรับผิดชอบ 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอกุมภวาปี อำเภอศรีธาตุ อำเภอวังสามหมออำเภอโนนสะอาดอำเภอหนองแสงและอำเภอประจักษ์ศิลปาคม พื้นที่รวมทั้งสิ้น 3,111.50 ตารางกิโลเมตร ระยะทางจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ถึงตัวเมืองอุดรธานี 43 กิโลเมตร และมีระยะทางถึงกรุงเทพมหานคร 509 กิโลเมตร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2. 2561 : 3)
- อาณาเขตติดต่อทิศเหนือติดต่อกับ อำเภอเมือง อำเภอหนองหาน อำเภอไชยวาน อำเภอแก้วจังหวัดอุดรธานี ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอเขาสวนกวาง อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น และอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอม่วง อำเภอสสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ และอำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร ทิศตะวันตกติดต่อกับ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี
- โครงสร้างสำนักงานเขตพื้นที่ การบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 กำหนดโครงสร้างสำนักงาน ประกอบด้วย 1) กลุ่มอำนวยการ 2) กลุ่ม

บริหารงานบุคคล 3) กลุ่มนโยบายและแผน 4) กลุ่มส่งเสริมการจัดการทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร 5) กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา 6) กลุ่มบริหารการเงินและสินทรัพย์ 7) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 8) กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 9) กลุ่มกฎหมายแลหน้าที่ และ 10) หน่วยตรวจสอบภายใน

6. ข้อมูลพื้นฐานการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 (2561 : 4) ได้กล่าวถึงข้อมูลพื้นฐานการศึกษาไว้ดังนี้

1. สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 195 แห่งแยกตามขนาดของสถานศึกษาได้ดังนี้

1.1 ขนาดเล็ก จำนวน 110 โรงเรียน

1.2 ขนาดกลาง จำนวน 82 โรงเรียน

1.3 ขนาดใหญ่ จำนวน 3 โรงเรียน

2. นักเรียน จำนวน 25,879 คน

3. ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาจำนวน 2,072 คน

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 195 คน

3.2 รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 29 คน

3.3 ครูผู้สอน จำนวน 1,848 คน

7. อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 37 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษา พ.ศ. 2546 ดังนี้

ก. ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา (มาตรา 36)

ข. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ (พรบ.ระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ) และกฎหมายอื่น และ

ค. มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้ สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความ ต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงาน ในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบและกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่ การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย

8. ทิศทางการพัฒนาการศึกษา

1. วิสัยทัศน์ (VISION)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการศึกษา ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ และมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. พันธกิจ (MISSION)

1. ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

2. ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

3. ส่งเสริม ผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

4. พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม

3. เป้าประสงค์หลัก (GOAL)

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 บริหารจัดการศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาล กระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่สถานศึกษา

2. สถานศึกษาเป็นกลไกขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่คุณภาพมาตรฐานการศึกษาชาติ และมาตรฐานระดับสากลอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3. ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะที่เหมาะสมในการบริหารจัดการศึกษา ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ และมาตรฐานวิชาชีพ

4. นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัย ได้อย่างสมดุล และนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีคุณภาพตามหลักสูตร

5. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และเสมอภาค

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ที่สอดคล้องกับ จุดเน้น 5 นโยบาย กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
2. พัฒนาคุณภาพผู้เรียน
3. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
4. สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษา
5. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

นางลักษณ์ หนูจันทร์ (2553 : 96-97) ได้ศึกษาปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียน ประถมศึกษาเครือข่ายภาครัฐที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา เครือข่ายภาครัฐที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 ปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน คือ 1) การเขียนรายงานสรุปผลการวิจัยในชั้นเรียน 2) การสร้างและใช้นวัตกรรมทางการศึกษา 3) การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และ 4) การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนตามลำดับ ถ้าพิจารณารายการที่มีปัญหาอันดับสูงสุดของแต่ละด้านเรียงตามลำดับดังกล่าว คือ (1) ภาระงานสอนและงานอื่น ๆ ของครูมีมาก (2) ครูขาดทักษะการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยคำนวณข้อมูลในการวิจัย (3) ขาดผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาในการเขียนรายงานการวิจัย และ (4) ขาดผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาในการสร้างและใช้นวัตกรรม ผลการเปรียบเทียบปัญหาจำแนกตาม อายุราชการและประสบการณ์ในการทำงาน จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์และประสบการณ์การทำวิจัยในชั้นเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นครูที่มีอายุราชการและประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี ครูที่มีอายุราชการ 21 ปีขึ้นไปและ ครูที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยมีปัญหาในด้านการเขียนรายงานสรุปผลการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน

นริศรา เหล่าสาย (2556) ได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาถึงสภาพและความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะ

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) พัฒนาโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรูปแบบในการดำเนินงานมี 3 ระยะ คือ 1) การศึกษาสภาพและความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 2) การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 3) การประเมินโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและความต้องการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) โปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ความนำแนวคิดหลักการวัตถุประสงค์ คำชี้แจง ส่วนที่ 2 โปรแกรมพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนที่ 3 รายละเอียดเอกสารโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนที่ 4 เครื่องมือประเมินประสิทธิภาพโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และส่วนที่ 5 ตัวชี้วัดความสำเร็จการนำไปใช้ โดยผลจากการประเมินโปรแกรมด้านความเหมาะสมความเป็นไปได้ ความถูกต้องครอบคลุม และความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สัญญาลักษณ์ แสนนา (2553 : 92-93) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านสิริขุนหาญ อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่าการดำเนินการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศและการเป็นพี่เลี้ยง ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จำนวน 8 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียน ตามกรอบการศึกษา ค้นคว้าทั้ง 5 ขั้นตอน ได้ในระดับมากแต่ขั้นตอนของการแปลผลและรายงานผลการวิจัย ยังอยู่ในระดับปานกลาง จึงดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยเพิ่มความเข้มของการนิเทศและการเป็นพี่เลี้ยง พบว่าผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถแปลผลและรายงานผลการวิจัยได้ถูกต้อง ตามระเบียบวิธีการวิจัยในระดับมาก

อุไรวรรณ ภูัญญทรัพย์ (2553 : 115-116) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัยใน ชั้นเรียน โรงเรียนบ้านโนนบุรุษ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ ทำให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน แต่ยังมีปัญหาเรื่องการวิเคราะห์ปัญหาการนำวิธีการหรือนวัตกรรมมาแก้ปัญหาการเขียนรายงานและสรุปผลการวิจัยในชั้นเรียน จึงมีการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศ ทำให้บุคลากรมีความมั่นใจ และสามารถวิเคราะห์ปัญหานำวิธีการหรือนวัตกรรมมาแก้ปัญหาการเขียนรายงาน

และสรุปผลการวิจัยในชั้นเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอนได้นอกจากนั้นยังมีความสนใจ และเอาใจใส่ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน

ช่อชะบา ชื่นบาน (2555 : 81-83) ได้ศึกษาปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ ด้านการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม และด้านการสรุปผล ส่วนด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา และด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา อยู่ในระดับน้อย 2) การเปรียบเทียบปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) การเปรียบเทียบปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์พบว่า ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิไลวรรณ จันน้ำใส (2555 : 121) ได้วิจัยปัจจัยที่สัมพันธ์กับสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบสหสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำนวน 320 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล ด้านความรู้การวิจัยในชั้นเรียน ทศนคติการวิจัยในชั้นเรียน และแรงจูงใจการวิจัยในชั้นเรียน ที่มีต่อการวิจัยในชั้นเรียนของครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ด้านนโยบายและการสนับสนุน ที่มีต่อการวิจัยในชั้นเรียนของครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และภาระงาน/เวลางาน ที่มีต่อการวิจัยในชั้นเรียนของครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ 3) นโยบายและการสนับสนุนมีความสัมพันธ์ในทางบวก กับสมรรถนะการวิจัย ในชั้นเรียนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนภาระงาน/เวลางานมีความสัมพันธ์ ในทางบวก กับสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาทิตย์ บัลลังค์ (2555 : 111-112) ได้ศึกษาการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านเวาะวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า สภาพปัญหา ก่อนการพัฒนา ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่สามารถปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนได้ ขาดความมั่นใจ ครูไม่นำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาพิจารณาแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน เป็นผลให้การจัดการเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล หลังจากได้ดำเนินการพัฒนาวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน ผลการดำเนินการ พบว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ทั้ง 3 คน มีความรู้ความเข้าใจการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ใน

เกณฑ์ดีมาก สามารถเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้คนละ 1 เรื่อง ตามที่มอบหมายแต่มีบางรายการในส่วนเกี่ยวกับการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนยังไม่ดีเท่าที่ควร คือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล สะท้อนผล ซึ่งต้องปรับปรุง จึงดำเนินการ โดยใช้กลยุทธ์ การศึกษาเอกสารเพิ่มเติม และการนิเทศภายใน ในวงรอบที่ 2 ทำให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจส่วนที่ยังไม่เข้าใจและมีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น ผลการประเมินรายงานการวิจัยอยู่ในเกณฑ์ดีสามารถเขียนรายงานการวิจัยบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประสบผลสำเร็จทุกคน

ภูษณิศา ยูงทอง (2556 : 115-116) ได้วิจัยการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า (1) สมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของครู และด้านบริบทของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก (2) โมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความเที่ยงตรงสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืนผ่านเกณฑ์ที่ทุกตัว ได้แก่ Chi-square = 20.656, df = 20, และ ค่า p-value = 0.418 กล่าวคือ ค่า แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อีกทั้งค่าดัชนี RMSEA = 0.008, SRMR = 0.000, GFI = 0.992, AGFI = 0.974 และ CMIN/DF = 1.033 ตัวแปรด้านคุณลักษณะของครูมีอิทธิพลทางตรงต่อสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู เท่ากับ 0.71 ส่วนตัวแปรด้านบริบทของสถานศึกษามีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรด้านคุณลักษณะของครูต่อสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู เท่ากับ 0.27 โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูได้ร้อยละ 51.80

วิฒนธรรม ระเบียบศรี (2556 : 91) ได้วิจัยการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลของการวิจัย พบว่า 1) สภาพเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ครูทำเพื่อแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน โดยครูคนเดียวกระจายอยู่ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ไม่ค่อยได้รับการเผยแพร่และนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ การทำวิจัยส่วนใหญ่ไม่ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย และการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนยังไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ระดับคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จากมากไปหาน้อย ดังนี้ปัจจัยสมรรถภาพการวิจัย ปัจจัยสภาพแวดล้อม ปัจจัยแรงจูงใจภายนอก ปัจจัยแรงจูงใจภายในและปัจจัยส่วนบุคคล 3) เส้นทางการสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า ปัจจัยสมรรถภาพการวิจัยส่งผลหรือมีอิทธิพลทางตรงมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 รองลงมาคือ ปัจจัยแรงจูงใจภายนอก และปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลหรือมีอิทธิพลทางอ้อมมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ 4) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการปฏิบัติสำหรับการพัฒนาคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา มี 3 ข้อได้แก่ 1) ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมด้านการวิจัยในชั้นเรียน 2) จัดหาที่ปรึกษา รวมถึงจัดหาสารสนเทศเพื่อการวิจัยในชั้นเรียน และ 3) ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนให้ได้รับการเผยแพร่

สายชล เขตภิบาล (2556 : 88) ได้วิจัยการศึกษาปัญหาการนำผลการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนพัฒนาโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบปัญหาการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบปัญหาการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กาญจนา จันทะโยธา (2560 : 107-108) ได้วิจัยการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 15 ตัวชี้วัด ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การใช้วิธีสอนที่หลากหลายมี 5 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 2 การส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเองมี 5 ตัวชี้วัดและ องค์ประกอบที่ 3 การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ มี 5 ตัวชี้วัด 2) สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเอง การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ และการใช้วิธีสอน ที่หลากหลาย ตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ การใช้วิธีสอนที่หลากหลายการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้และ การส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามลำดับ 3) การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) บทนำ ประกอบด้วยแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สภาพปัจจุบันสภาพปัญหาและความสำคัญของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ 2) หลักการและเหตุผลประกอบด้วย เหตุผลและความจำเป็นในการสร้างโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ความมุ่งหมาย ประกอบด้วยเป้าหมายที่ต้องการให้บรรลุผลในการใช้โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ 4) ผู้เข้ารับการพัฒนาประกอบด้วย บุคคลที่ควรเข้ารับการพัฒนาในโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ 5) ระยะเวลาประกอบด้วย ระยะเวลาในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ 6) โครงสร้างของข้อข่ายเนื้อหา ประกอบด้วย 3 โมดูล ได้แก่ โมดูล 1 การใช้วิธีสอนที่หลากหลาย โมดูล 2 การส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเอง และโมดูล 3 การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ 7) วิธีการพัฒนา ประกอบด้วย การเรียนรู้ด้วยตนเอง การฝึกอบรมการสอนแนะและการเป็นพี่เลี้ยง การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 8) สื่อ ประกอบด้วย เอกสารประกอบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่องฉายโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการนำเสนอ ใบความรู้ ใบงาน และใบกิจกรรม แบบทดสอบ และแบบบันทึกการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน และ 9) การวัดและการประเมิน ประกอบด้วย การประเมินผู้เข้ารับการพัฒนา

และประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 และการประเมินโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Tennille (2005 : 4120-A) ได้ศึกษาวิธีการวิจัยในชั้นเรียนแบบมีส่วนร่วมอันธพาลในโรงเรียน ด้วยตระหนักถึงอันตรายและปัญหาที่เนื่องมาจากการประพฤติดัวเร ซึ่งเป็นปัญหาของโรงเรียน และในชีวิตจริงของนักเรียน ปัจจัยสำคัญที่จะนำมาสู่การวิจัยในครั้งนี้เนื่องมาจากผู้ที่ทำการวิจัยอยู่ 2 คน ที่มีผลต่อการศึกษากันต่างฝ่ายต่างศึกษาคนเดียวและต่างฝ่ายต่างส่งเสริมกัน นี่เป็นหนึ่งในรายงาน 2 ฉบับสำหรับนักเรียนอันธพาล และเหยื่อ ผู้ซึ่งไม่มีการสอบสวนมาก่อน กล่าวคือเพื่อชี้แจงทฤษฎีและกำหนดนโยบายซึ่งพิจารณาถึงการสังเกต การเพิ่มการตระหนัก และเข้าใจในปัญหา ให้ออกาสในการพัฒนาตนเองของครูและผู้บริหารที่ Memorial School ให้การสนับสนุนเหยื่ออันธพาล เสนอการวิเคราะห์ตนเองให้กับนักเรียนที่เกรงส่งเสริมบทความที่เกี่ยวกับการบำบัดรักษา เพื่อเปลี่ยนภาพลักษณ์ องโรงเรียนให้มาเป็นโรงเรียนที่มีความปลอดภัยสูงขึ้น PRA ถูกนำมาใช้เป็นกระบวนการในการศึกษาวิจัย ซึ่งเป็นการศึกษาเพื่อหาผลลัพธ์โดยการใชรูปแบบการวิจัยหลายชนิด เช่น การสำรวจและการสัมภาษณ์ PRA จะต่างจากกระบวนการวิจัยอื่น ๆ ตรงที่เป็นการวิจัยจริง ๆ มิใช่การทดลองแต่อย่างใดผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและนักเรียนมีความเข้าใจนักเรียนที่เกรงดีขึ้นว่ามันคืออะไร สาเหตุมาจากอะไร ผลต่อเนื่อง และจะต้องจัดการอย่างไร การวิจัยช่วยให้เกิดความเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร และครู ได้เรียนรู้วิธีการจัดการกับอันธพาลในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนในชั้นเรียน บทเรียนการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลและกลุ่มที่ให้การสนับสนุน นักเรียนได้เรียนรู้วิถีปฏิบัติเมื่อเผชิญหน้ากับอันธพาล นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการจัดการกับปัญหาในทางบวก ซึ่งนำไปสู่ปรัชญาของการปฏิบัติต่อผู้คนด้วยความเคารพและให้เกียรติกัน

Tomasky (2004 : 2050-A) ได้ศึกษาการพัฒนาองค์กรเพื่อศึกษาผลของการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างในฝ่ายทรัพยากรบุคคลในโรงเรียนขนาดใหญ่ในชนบท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทีมผู้บริหารในการดำเนินการเพื่อเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของฝ่ายทรัพยากรบุคคลในโรงเรียนในชนบทนอกจากนี้ยังมุ่งที่จะศึกษา ชี้นำ ดำเนินการและวิเคราะห์ว่า กลยุทธ์ใดที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงภายในฝ่ายทรัพยากรบุคคลโดยการใช้ Kolb and Frohman, Nadler Seven-Phase Consulting Model วิธีการวิจัย ใช้การวิจัยในชั้นเรียนและใช้วิธีการพัฒนาองค์กรในการวิจัยในฝ่ายทรัพยากรบุคคลจะมีหัวหน้าทีม 1 คน และมีกลุ่มย่อยอีก 4 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีผู้บริหาร 1 คนเป็นหัวหน้ากลุ่ม การวิจัยจะมีทั้งหมด 3 ชุด (Cycles) ในแต่ละ Cycles จะประกอบด้วยกิจกรรม 5 ขั้นตอน คือ การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ผลสะท้อนของข้อมูล การเข้าแทรกแซง และการประเมินผล การออกแบบการประชุมแบบมีประสิทธิภาพเป็นจุดเน้นของการวิจัยช่วงแรก โดยใช้แบบสำรวจแบบที่มีปฏิริยาสะท้อนกลับ 360 องศา ของภาวะผู้นำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การพัฒนาแผนการวิจัยเพื่อเพิ่มทักษะ

Croasdaile (2005 : 961-A) ได้ทำการศึกษาปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของครู : กรณีศึกษาการวิจัยของครู จากการศึกษาถึงแม้ว่าจะมีการรายงานคุณค่าของงานวิจัยของครู (อาจารย์) ต่อคณาจารย์และวงการศึกษาอย่างแพร่หลายในงานเขียน แต่งานวิจัยเหล่านั้นมาจากกลุ่มอาจารย์บางกลุ่มภายในประเทศเท่านั้น การศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดระเบียบสังคม พบว่าความข้องเกี่ยวในงานวิจัยของอาจารย์อาจจะมีความสัมพันธ์กับกาปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และโครงสร้างการบริหารในสถานศึกษา ในการสำรวจถึงผลของปัจจัยต่าง ๆ ของโครงสร้างการบริหาร ได้แก่ วัฒนธรรม (ความเชื่อ) ของสถานศึกษา, คุณค่าของการทำงานเป็นทีม, การตอบสนอง และการสนับสนุนต่อการวิจัย, และสะดวกเวลาและวัสดุต่อการทำวิจัย โดยการเก็บข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตจากอาจารย์ 81 คน และผลพบว่า อาจารย์ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีวัฒนธรรมที่สนับสนุนต่อการทำวิจัยของอาจารย์จะมีแนวโน้มที่จะเข้าสู่ หรือเกี่ยวข้องกั้งงานวิจัย และอาจารย์ที่ให้ข้อมูลเรียงงานถึงการมีส่วนร่วมในการวิจัย เมื่อทีมงานวิจัยมีการตอบสนองต่อการทำวิจัยนั้น ๆ เป็นอย่างดี ความเป็นสมาชิกของกลุ่มวิจัยของอาจารย์มีความสัมพันธ์กับความข้องเกี่ยวของอาจารย์ในงานวิจัย นอกจากนี้ สภาวะแวดล้อมของสถานศึกษา หรือโรงเรียนมีผลกระทบต่อกรวิจัยในชั้นเรียน

Loyd (2005 : 8) ได้ทำกรวิจัยในชั้นเรียน : ความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างการสอนและการวิจัย โดยมักจะถูกอธิบายว่าเป็นข้อบังคับในสถานศึกษาที่จะต้องมีการแลกเปลี่ยนของการสอนและงานวิจัย รูปแบบใหม่ในการทำวิจัยหรือ “การวิจัยในชั้นเรียน” เป็นการเชื่อมโยงระหว่างศิลปะการสอนของครู และวิธีการทำวิจัย จากการค้นคว้าถึง 25 ปี ของงานวิจัย Micro-OB(พบในห้องเรียน) นอกจากจะทำให้เกิดโอกาสที่ทำงานวิจัยแล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของวิธีการพิจารณาหรือคิดที่ชัดเจน จากงานเชิงปฏิบัติการหรือภาคสนาม ในงานนี้พวกเราได้อธิบายถึงแผนการทำ “การวิจัยในชั้นเรียน” หรือห้องเรียน และมีการถกเถียงกันเกี่ยวกับข้อดีหรือผลประโยชน์ต่อนักวิจัยและนักเรียน และกล่าวถึงวิธีการหลัก ๆ การศึกษาและจริยธรรมของ “การวิจัยในชั้นเรียน”

Ward (2005 : 4529-A) ได้ศึกษาวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการในโรงเรียนอย่างกว้าง ๆ ความรู้ความเข้าใจของครูที่มีต่อการริเริ่มการพัฒนา ความเป็นมืออาชีพของครูในโรงเรียนขนาดกลางในชนบท ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของครูโรงเรียนขนาดกลาง 14 คนในระหว่างการพัฒนาวิชาชีพครู เพื่อช่วยให้ได้ทำกรวิจัย มีส่วนร่วมและดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน การศึกษาจะทำในช่วงบ่ายวันหนึ่งในสัปดาห์และดำเนินกิจกรรม 3 สัปดาห์ใน 1 เดือน ครูจะวางแผนภาระงานหลักที่พวกเขาต้องการที่จะทำกรวิจัย พร้อมนำเสนอผลการทดสอบและสถิติวิธีดำเนินกิจกรรมที่จะทำในชั้นเรียน ครูจะได้รับ Wool folk and Hoy Efficacy Seale และแบบสำรวจของ Bandura เพื่อประเมินการสอนของแต่ละคน (PTE) และประสิทธิภาพในการสอนทั่วไป จากแบบสำรวจเพื่อประเมินความคิดเห็นของครูที่มีต่อการพัฒนาวิชาชีพครูในแต่ละปี มีการเพิ่มมองเห็นชัดเจนในเรื่องของประสิทธิภาพในการสอนของตนเองโดยเฉพาะความสามารถในการเพิ่มความทรงจำของนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขาสอนในบทเรียนก่อน ๆ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งมีการเพิ่มขึ้นของการมีส่วนร่วมกับชุมชนอย่างมีนัยสำคัญและสร้างบรรยากาศของโรงเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญด้วย ประสิทธิภาพในการมีส่วนร่วมกับชุมชนเพิ่มขึ้นใน 3 ด้าน คือ ชักนำชุมชนเข้ามาทำงานกับโรงเรียน, สร้างธุรกิจที่สัมพันธ์กับการทำงานของชุมชนร่วมกับโรงเรียน และเชื่อมโยงสถานศึกษา (วิทยาลัย, มหาวิทยาลัย) ในท้องถิ่นมาทำงานร่วมกับโรงเรียน การเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญด้านอื่น ๆ

ก็คือ ทำให้นักเรียนมีความสุขกับการมาโรงเรียนมากขึ้นและลดจำนวนการหยุดเรียนกลางคันของเรียน ประสิทธิภาพของครูลดลงอย่างมีนัยสำคัญ 3 ด้าน คือ ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในโรงเรียนได้อย่างอิสระ, ความสามารถในการสร้างให้โรงเรียนเป็นเขตปลอดภัยลดลง และความสามารถในการป้องกันพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่อโรงเรียนโดยรวมลดลง กิจกรรมพัฒนาวิชาชีพที่มีประโยชน์มากที่สุดประกอบด้วย กิจกรรมการทำงาน/การเรียนรู้เป็นกลุ่ม, โครงการเขียนและสร้างความสามารถสะกดคำศัพท์, เทคนิคการสร้างแรงจูงใจ กิจกรรมการคิดเชิงวิพากษ์ ความสำคัญ, การนำเทคโนโลยีเช่น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่จะแก้ปัญหาในการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นโดยครูผู้สอนพัฒนาเทคนิคการสอนสื่อนวัตกรรมไปใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียนหรือพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยครูคิดหาวิธีการและเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการปรับปรุง แก้ไขปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนกระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนยังช่วยให้ครูสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ตรงประเด็นและพัฒนาการทำงานของครูให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้นในการวิเคราะห์ข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และนำสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจนสร้างพลังร่วมให้เกิดขึ้นระหว่างครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองนักเรียน และตัวนักเรียนเองในการร่วมมือร่วมแรงและร่วมใจกันพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดผลสูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้อตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนรายบุคคลให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ อันจะเป็นแนวทางที่จะพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2



บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ซึ่งเป็นการเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อศึกษากระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียน การสร้างและประเมินสอดคล้องความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยดำเนินการเป็น 3 ระยะ ดังนี้

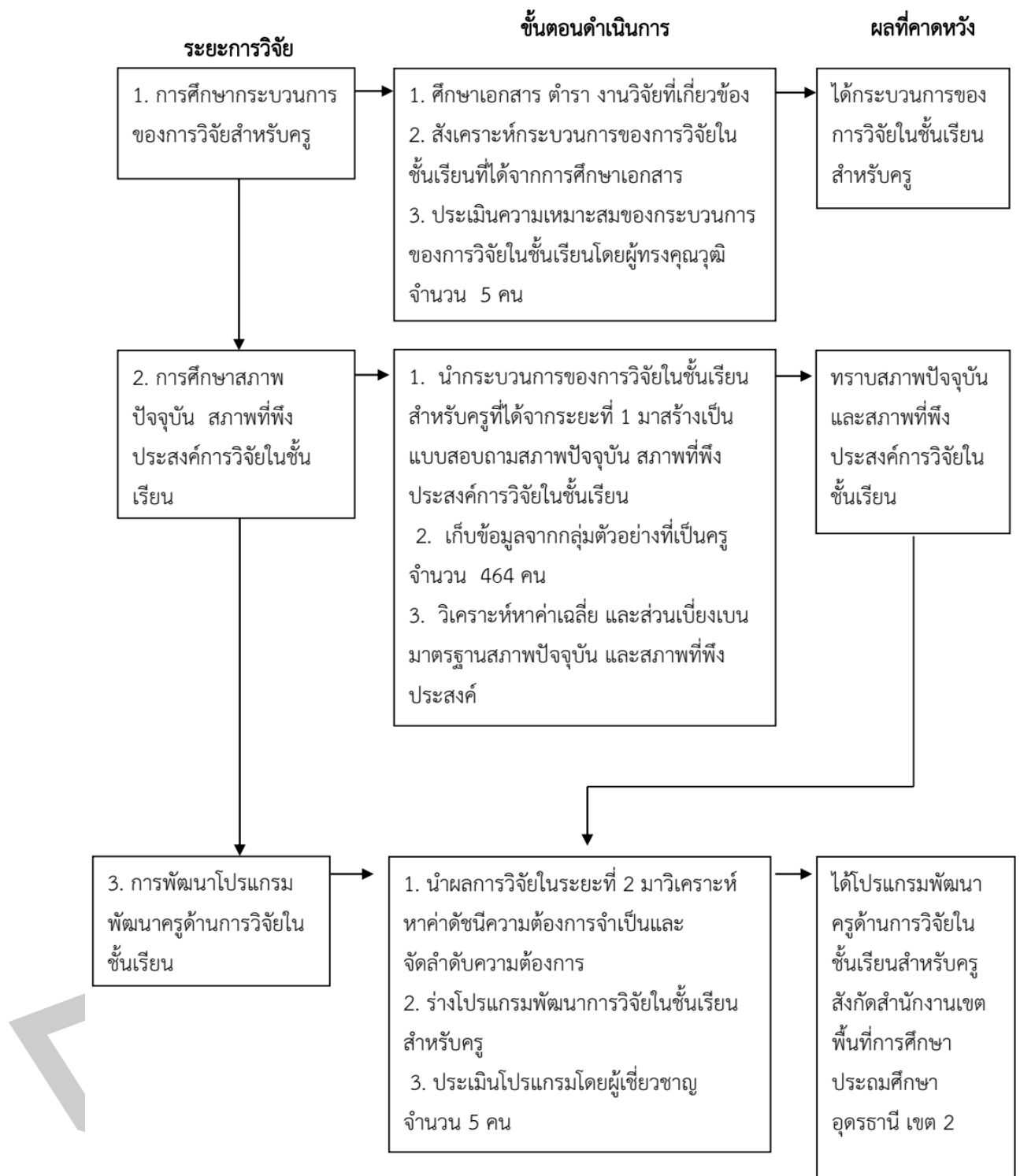
ระยะที่ 1 การศึกษากระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

ระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง แสดงโดยแผนภาพ ดังภาพประกอบ 3

พูน ปณ ทิโต ชีเว



ภาพประกอบ 3 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

รายละเอียดแต่ละระยะของการวิจัยการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษากระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมา
สังเคราะห์

1.2 นำข้อมูลจากการสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้กระบวนการของ
วิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำนวน 6
กระบวนการ ดังนี้

1.2.1 การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา

1.2.2 การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา

1.2.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัด

1.2.4 การสร้างและพัฒนานวัตกรรม

1.2.5 การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

1.2.6 การสรุปและรายงานผล

1.3 ตรวจสอบกระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ที่สังเคราะห์ขึ้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ในการยืนยันกระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน
5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

1. นายสุริยนต์ อินทร์อุดม ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

2. นางสาวศศิธร นาคดิลก ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

3. นายวิมล ร่มวาปี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองหญ้าไซ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

4. นายอารี วังแสง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโคกสะอาด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

5. นางพรฉวี บุตตะโยธี ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลกุมภวา
ปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบประเมิน

แบบประเมินที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความเหมาะสมของกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ เหมาะสม ไม่แน่ใจ ไม่เหมาะสม

+1	หมายถึง	เหมาะสม
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
-1	หมายถึง	ไม่เหมาะสม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญเขียนข้อเสนอแนะและประเด็น การปรับปรุงกระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

3.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของกระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบประเมิน

3.2.2 ร่างแบบประเมินความเหมาะสมของกระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

3.2.3 นำแบบประเมินความเหมาะสมของกระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแนะนำ แล้วปรับแก้ไขตามคำแนะนำ

3.2.4 นำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสมขององค์ประกอบของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูตรวจสอบพิจารณา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบกระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

4.2 ดำเนินการติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบกระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

4.3 นำแบบประเมินพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง และรับคืนด้วยตนเอง

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

5.1 การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบประเมินที่ได้คืนมาทั้งหมด มาจัดกระทำดังนี้

5.1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินที่ได้รับคืนมา มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อพิจารณาระดับความสอดคล้องความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู โดยใช้เกณฑ์รายข้อมีค่าเฉลี่ยระดับมากถึงมากที่สุดถือว่ากระบวนการวิจัยในชั้นเรียนนั้น ๆ ใช้ได้ แล้วสรุปเพื่อรวบรวมกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู เพื่อนำไปสร้างเป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ต่อไป

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 นำผลการสังเคราะห์กระบวนการการวิจัยในชั้นเรียนในระยะเวลาที่ 1 มาใช้ในการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียน

1.2 นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

1.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แนวทางคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

1.4 นำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณ $PNI_{modified}$ (สุวิมล ว่องวานิช. 2550 : 279)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำนวน 2,072 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารและครูผู้สอนในครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำนวน 464 คน โดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) จากตารางของเครซี่และมอร์แกน ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 464 คน

2.2.2 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Random Sampling) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น
ภูมิ (Stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียน
ขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ นำมาสุ่มอย่างง่ายให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความเป็นตัวแทน โดย
การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างย่อยตามสัดส่วน เพื่อทำการสุ่มจากประชากรในแต่ละขนาดโรงเรียนให้
ได้กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ คือ ผู้บริหาร จำนวน 144 คน ครูผู้สอน จำนวน 320 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง
ทั้งหมด จำนวน 464 คน ดังตาราง

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามขนาดโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ที่	รายการ	ผู้บริหารครู		ครูผู้สอน		รวม	
		ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
1	โรงเรียนขนาดเล็ก	111	71	597	103	708	174
2	โรงเรียนขนาดกลาง	85	55	959	166	1,044	221
3	โรงเรียนขนาดใหญ่	28	18	292	51	320	69
รวม		224	144	1,848	320	2,072	464

(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2, 2557 : 12)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพ
ปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบ
เต็มค่า ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ
รายการ (Check list) ซึ่งเป็นข้อความเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ขนาด
ของโรงเรียน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การวิจัย
ในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อสอบถามพฤติกรรมการวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ เสมอ ๆ บ่อยครั้ง
บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง และไม่เคยเลย

ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended Form)

3.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

3.2.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหา และสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบเป็นแนวคิดแล้วสร้างแบบสอบถามภายใต้กรอบแนวคิด

3.2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามประเภทต่างๆ จากหนังสือ การวิจัยเบื้องต้น ของบุญชม ศรีสะอาด (2554 : 74-87) หนังสือวิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย ของบุญชม ศรีสะอาดและคณะ (2556 : 68-73) และศึกษาแบบสอบถามงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดรูปแบบและขอบเขตเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.3 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย รวมถึงศึกษากระบวนการประเด็นเนื้อหา และโครงสร้างของแบบสอบถามและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ดังนี้ 1) การสำรวจและวิเคราะห์ 2) การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา 3) การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัด 4) การสร้างและพัฒนาแนวคำถาม 5) การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล และ 6) การสรุปและรายงานผล

3.2.4 วิเคราะห์นิยามศัพท์แล้วกำหนดโครงสร้างการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เป็นรายด้านให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.2.5 กำหนดรูปแบบข้อคำถาม โดยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3.2.6 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมลักษณะ ที่ต้องการวัด การใช้ภาษาที่ชัดเจนไม่คลุมเครือ แล้วปรับปรุงแก้ไขก่อนเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือ (ชุดเดิม) ให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง

3.2.7 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือ (ชุดเดิม) ตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องของสำนวนภาษาที่ใช้ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุง ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objectives Congruent : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา พบว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93

3.2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือแล้ว นำไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและมีความคล้ายคลึงกับกลุ่ม จำนวน 50 คน เพื่อหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือและหาคุณภาพแบบสอบถาม ดังนี้

3.2.8.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ตามวิธี Item Total Correlation โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 129) ซึ่งข้อคำถามของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าเท่ากับ 0.230-0.929 และข้อคำถามของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเท่ากับ 0.284-0.952

3.2.8.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 117)

3.2.9 นำแบบสอบถามจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เพื่อขออนุญาต และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

4.2 ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

4.3 นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจัดส่งแบบสอบถามไปยังครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

5.1 การจัดทำข้อมูล

5.1.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ

5.1.2 ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนต่อไปนี้

คำตอบ	คะแนนที่ได้
สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ มากที่สุด	5
สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ มาก	4
สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ปานกลาง	3
สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ น้อย	2
สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ น้อยที่สุด	1

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามนำไปแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2.2 วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.2554 : 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ การวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ การวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ การวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ การวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ การวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2.3 วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยการรวบรวมคำตอบแล้วจัดกลุ่มตามประเด็น

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ร้อยละ (Percentage)

6.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

6.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

6.2.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 117)

6.2.2 การวิเคราะห์ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 122, 124, 126) และ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความต้องการ PNI^{modified}

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 นำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในระยะเวลาที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู

1.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยการสร้างข้อสรุปจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ แล้วนำมาสร้างข้อสรุปเป็นองค์ประกอบของโปรแกรมพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

1.3 ร่างโปรแกรมพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

1.4 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง มีดังนี้

1. นายสุริยนต์ อินทร์อุดม ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

2. นางสาวศศิธร นาคดีลิก ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

3. นายวิมล ร่มวาปี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองหญ้าไซ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2

4. นายอารี วังแสง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2

5. นางพรฉวี บุตตะโยธี ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลกุมภวาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของโปรแกรมพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 โดยจำแนกข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert Scale) กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ระดับน้อยที่สุด

3.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินและออกแบบประเมิน

3.2.3 ร่างแบบประเมินโดยใช้ประเด็นของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครู ที่ได้จากการศึกษามาเป็นกรอบ

3.2.4 นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ ความถูกต้อง และปรับปรุงตามคำแนะนำ

3.2.5 จัดทำแบบประเมินฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2.6 จัดทำฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับการแก้ไขถูกต้องครบถ้วนแล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการในการเก็บข้อมูลจากทางคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึงผู้ทรงคุณวุฒิ

4.2 ติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสถานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งด้วยตนเอง

5. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดกระทำกับข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

5.1.1 ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบประเมิน

5.1.2 กำหนดรหัส ให้คะแนน และบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 วิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร PNI modified ของ สุวิมล ว่องวานิช (2548 : 34)

PNI modified	หมายถึง	(I-D)/D
I (Important)	หมายถึง	สภาพที่พึงประสงค์
D (Degree of success)	หมายถึง	สภาพปัจจุบัน

5.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสม และความเป็นได้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 121)

4.51-5.00 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ระดับมาก

2.51-3.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ระดับน้อย

1.00-1.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

6.1.1 ค่าเฉลี่ย

6.1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI modified)

พหุบัณฑิต ชีวะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผู้วิจัยมีลำดับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
PNI Modify	แทน ค่าดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
D	แทน สภาพการดำเนินการปัจจุบัน
I	แทน สภาพการดำเนินการที่คาดหวัง

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 องค์ประกอบของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาครูด้านการวิจัยใน
ชั้นเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 องค์ประกอบการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

1.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผ่านการตรวจสอบจาก
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ดังตาราง 3

ตาราง 3 องค์ประกอบของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2

การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู	ข้อคำถาม
1. การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา	1.1 ทักษะการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ภายในชั้นเรียนก่อนทำการวิจัยในชั้นเรียน 1.2 ทักษะการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนภายนอกชั้นเรียนก่อนทำการวิจัยในชั้นเรียน 1.3 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง 1.4 ทักษะในการตรวจสอบแบบฝึกหัดหรือแฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียน 1.5 การสอบถามข้อมูลนักเรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ครู เพื่อน และผู้ปกครอง) 1.6 การใช้แบบสำรวจในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียน 1.7 การใช้แบบสังเกตพฤติกรรมในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียน 1.8 การใช้แบบสัมภาษณ์ในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียน
2. การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา	2.1 ความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีหรือวิธีการใหม่ในการแก้ปัญหา 2.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในชั้นเรียน 2.3 ทักษะในการค้นคว้าหลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในชั้นเรียน 2.4 ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาก่อนดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน 2.5 มีความรู้ในการรวบรวมและสรุปผลจากการศึกษาเอกสาร
3. การสร้างและพัฒนานวัตกรรม	3.1 ความรู้ในการเลือกประเภทของ นวัตกรรมให้สอดคล้องกับปัญหา 3.2 ทักษะการวางแผนกำหนดวิธีการสร้างนวัตกรรมที่ใช้แก้ไขปัญหายังเป็นระบบ 3.3 ความเข้าใจในการกำหนดขั้นตอนวิธีการสร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาอย่างชัดเจน 3.4 สามารถคิดค้นนวัตกรรมใหม่เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม 3.5 ความรู้ในการนวัตกรรมการไปทดลองใช้ 3.6 ความรู้ในการนำนวัตกรรมมาปรับปรุงแก้ไข

ตาราง 3 (ต่อ)

การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู	ข้อคำถาม
3. การสร้างและพัฒนานวัตกรรม (ต่อ)	3.7 ทักษะการหาคุณภาพของนวัตกรรม 3.8 ความรู้ความเข้าใจการปรับปรุงคุณภาพของนวัตกรรมที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น 3.9 ทักษะการวิเคราะห์ความเหมาะสมของนวัตกรรมที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น 3.10 ทักษะการพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา 3.11 ความรู้ในการกำหนดแนวทางการนำนวัตกรรมไปใช้แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น
4. การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้	4.1 ความรู้ในการกำหนดขั้นตอนของการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้อย่างชัดเจน 4.2 นำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด 4.3 การสังเกตพฤติกรรมเริ่มต้นของผู้เรียนก่อนนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ 4.4 การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างก่อนและหลังจากการนำ นวัตกรรมไปใช้ 4.5 การบูรณาการวิธีการหรือนวัตกรรมที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น 4.6 ทักษะวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน
5. การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล	5.1 สามารถจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้นวัตกรรมได้อย่างเหมาะสม 5.2 ความรู้ในการกำหนดขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ 5.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนและขั้นตอนที่กำหนดไว้ 5.4 มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกระทำ ข้อมูลที่ได้จากการใช้นวัตกรรมได้อย่างเป็นระบบ 5.5 สามารถกำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง 5.6 สามารถวิเคราะห์ข้อมูลโดยเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม 5.7 สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

ตาราง 3 (ต่อ)

การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู	ข้อความถาม
6. การสรุปและรายงานผล	6.1 ความรู้ในการกำหนดขั้นตอนการสรุป ผลการวิจัยในชั้นเรียน 6.2 สามารถแปลผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างถูกต้อง 6.3 สามารถอภิปรายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างชัดเจน 6.4 การให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในชั้นเรียน 6.5 ความรู้ความเข้าใจในการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนอย่างถูกต้อง 6.6 มีการจัดเผยแพร่ผลการวิจัยในชั้นเรียนอย่างกว้างขวาง 6.7 การจัดระบบข้อมูล สารสนเทศของการวิจัยในชั้นเรียนให้นำไปใช้ประโยชน์ได้ 6.8 นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม 6.9 นำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียนแก่เพื่อนครูภายในโรงเรียน

จากตาราง 3 พบว่า องค์ประกอบของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 1) ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา 2) ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา 3) ด้านการสร้างและพัฒนานวัตกรรม 4) ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ 5) ด้านการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และ 6) ด้านการสรุปและรายงานผล

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์พัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ผลดังตาราง 4 ดังนี้

พูน ปรณ ทิโต ชิว

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	175	37.72
	หญิง	289	62.28
2. ตำแหน่ง	ผู้บริหาร	144	31.03
	ครูผู้สอน	320	68.97
3. อายุ	น้อยกว่า 31 ปี	154	33.19
	31 – 40 ปี	198	42.67
	41 – 50 ปี	87	18.75
	51 ปีขึ้นไป	25	5.39
4. ระดับการศึกษาสูงสุด	ระดับปริญญาตรี	297	64.00
	ระดับปริญญาโท	167	36.00
	ระดับปริญญาเอก	0	0
5. ขนาดโรงเรียน	โรงเรียนขนาดเล็ก	174	37.50
	โรงเรียนขนาดกลาง	221	47.63
	โรงเรียนขนาดใหญ่	69	14.87

จากตาราง 4 พบว่าสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย ร้อยละ 37.72 เพศหญิง ร้อยละ 62.28 ตำแหน่ง ผู้บริหาร ร้อยละ 31.03 และครูผู้สอน ร้อยละ 68.97 อายุ น้อยกว่า 31 ปี ร้อยละ 33.19 อายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 42.67 อายุ 41 50 ปี ร้อยละ 18.75 อายุ 51 ปีอยู่ด้วยกัน ร้อยขึ้นไป ร้อยละ 5.39 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 64.00 ระดับปริญญาโท ร้อยละ 36.00 และโรงเรียนขนาดเล็ก ร้อยละ 37.50 โรงเรียนขนาดกลาง ร้อยละ 47.63 และโรงเรียนขนาดใหญ่ ร้อยละ 14.87

2.2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ได้ผลการวิเคราะห์ โดยภาพรวมดังตาราง 5 และรายด้านในตาราง 6-11

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวม

องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา	3.67	0.57	มาก	4.51	0.46	มากที่สุด
2. ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา	3.59	0.67	มาก	4.46	0.45	มาก
3. ด้านการสร้างและพัฒนานวัตกรรม	3.44	0.59	ปานกลาง	4.45	0.43	มาก
4. ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้	3.49	0.61	ปานกลาง	4.47	0.52	มาก
5. ด้านการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล	3.45	0.56	ปานกลาง	4.44	0.45	มาก
6. ด้านการสรุปและรายงานผล	3.55	0.53	มาก	4.48	0.36	มาก
รวม	3.53	0.30	มาก	4.47	0.41	มาก

จากตาราง 5 พบว่า สภาพปัจจุบันการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับสภาพปัจจุบันในระดับมากที่สุด คือ ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา ด้านการสรุปและรายงานผล มีระดับสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนด้านการสร้างและพัฒนานวัตกรรม ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ และด้านการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติในระดับมากที่สุด คือ ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา ส่วนด้านการสรุปและรายงานผล ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา ด้านการสร้างและพัฒนานวัตกรรม และด้านการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา

การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ท่านมีทักษะการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ภายในชั้นเรียนก่อนทำการวิจัยในชั้นเรียน	3.55	0.29	มาก	4.50	0.57	มากที่สุด
2. ท่านมีทักษะการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนภายนอกชั้นเรียนก่อนทำการวิจัยในชั้นเรียน	3.59	0.95	มาก	4.45	0.56	มาก
3. ท่านสามารถวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง	3.64	0.81	มาก	4.54	0.58	มากที่สุด
4. ท่านมีทักษะในการตรวจสอบแบบฝึกหัดหรือแฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียน	3.65	0.89	มาก	4.42	0.57	มาก
5. ท่านได้สอบถามข้อมูลของนักเรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ครู เพื่อน และผู้ปกครอง)	3.66	0.85	มาก	4.48	0.56	มาก
6. ท่านใช้แบบสำรวจในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียน	3.74	0.97	มาก	4.51	0.56	มากที่สุด
7. ท่านใช้แบบสังเกตพฤติกรรมในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียน	3.76	0.87	มาก	4.55	0.56	มากที่สุด
8. ท่านใช้แบบสัมภาษณ์ในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียน	3.80	0.98	มาก	4.66	0.56	มากที่สุด
รวม	3.67	0.57	มาก	4.51	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 6 พบว่า สภาพปัจจุบันการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านใช้แบบสัมภาษณ์ในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.80$) และข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ท่านมีทักษะการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ภายในชั้นเรียนก่อนทำการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.55$)

ส่วนสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านใช้แบบ

สัมภาษณ์ในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.66$) และท่านมีทักษะในการตรวจสอบชุดแบบฝึกหัดหรือเพิ่มสะสมผลงานของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.42$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา

การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีหรือวิธีการใหม่ในการแก้ปัญหา	3.55	0.88	มาก	4.37	0.55	มาก
2. ท่านศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในชั้นเรียน	3.56	0.79	มาก	4.42	0.57	มาก
3. ท่านมีทักษะในการค้นคว้าหลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในชั้นเรียน	3.53	0.82	มาก	4.52	0.56	มากที่สุด
4. ท่านได้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาก่อนดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน	3.67	0.83	มาก	4.45	0.56	มาก
5. ท่านมีความรู้ในการรวบรวมและสรุปผลจากการศึกษาเอกสาร	3.66	0.83	มาก	4.51	0.55	มากที่สุด
รวม	3.59	0.67	มาก	4.46	0.45	มาก

จากตาราง 7 พบว่า สภาพปัจจุบันการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านได้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ

แนวทางการแก้ปัญหาก่อนดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.67$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีทักษะในการค้นคว้าหลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.53$)

ส่วนสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีทักษะในการค้นคว้าหลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.52$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีหรือวิธีการใหม่ในการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.37$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการสร้างและพัฒนานวัตกรรม

การสร้างและพัฒนานวัตกรรม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ท่านมีความรู้ในการเลือกประเภทของนวัตกรรมให้สอดคล้องกับปัญหา	3.39	0.94	ปานกลาง	4.33	0.62	มาก
2. ท่านมีทักษะการวางแผนกำหนดวิธีการสร้างนวัตกรรมที่ใช้แก้ไขปัญหายังเป็นระบบ	3.52	0.80	มาก	4.47	0.58	มาก
3. ท่านมีความเข้าใจในการกำหนดขั้นตอนวิธีการสร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาอย่างชัดเจน	3.50	0.88	มาก	4.53	0.57	มากที่สุด
4. ท่านสามารถคิดค้นนวัตกรรมใหม่เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	3.39	0.83	ปานกลาง	4.38	0.55	มาก
5. ท่านมีความรู้ในการนวัตกรรมการทดลองใช้	3.44	0.91	ปานกลาง	4.49	0.56	มาก
6. ท่านมีความรู้ในการนำนวัตกรรมมาปรับปรุงแก้ไข	3.41	0.81	ปานกลาง	4.44	0.57	มาก
7. ท่านมีทักษะการหาคุณภาพของนวัตกรรม	3.38	0.85	ปานกลาง	4.37	0.68	มาก
8. ท่านมีความรู้ความเข้าใจการปรับปรุงคุณภาพของนวัตกรรมที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น	3.53	0.94	มาก	4.47	0.58	มาก
9. ท่านมีทักษะการวิเคราะห์ความเหมาะสมของนวัตกรรมที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น	3.44	0.94	ปานกลาง	4.45	0.57	มาก
10. ท่านมีทักษะการพัฒนาวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา	3.36	0.73	ปานกลาง	4.43	0.54	มาก
11. ท่านมีความรู้ในการกำหนดแนวทางการนำนวัตกรรมไปใช้แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น	3.45	0.75	ปานกลาง	4.53	0.52	มากที่สุด
รวม	3.44	0.59	ปานกลาง	4.45	0.43	มาก

จากตาราง 8 พบว่า สภาพปัจจุบันการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการสร้างและพัฒนานวัตกรรม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีความรู้ความเข้าใจการปรับปรุงคุณภาพของนวัตกรรมที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น ($\bar{X} = 3.53$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีทักษะการพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.36$)

ส่วนสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการสร้างและพัฒนานวัตกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีความเข้าใจในการกำหนดขั้นตอนวิธีการสร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหอย่างชัดเจน และท่านมีความรู้ในการกำหนดแนวทางการนำนวัตกรรมไปใช้แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ($\bar{X} = 4.53$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีความรู้ในการเลือกประเภทของ นวัตกรรมให้สอดคล้องกับปัญหา ($\bar{X} = 4.45$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้

การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ท่านมีความรู้ในการกำหนดขั้นตอนของการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้อย่างชัดเจน	3.51	0.77	มาก	4.54	0.56	มากที่สุด
2. ท่านนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด	3.48	0.79	ปานกลาง	4.50	0.58	มากที่สุด
3. ท่านมีการสังเกตพฤติกรรมเริ่มต้นของผู้เรียนก่อนนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้	3.46	0.75	ปานกลาง	4.40	0.59	มาก
4. ท่านมีการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างก่อนและหลังจากการนำนวัตกรรมไปใช้	3.46	0.75	ปานกลาง	4.50	0.56	มากที่สุด
5. ท่านมีการบูรณาการวิธีการหรือนวัตกรรมที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น	3.49	0.77	ปานกลาง	4.41	0.60	มาก
6. ท่านมีทักษะวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน	3.55	0.78	มาก	4.47	0.58	มาก
รวม	3.49	0.61	ปานกลาง	4.47	0.52	มาก

จากตาราง 9 พบว่า สภาพปัจจุบันการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้โดยภาพรวมมีการ

ปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านทักษะวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.55$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีการสังเกตพฤติกรรมเริ่มต้นของผู้เรียนก่อนนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ และท่านมีการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างก่อนและหลังจากการนำ นวัตกรรมไปใช้ ($\bar{X} = 3.46$)

ส่วนสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านความรู้ในการกำหนดขั้นตอนของการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.54$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีการสังเกตพฤติกรรมเริ่มต้นของผู้เรียนก่อนนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ ($\bar{X} = 4.40$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ท่านสามารถจัดทำเครื่องที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้นวัตกรรมได้อย่างเหมาะสม	3.46	0.75	ปานกลาง	4.36	0.62	มาก
2. ท่านมีความรู้ในการกำหนดขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ	3.47	0.77	ปานกลาง	4.61	0.57	มากที่สุด
3. ท่านดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนและขั้นตอนที่กำหนดไว้	3.42	0.77	ปานกลาง	4.43	0.57	มาก
4. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกระทำข้อมูลที่ได้จากการใช้นวัตกรรมได้อย่างเป็นระบบ	3.42	0.72	ปานกลาง	4.46	0.57	มาก
5. ท่านสามารถกำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง	3.50	0.76	มาก	4.37	0.68	มาก
6. ท่านสามารถวิเคราะห์ข้อมูลโดยเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม	3.41	0.69	ปานกลาง	4.58	0.54	มากที่สุด
7. ท่านสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง	3.51	0.70	มาก	4.29	0.70	มาก
รวม	3.45	0.56	ปานกลาง	4.44	0.54	มาก

จากตาราง 10 พบว่า สภาพปัจจุบันการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ

ท่านสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 3.51$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านสามารถวิเคราะห์ข้อมูลโดยเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.41$)

ส่วนสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีความรู้ในการกำหนดขั้นตอน และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.61$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 4.29$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการสรุป และรายงานผล

การสรุปและรายงานผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ท่านมีความรู้ในการกำหนดขั้นตอนการสรุป ผลการวิจัยในชั้นเรียน	3.62	0.83	มาก	4.51	0.55	มากที่สุด
2. ท่านสามารถแปลผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างถูกต้อง	3.51	0.82	มาก	4.40	0.66	มาก
3. ท่านสามารถอภิปรายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างชัดเจน	3.52	0.85	มาก	4.53	0.52	มากที่สุด
4. ท่านมีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาระบบการวิจัยในชั้นเรียน	3.54	0.275	มาก	4.61	0.50	มากที่สุด
5. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนอย่างถูกต้อง	3.55	0.77	มาก	4.41	0.63	มากที่สุด
6. ท่านมีการจัดเผยแพร่ผลการวิจัยในชั้นเรียนอย่างกว้างขวาง	3.44	0.68	ปานกลาง	4.49	0.56	มาก
7. ท่านมีการจัดระบบข้อมูล สารสนเทศของการวิจัยในชั้นเรียนให้นำไปใช้ประโยชน์ได้	3.47	0.72	ปานกลาง	4.44	0.57	มาก
8. ท่านนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม	3.67	0.87	มาก	4.52	0.52	มากที่สุด
9. ท่านนำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียนแก่เพื่อนครูภายในโรงเรียน	3.59	0.80	มาก	4.38	0.56	มาก
รวม	3.55	0.53	มาก	4.48	0.36	มาก

จากตาราง 11 พบว่า สภาพปัจจุบันการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการสรุปและรายงานผลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.67$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีการจัดเผยแพร่ผลการวิจัยในชั้นเรียนอย่างกว้างขวาง ($\bar{X} = 3.44$)

ส่วนสภาพปฏิบัติที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการสรุปและรายงานผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านสามารถอภิปรายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.53$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านนำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียนแก่เพื่อนครูภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.38$)

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

3.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวม

ข้อ	องค์ประกอบการวิจัยในชั้นเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ผลต่าง (PNI)	ลำดับความต้องการจำเป็น
1	ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา	4.51	3.67	0.229	6
2	การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา	4.46	3.59	0.242	5
3	การสร้างและพัฒนานวัตกรรม	4.45	3.44	0.294	1
4	การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้	4.47	3.49	0.281	3
5	การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล	4.44	3.45	0.287	2
6	การสรุปและรายงานผล	4.48	3.55	0.262	4

จากตาราง 12 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เรียงลำดับสภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการสร้างและพัฒนานวัตกรรม 2) ด้านการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล 3) ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ 4) ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา 5) ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา และ 6) ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI modified) และลำดับความต้องการจำเป็น จำแนกตามรายองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ข้อความ	I	D	PNI	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา		3.67	4.51	0.229	6
	1. ท่านมีทักษะการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนภายในชั้นเรียนก่อนทำการวิจัยในชั้นเรียน	3.55	4.50	0.268	1
	2. ท่านมีทักษะการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนภายนอกชั้นเรียนก่อนทำการวิจัยในชั้นเรียน	3.59	4.45	0.240	3
	3. ท่านสามารถวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง	3.64	4.54	0.247	2
	4. ท่านมีทักษะในการตรวจสอบแบบฝึกหัดหรือเพิ่มสะสมผลงานของผู้เรียน	3.65	4.42	0.211	6
ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา (ต่อ)					
	5. ท่านได้สอบถามข้อมูลของนักเรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ครู เพื่อน และผู้ปกครอง)	3.66	4.48	0.224	5
	6. ท่านใช้แบบสำรวจในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียน	3.74	4.51	0.206	8
	7. ท่านใช้แบบสังเกตพฤติกรรมในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียน	3.76	4.55	0.210	7
	8. ท่านใช้แบบสัมภาษณ์ในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียน	3.80	4.66	0.226	4
ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา		4.46	3.59	0.242	5
	9. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีหรือวิธีการใหม่ในการแก้ปัญหา	3.55	4.37	0.231	4
	10. ท่านศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในชั้นเรียน	3.56	4.42	0.242	2
	11. ท่านมีทักษะในการค้นคว้าหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในชั้นเรียน	3.53	4.52	0.280	1

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อความ	I	D	PNI	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา (ต่อ)		4.46	3.59	0.242	5
	12 ท่านได้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาก่อนดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน	3.67	4.45	0.213	5
	13. ท่านมีความรู้ในการรวบรวมและสรุปผลจากการศึกษาเอกสาร	3.66	4.51	0.232	3
ด้านการสร้างและพัฒนานวัตกรรม		4.45	3.44	0.294	1
	14. ท่านมีความรู้ในการเลือกประเภทของนวัตกรรมให้สอดคล้องกับปัญหา	3.39	4.33	0.277	8
	15. ท่านมีทักษะการวางแผนกำหนดวิธีการสร้างนวัตกรรมที่ใช้แก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ	3.52	4.47	0.270	9
	16. ท่านมีความเข้าใจในการกำหนดขั้นตอนวิธีการสร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาย่างชัดเจน	3.50	4.53	0.294	5
	17. ท่านสามารถคิดค้นนวัตกรรมใหม่เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	3.39	4.38	0.292	7
	18. ท่านมีความรู้ในการนวัตกรรมไปทดลองใช้	3.44	4.49	0.305	3
	19. ท่านมีความรู้ในการนำนวัตกรรมมาปรับปรุงแก้ไข	3.41	4.44	0.293	4
	20. ท่านมีทักษะการหาคุณภาพของนวัตกรรม	3.38	4.37	0.293	6
	21. ท่านมีความรู้ความเข้าใจการปรับปรุงคุณภาพของนวัตกรรมที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น	3.53	4.47	0.266	10
	22. ท่านมีทักษะการวิเคราะห์ความเหมาะสมของนวัตกรรมที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น	3.44	4.45	0.294	5
	23. ท่านมีทักษะการพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา	3.36	4.43	0.318	1
	24. ท่านมีความรู้ในการกำหนดแนวทางการนำนวัตกรรมไปใช้แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น	3.44	4.45	0.294	2

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อความ	I	D	PNI	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้		3.49	4.47	0.281	3
	25. ท่านมีความรู้ในการกำหนดขั้นตอนของการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้อย่างชัดเจน	3.51	4.54	0.293	2
	26. ท่านนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด	3.48	4.50	0.293	2
	27. ท่านมีการสังเกตพฤติกรรมเริ่มต้นของผู้เรียนก่อนนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้	3.46	4.40	0.272	3
	28. ท่านมีการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างก่อนและหลังจากการนำนวัตกรรมไปใช้	3.46	4.50	0.301	1
	29. ท่านมีการบูรณาการวิธีการหรือนวัตกรรมที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น	3.49	4.41	0.264	4
	30. ท่านทักษะวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน	3.55	4.47	0.259	5
ด้านการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล		3.45	4.44	0.287	2
	31. ท่านสามารถจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้นวัตกรรมได้อย่างเหมาะสม	3.46	4.36	0.260	5
	32. ท่านมีความรู้ในการกำหนดขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ	3.47	4.61	0.329	2
	33. ท่านดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนและขั้นตอนที่กำหนดไว้	3.42	4.43	0.295	4
	34. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกระทำข้อมูลที่ได้จากการใช้นวัตกรรมได้อย่างเป็นระบบ	3.42	4.46	0.304	3
	35. ท่านสามารถกำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง	3.50	4.37	0.249	6
	36. ท่านสามารถวิเคราะห์ข้อมูลโดยเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม	3.41	4.58	0.343	1
	37. ท่านสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง	3.51	4.29	0.222	7

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อความ	D	I	PNI	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
ด้านการสรุปและรายงานผล		3.55	4.48	0.262	4
	38. ท่านมีความรู้ในการกำหนดขั้นตอนการสรุปผลการวิจัยในชั้นเรียน	3.62	4.51	0.246	6
	39. ท่านสามารถแปลผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างถูกต้อง	3.51	4.40	0.254	5
	40. ท่านสามารถอภิปรายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างชัดเจน	3.52	4.53	0.287	3
	41. ท่านมีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในชั้นเรียน	3.54	4.61	0.302	2
	42. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนอย่างถูกต้อง	3.55	4.41	0.242	7
	43. ท่านมีการจัดเผยแพร่ผลการวิจัยในชั้นเรียนอย่างกว้างขวาง	3.44	4.49	0.305	1
	44. ท่านมีการจัดระบบข้อมูล สารสนเทศของการวิจัยในชั้นเรียนให้นำไปใช้ประโยชน์ได้	3.47	4.44	0.280	4
	45. ท่านนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม	3.67	4.52	0.232	8
	46. ท่านนำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียนแก่เพื่อนครูภายในโรงเรียน	3.59	4.38	0.220	9

จากตาราง 13 พบว่า ลำดับความต้องกรจำเป็นในการวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้จัดลำดับความต้องกรจำเป็นของข้อความในการวิจัยในชั้นเรียนแต่ละด้าน โดยกำหนดเกณฑ์จากการจัดลำดับตามค่าดัชนีความต้องกรจำเป็นที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับที่ 1-3 ของแต่ละด้าน เพื่อนำไปกำหนดสัดส่วนเนื้อหาสาระและการนำไปกำหนดระยะเวลาในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามโปรแกรม โดยแบ่งเป็นแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา พบว่ามีลำดับความต้องกรจำเป็นของข้อความดังนี้ 1) ท่านมีทักษะการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ภายในชั้นเรียนก่อนทำการวิจัยในชั้น

เรียน 2) ท่านสามารถวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง 3) ท่านมีทักษะการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนภายนอกชั้นเรียนก่อนทำการวิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับ

2. ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา พบว่ามีลำดับความต้องการจำเป็นของข้อคำถาม ดังนี้ 1) ท่านมีทักษะในการค้นคว้าหลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในชั้นเรียน 2) การสร้างบรรยากาศที่ทำนาย กระตุ้นและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) ท่านมีความรู้ในการรวบรวมและสรุปผลจากการศึกษาเอกสาร ตามลำดับ

3. ด้านการสร้างและพัฒนานวัตกรรม พบว่ามีลำดับความต้องการจำเป็นของข้อคำถาม ดังนี้ 1) ท่านมีทักษะการพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา 2) ท่านมีความรู้ในการกำหนดแนวทางการนำนวัตกรรมไปใช้แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น 3) ท่านมีความรู้ในการนำนวัตกรรมไปทดลองใช้ตามลำดับ

4. ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ พบว่ามีลำดับความต้องการจำเป็นของข้อคำถาม ดังนี้ 1) ท่านมีการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างก่อนและหลังจากการนำนวัตกรรมไปใช้ 2) ท่านนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด 3) ท่านมีการสังเกตพฤติกรรมเริ่มต้นของผู้เรียนก่อนนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ ตามลำดับ

5. ด้านการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล พบว่ามีลำดับความต้องการจำเป็นของข้อคำถาม ดังนี้ 1) ท่านสามารถวิเคราะห์ข้อมูลโดยเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม 2) ท่านมีความรู้ในการกำหนดขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ 3) ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกระทำ ข้อมูลที่ได้จากการใช้นวัตกรรมได้อย่างเป็นระบบ ตามลำดับ

6. ด้านการสรุปและรายงานผล พบว่ามีลำดับความต้องการจำเป็นของข้อคำถาม ดังนี้ 1) ท่านมีการจัดเผยแพร่ผลการวิจัยในชั้นเรียนอย่างกว้างขวาง 2) ท่านมีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในชั้นเรียน 3) ท่านสามารถอภิปรายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างชัดเจน ตามลำดับ

3.2 ร่างการพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยในระยะที่ 2 จากการสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 นำมาวิเคราะห์จัดลำดับความต้องการจำเป็นในการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การสร้างและพัฒนานวัตกรรม การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา และการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา จากนั้นนำผลที่ได้จากลำดับความต้องการมาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในร่างโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

โปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

1. หลักการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอน

สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมี ความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอน และผู้เรียน อาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ มาตรา 30 ให้ สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาต่างล่านั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาคือสถานศึกษา โดยเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุในเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติ และตามนโยบายของรัฐเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่สามารถทำให้นโยบายของรัฐเห็นผลการปฏิบัติที่เป็นจริงเกิดขึ้น การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญต่อการวิชาชีพครูเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากครูจำเป็นต้อง พัฒนาหลักสูตรวิธีการเรียนการสอนการจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียนการพัฒนาพฤติกรรม ผู้เรียนการเพิ่มสัมฤทธิ์ผลการเรียนและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2544 : 1)

เนื่องจากการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่นำแนวคิดของการวิจัยปฏิบัติการมาใช้ ดังนั้นจึงเป็นการวิจัยที่เน้นกระบวนการ และนำผลการวิจัยไปใช้ปฏิบัติจริง โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (กรมวิชาการ. 2545 : 9) กระบวนการวิจัยเริ่มต้นจากการสำรวจ วิเคราะห์ ปัญหา การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา การ พัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม การนำวิธีการและนวัตกรรมไปใช้ และการสรุปผลหรือเขียนรายงาน มีการ เชื่อมโยงเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นก่อนระหว่าง และหลังการจัดการเรียนการสอน ผลที่ได้จากการวิจัยจะ นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูที่ทำวิจัยโดยตรงและใช้ทันที จากเหตุผลสนับสนุนข้างต้น จึง ถือได้ว่าเป็นหน้าที่ของครูโดยตรงที่จะต้องทำวิจัยในชั้นเรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงามทุก ด้าน เป็นผู้มีความรู้มีความคิด สร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการค้นคว้าโดยเฉพาะการเพิ่มศักยภาพของ ผู้เรียนให้สูงขึ้นสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้บนพื้นฐานของความเป็นไทย และความเป็นสากล รวมทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อตามความถนัดของแต่ละบุคคล รูปแบบการ พัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนถือได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งที่ได้รับการยอมรับในวงการการศึกษาที่จะแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 265) ครูสามารถทำการวิจัยได้หลายรูปแบบ มีทั้งการทำวิจัยโดยครูเพียงคนเดียว (Individual Teacher Action Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเมื่อครูพบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูต้องการแก้ปัญหาด้วย ตนเอง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนเองและการวิจัยในชั้นเรียนแบบร่วมมือ (Collaborative Action Research) เป็นการวิจัยที่ครูพบปัญหาในกิจกรรมการเรียนการสอนที่คล้ายคลึง กัน วางแผนการวิจัยร่วมกันในโรงเรียนเดียวกันหรือต่างโรงเรียนก็ได้หรือกรณีหลายชั้นเรียนมีปัญหา คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้การจัดทำวิจัยอาจทำได้ในระดับโรงเรียน (Statewide Action Research) เป็น การวิจัยที่มุ่งเน้นเพื่อการแก้ปัญหาของโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นหัวหน้าทีม โดยคณะวิจัย ประกอบด้วยครู บุคคลอื่นในโรงเรียน รวมถึงชุมชน และคณะ ที่ปรึกษาจากบุคคลภายนอก การวิจัยใน ระดับโรงเรียนจะเป็นการปรับปรุง พัฒนาโรงเรียนใน 3 ด้าน คือ การปรับปรุงหรือพัฒนาโรงเรียน การ พัฒนานักเรียน และการเพิ่มพูนความรู้ของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ เป็นการวิจัยที่ซับซ้อน มุ่งหวังให้บุคลากร ระดับโรงเรียน เอื้อประโยชน์ให้กับบุคลากร ทำงานเป็นทีม มีโอกาสแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และความ

คิดเห็นซึ่งกันและกัน ให้บุคลากรทุกคน ในโรงเรียนรับรู้ถึงปัญหาของโรงเรียน อันจะนำไปสู่การร่วมปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์และการนำความสำเร็จของโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 18) การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญจำเป็นที่ครูทุกคนจะต้องดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางของการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้ครูดำเนินการวิจัยควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนและการที่ครูดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน (ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 3) ดังนั้นการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนที่ผ่านมาไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะวิธีการพัฒนาครูส่วนมากไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และความต้องการในการปฏิบัติจริงของครู และตัวครูผู้สอนเองก็ยังคงประสบปัญหาในด้านการศึกษาในชั้นเรียนในหลายเรื่อง เช่น ขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดการนิเทศติดตามให้ความช่วยเหลือ ขาดแรงจูงใจในการทำงานมีภาระงานที่รับผิดชอบมาก ขาดเอกสารตำราที่จะศึกษาหาความรู้ ซึ่งล้วนแล้วเป็นสาเหตุที่สำคัญในปัจจุบันที่ทำให้การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนไม่ประสบความสำเร็จ (สุวิมล ว่องวานิช. 2544 : 4)

ครูหรือผู้สอนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากที่สุดในกระบวนการจัดการศึกษาเพราะเนื้อแท้ของการจัดการศึกษาคือกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นระหว่างครูกับนักเรียน การที่ครูจะเป็นบุคคลที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้นั้น ครูจะต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยต้องปรับบทบาทใหม่เป็น 2 บทบาท คือ 1) ครูในฐานะผู้ปฏิบัติการสอนเป็นหลัก 2) ครูในฐานะนักวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนซึ่งเป็นบทบาทเสริม โดยการสอนและการวิจัยไม่ใช่สิ่งที่แปลกแยกจากกันดังที่ครูเคยเป็น รวมทั้งต้องเป็นผู้พัฒนาตนเอง พัฒนางานหรือพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนด้วย (ญาณภัทร สีหะมงคล. 2552 : 167) ซึ่งคุณลักษณะครูยุคใหม่จะต้องมีความรู้ความสามารถด้านการวิเคราะห์หลักสูตร สอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ พัฒนาตนเอง วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉพาะการทำวิจัยในชั้นเรียนจะทำให้ครูทราบปัญหาและนำไปปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น (สุธีรา สุริยวงศ์. 2550 : 22-24) ซึ่งการวิจัยในชั้นเรียนเป็นปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือเป็นความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งความรู้ใหม่ ๆ นี้เรียกว่า นวัตกรรมทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เกิดผลดีที่สุดด้วยตัวครูเอง การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนหรือปรับปรุงวิธีการปฏิบัติเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยวิธีการวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาวิชาชีพครู เนื่องจากข้อค้นพบที่ได้มาจากกระบวนการค้นคว้าที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และครูเกิดการพัฒนาระบบการเรียนการสอน เป็นการแสดงความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครูด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติและทำให้อาชีพครูกลายเป็นวิชาชีพ ทำให้การเรียนการสอนได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้อง เป็นระบบ เกิดผลดีแก่นักเรียน และเป็นการส่งเสริม สนับสนุนความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษา (วาโร เพ็งสวัสดิ์. 2546 : 2-3) และในส่วนของผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนได้รับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอย่างเต็มสมบูรณ์เต็มศักยภาพทั้งในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ครูรักษ์ ภิรมย์รักษ์. 2544 : 7)

การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ประกอบด้วย การนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ เช่น พัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ที่ประสิทธิภาพ พัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ตามคุณภาพการศึกษาเป็นครูมืออาชีพ พัฒนาผู้เรียนให้มี

ศักยภาพสูงสุด ในการเรียนรู้ การมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องในการเรียนรู้ และคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ให้เป็นผู้เรียนที่ดี เก่ง และมีความสุข และการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน เช่น นำผลการวิจัยที่ค้นพบมาจัดทำกรอบความคิดการวิจัย นำผลการวิจัยที่ค้นพบมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำเครื่องมือวิจัย นวัตกรรม การวิเคราะห์ อภิปรายผล และเขียนรายงานการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นต้น (ประภาพรณ เล็งวงศ์. 2551 : 115-116)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีเป้าประสงค์ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะตามสมรรถนะและความสามารถ ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ มีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหาร และจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. 2557 : 3) จากสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่จะพัฒนาตนเองของครูผู้สอนด้านการวิจัยในชั้นเรียน โดยการสำรวจและสอบถาม พบว่า สภาพปัจจุบันครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ยังไม่มีครูท่านใดที่ได้ลงมือดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งครูผู้สอนส่วนมากประสบปัญหา คือ ขาดความรู้ ความเข้าใจ และขาดทักษะในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน ขาดการนิเทศติดตามผลและให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ขาดวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณที่สนับสนุนให้ครูดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน มีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน มีภาระงานที่3 รับผิดชอบมาก ส่วนความต้องการที่จะพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในเรื่องดังกล่าว พบว่า ครูผู้สอนส่วนมากตระหนัก และเห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน ต้องการที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางของการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้ครูผู้สอนทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และใช้กระบวนการวิจัยไปพัฒนาระบบการทำงาน และพัฒนาความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพครู พร้อมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัด ส่งเสริมและสนับสนุนให้ มีการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแห่งนี้และรับผิดชอบงานบริหารวิชาการของโรงเรียนจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะพัฒนาครูผู้สอนในการทำวิจัยในชั้นเรียน

โปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นโปรแกรมพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจมีเจตคติที่ดี และมีทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียน
2. โปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู พัฒนาเนื้อหา มาจากการศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน และการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ จัดเนื้อหาโดยเน้นความสอดคล้องกับค่าดัชนีความ ต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI modified) ของการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู
3. กระบวนการของโปรแกรมเป็นเครือข่ายที่เป็นกัลยาณมิตรได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์

ซึ่งกันและกันครูผู้สอนได้รับการแนะนำช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่และให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างต่อเนื่องทั่วถึง

2. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เพื่อให้ครูผู้สอนเกิดความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน

3. เป้าหมาย

ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนที่สามารถนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ

4. เนื้อหา

เนื้อหา ประกอบด้วย 3 Module ดังนี้

Module 1: สำรวจและกำหนดปัญหา เนื้อหาในโมดูลนี้ประกอบด้วย การสร้างความรู้ความเข้าใจในการสำรวจปัญหาในชั้นเรียน การวิเคราะห์ปัญหา วิธีการกำหนดปัญหาในชั้นเรียนเพื่อนำไปสู่การทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับผู้ที่เข้าร่วมการพัฒนา เนื้อหาโดยรวมมีดังนี้

1. การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
2. การวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียน
3. การกำหนดวิธีการการแก้ปัญหาในชั้นเรียน
4. การศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ที่เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

Module 2 : การสร้างนวัตกรรมและการนำไปใช้ เนื้อหาในส่วนนี้เป็นการให้ความรู้และฝึกทักษะการสร้างนวัตกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาในการวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งเพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนามานำนวัตกรรมที่สร้างขึ้นไปได้ใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เนื้อหาโดยรวมมีดังนี้

1. ประเภทของนวัตกรรม
2. วิธีการ/ขั้นตอนในการสร้างและพัฒนานวัตกรรม
3. การหาคุณภาพนวัตกรรม
4. การนำนวัตกรรมไปใช้

Module 3 : การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้เข้ารับการพัฒนาด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล การเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการฝึกปฏิบัติจริง และการเรียนสรุปผลการวิจัย การนำเสนอและเผยแพร่การวิจัย เนื้อหาในโมดูลนี้ ประกอบด้วย

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล
4. การเขียนรายงานผลการวิจัย

5. วิธีการพัฒนา

วิธีการพัฒนาครูผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการ วิธีการพัฒนาครู จากเอกสาร งานวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ นำมาใช้ออกแบบเป็นวิธีการพัฒนาครู เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการเรียนรู้ด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนามาสามารถ

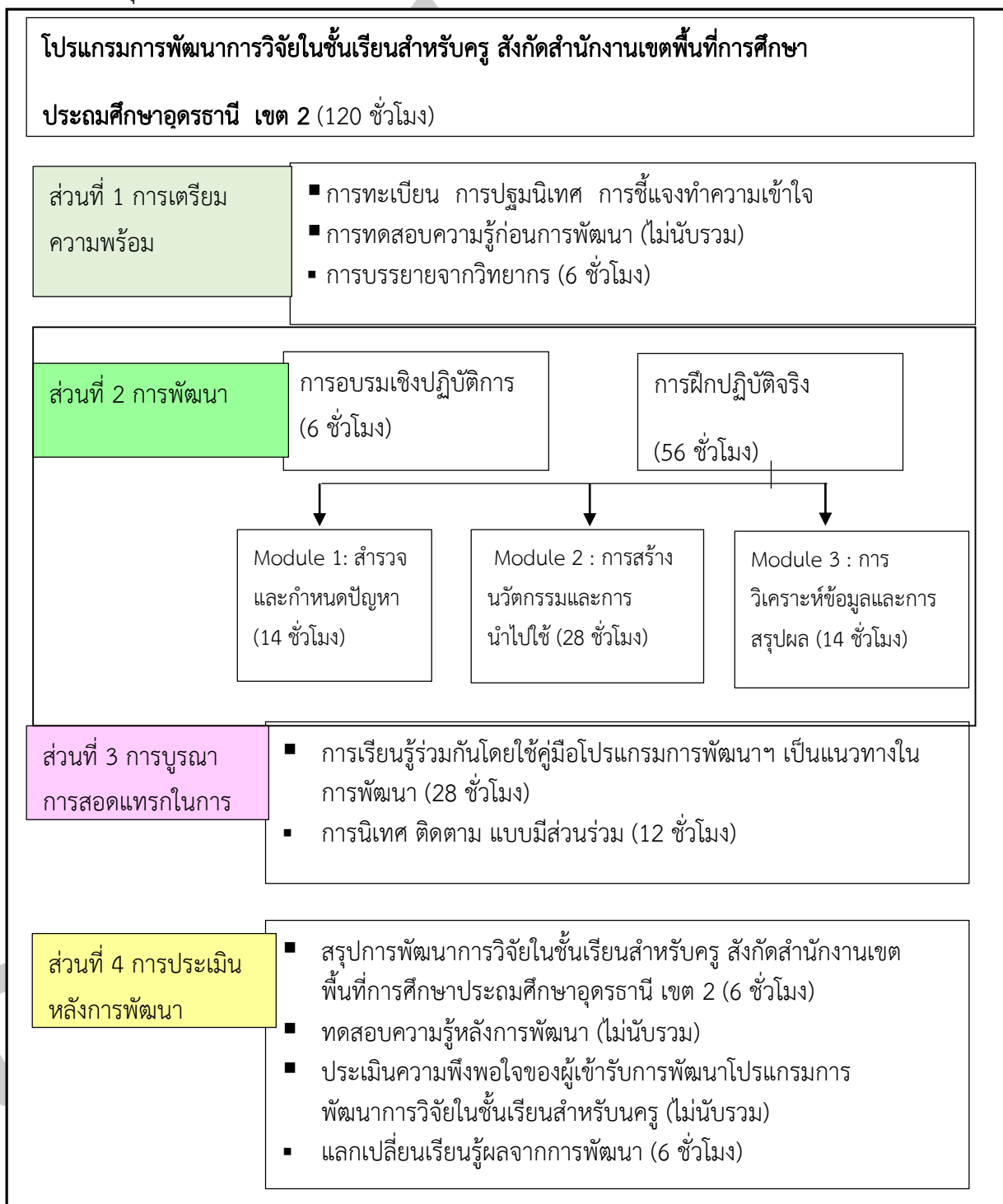
นำไปเป็นหลักการในการพัฒนาตนเองต่อไปอย่างต่อเนื่อง (Continuous Self Development) ซึ่งวิธีการต่างๆ ที่จะนำมาใช้ดำเนินการพัฒนาตามโปรแกรมได้แก่ 1) การบรรยายจากวิทยากร 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 3) การศึกษาด้วยตนเอง 4) การฝึกปฏิบัติจริง และ 5) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงาน แบ่งออกเป็น 4 ส่วน จำนวนชั่วโมงใช้หลักการพัฒนาบุคลากร 70 : 20 : 10 รวมระยะเวลาในการพัฒนา 120 ชั่วโมง แสดงดังตาราง 14 ดังนี้

ตาราง 14 แสดงวิธีการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู

รูปแบบการพัฒนา	กิจกรรมการพัฒนา
ส่วนที่ 1 การเตรียมความพร้อม (6 ชั่วโมง)	1. การทะเบียน การปฐมนิเทศ การชี้แจงทำความเข้าใจ 2. การทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา (ไม่นับรวม) 3. การบรรยายจากวิทยากร (6 ชั่วโมง)
ส่วนที่ 2 การพัฒนา (62 ชั่วโมง)	1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ (6 ชั่วโมง) 2. การฝึกปฏิบัติจริง Module 1 : สำรวจและกำหนดปัญหา (14 ชั่วโมง) Module 2 : การสร้างนวัตกรรมและการนำไปใช้ (28 ชั่วโมง) Module 3 : การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล (14 ชั่วโมง)
ส่วนที่ 3 การบูรณาการ สอดแทรกในการปฏิบัติงาน (40 ชั่วโมง)	1. การเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้คู่มือโปรแกรมการพัฒนาฯ เป็นแนวทางในการพัฒนา (28 ชั่วโมง) 2. การนิเทศ ติดตาม แบบมีส่วนร่วม (12 ชั่วโมง)
ส่วนที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนา (12 ชั่วโมง)	1. สรุปการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 (6 ชั่วโมง) 2. ทดสอบความรู้หลังการพัฒนา (ไม่นับรวม) 3. ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู (ไม่นับรวม) 4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลจากการพัฒนา (6 ชั่วโมง)
รวมระยะเวลา 120 ชั่วโมง	

พูน ปณ ทิโต ชีเว

แผนผังโปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2



ภาพประกอบ 4 แผนผังโปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู

6. การวัดและประเมินผล

1. ประเมินก่อนการพัฒนา ได้แก่ การทำแบบทดสอบก่อนการพัฒนา
 2. การประเมินระหว่างการพัฒนา ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม ความสนใจในการทำกิจกรรม การซักถามข้อคิดเห็น การประเมินใบงาน
 3. การประเมินหลังการพัฒนา การทำแบบทดสอบหลังการพัฒนา
 4. การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการพัฒนাপrogramการพัฒนาการวิจัย
- ในชั้นเรียนสำหรับครู

ผลการประเมินโปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังตาราง 15

ตาราง 15 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำแนกตามองค์ประกอบของโปรแกรม ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	รายการ	ความเหมาะสม		ระดับ	ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	หลักการ	4.44	0.53	มาก	4.56	0.53	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์	4.78	0.44	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
3	เป้าหมาย	4.56	0.53	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
4	เนื้อหา	4.44	0.53	มาก	4.56	0.53	มากที่สุด
5	วิธีการพัฒนา	4.67	0.50	มากที่สุด	4.89	0.33	มากที่สุด
6	การวัดและประเมินผล	4.67	0.50	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
โดยรวม		4.61	0.22	มากที่สุด	4.67	0.20	มากที่สุด

จากตาราง 15 พบว่า ความเหมาะสมของโปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.78$) รองลงมาคือ วิธีการพัฒนา และการวัดประเมินผล ($\bar{X} = 4.67$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หลักการและเนื้อหา ($\bar{X} = 4.44$)

ความเป็นไปได้ของโปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วิธีการพัฒนา ($\bar{X} = 4.89$) รองลงมาคือ วัตถุประสงค์ และการวัดประเมินผล ($\bar{X} = 4.78$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หลักการและเนื้อหา ($\bar{X} = 4.56$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 สรุปผลการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ด้านการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
3. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. องค์ประกอบของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้
 - 1.1 ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา
 - 1.2 ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา
 - 1.3 ด้านการสร้างและพัฒนานวัตกรรม
 - 1.4 ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้
 - 1.5 ด้านการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
 - 1.6 ด้านการสรุปและรายงานผล
2. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 สรุปได้ ดังนี้
 - 2.1 สภาพปัจจุบันการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา การสรุปและ

รายงานผล การนำวิธีการหรือนวัตกรรมมาใช้ การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และการสร้างและพัฒนา นวัตกรรม ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

2.1.1 ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านใช้แบบสัมภาษณ์ในการสำรวจและ วิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีทักษะการสังเกตพฤติกรรมของ ผู้เรียน ภายในชั้นเรียนก่อนทำการวิจัยในชั้นเรียน

2.1.2 ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านได้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ แนวทางการแก้ปัญหาก่อนดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีทักษะใน การค้นคว้าหลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในชั้นเรียน

2.1.3 ด้านการสร้างและพัฒนานวัตกรรม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับปาน กลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีความรู้ความเข้าใจการ ปรับปรุงคุณภาพของนวัตกรรมที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีทักษะการ พัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา

2.1.4 ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านทักษะวิเคราะห์การ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีการสังเกตพฤติกรรมเริ่มต้น ของผู้เรียนก่อนนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ และท่านมีการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ระหว่างก่อนและหลังจากการนำ นวัตกรรมไปใช้

2.1.5 ด้านการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ อย่างถูกต้อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านสามารถวิเคราะห์ข้อมูลโดยเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม

2.1.6 ด้านการสรุปและรายงานผลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุง การเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีการจัดเผยแพร่ผลการวิจัย ในชั้นเรียนอย่างกว้างขวาง

2.2 สภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การสรุปและรายงานผล การนำวิธีการหรือนวัตกรรมใช้ การ กำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา การสร้างและพัฒนานวัตกรรม และการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

2.2.1 ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านใช้แบบสัมภาษณ์ในการสำรวจและ วิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียน และท่านมีทักษะในการตรวจสอบแบบฝึกหัดหรือแฟ้มสะสมผลงานของ ผู้เรียน

2.2.2 ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีทักษะในการค้นคว้าหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในชั้นเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีหรือวิธีการใหม่ในการแก้ปัญหา

2.2.3 ด้านการสร้างและพัฒนานวัตกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีความเข้าใจในการกำหนดขั้นตอนวิธีการสร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาย่างชัดเจน และท่านมีความรู้ในการกำหนดแนวทางการนำนวัตกรรมไปใช้แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีความรู้ในการเลือกประเภทของนวัตกรรมให้สอดคล้องกับปัญหา

2.2.4 ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านความรู้ในการกำหนดขั้นตอนของการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้อย่างชัดเจน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีการสังเกตพฤติกรรมเริ่มต้นของผู้เรียนก่อนนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้

2.2.5 ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีความรู้ในการกำหนดขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

2.2.6 ด้านการสรุปและรายงานผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านสามารถอภิปรายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างชัดเจนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านนำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียนแก่เพื่อนครูภายในโรงเรียน

3. การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาคู่มือด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

3.1 ความต้องการจำเป็นในการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เรียงลำดับสภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการสร้างและพัฒนานวัตกรรม 2) ด้านการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล 3) ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ 4) ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา 5) ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา และ 6) ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา

3.2 โปรแกรมการพัฒนาคู่มือด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ที่พัฒนาขึ้น พบว่า ส่วนประกอบของโปรแกรมประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย เนื้อหา วิธีการพัฒนาและการวัดและประเมินผล โดยมีเนื้อหาการพัฒนาอยู่ 3 โมดูลได้แก่ Module 1 : สำรวจและกำหนดปัญหา Module 2 : การสร้างนวัตกรรมและการนำไปใช้ Module 3 : การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล กระบวนการพัฒนาประกอบ 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การเตรียมความพร้อม ส่วนที่ 2 การพัฒนา ส่วนที่ 3 การบูรณาการสอดคล้องกับการปฏิบัติงาน และส่วนที่ 4 การประเมินหลังพัฒนา ใช้ระยะเวลาในการพัฒนา รวม 120 ชั่วโมง

ประเมินโปรแกรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คนพบว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ ได้แก่ ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา ด้านการสร้างและพัฒนานวัตกรรม ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ ด้านการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการสรุปและรายงานผล ทั้งนี้ เนื่องจากการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่เน้นกระบวนการ และการนำผลการวิจัยไปใช้จริงทันที ในทางปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน นักวิจัยทางการศึกษามีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่มีความ เฉพาะเจาะจง และแตกต่างไปจากการวิจัยทางการศึกษาทั่วไป ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้สรุป ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนซึ่งสอดคล้องกับ กองการวิจัยทางการศึกษา (2542 : 7-11) ได้ กล่าวถึงการทำการวิจัยในชั้นเรียนมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู ลักษณะของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีกระบวนการวิจัย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) สำรวจและ วิเคราะห์ปัญหา 2) กำหนดวิธีการแก้ปัญหา 3) พัฒนาการวิธีการหรือนวัตกรรม 4) นำวิธีการหรือ นวัตกรรมไปใช้ 5) สรุปผลเมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสอดคล้องกับการศึกษา ของกาญจนา วัฒนา (2544 : 26-29) ได้กล่าวถึงกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนว่ามีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) การสำรวจวิเคราะห์ปัญหา 2) การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) การพัฒนา นวัตกรรมการเรียนการสอน 4) การออกแบบการวิจัย 5) การสร้าง และพัฒนาเครื่องมือเพื่อเก็บ รวบรวมข้อมูล 6) การทดลอง การรวบรวม การวิเคราะห์ และ 7) สรุปผลการวิจัย และ การเขียน รายงานผลการวิจัย

2. สภาพปัจจุบันการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับสภาพปัจจุบันในระดับมากที่สุด คือ ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา ด้านการสรุปและรายงานผล มีระดับสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับ มาก ตามลำดับ ส่วนด้านการสร้างและพัฒนานวัตกรรม ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ และด้าน การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยในชั้น เรียน ต้องมีการดำเนินงานที่เป็นวงจรต่อเนื่อง มีกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมและเป็น กระบวนการที่เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติ เพื่อให้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่สามารถ ปฏิบัติได้จริง การนำแนวทางการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนจึงมีลักษณะ ควบคู่กันไปพร้อมๆ กัน ขณะที่กิจกรรมการเรียนการสอนกำลังดำเนินอยู่ต้องมีการวิจัยเพื่อแสวงหา วิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างเรียน และทำการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาผู้เรียนควบคู่กันไป กิจกรรม การเรียนการสอน การวิจัยและการพัฒนาจึงเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานพร้อมกันในการทำงานปกติ สอดคล้องกับการวิจัยของนางลักษณ์ หนูจันทร์ (2553 : 96-97) ได้ศึกษาปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน

ของครูโรงเรียนประถมศึกษาเครือข่ายภาครัฐที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา เครือข่ายภาครัฐที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 ปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน คือ 1) การเขียนรายงานสรุปผลการวิจัยในชั้นเรียน 2) การสร้างและใช้นวัตกรรมทางการศึกษา 3) การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และ 4) การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนตามลำดับ ถ้าพิจารณารายการที่มีปัญหาอันดับสูงสุดของแต่ละด้านเรียงตามลำดับดังกล่าว คือ (1) ภาระงานสอนและงานอื่น ๆ ของครูกว่ามาก (2) ครูขาดทักษะการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยคำนวณข้อมูลในการวิจัย (3) ขาดผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาในการเขียนรายงานการวิจัย และ (4) ขาดผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาในการสร้างและใช้นวัตกรรม ผลการเปรียบเทียบปัญหาจำแนกตาม อายุราชการและประสบการณ์ในการทำงาน จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์และประสบการณ์การทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นครูที่มีอายุราชการและประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี ครูที่มีอายุราชการ 21 ปีขึ้นไปและ ครูที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยมีปัญหาในด้านการเขียนรายงานสรุปผลการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ช่อชะบา ชื่นบาน (2555 : 81-83) ได้ศึกษาปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ ด้านการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม และด้านการสรุปผล ส่วนด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา และด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาอยู่ในระดับน้อย

3. สภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติในระดับมากที่สุด คือ ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา ส่วนด้านการสรุปและรายงานผล ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา ด้านการสร้างและพัฒนานวัตกรรม และด้านการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากการวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูมีวิถีชีวิตของการทำงานเป็นระบบ เห็นภาพของงานตลอดแนว มีการตัดสินใจที่มีคุณภาพ และครูสามารถบอกได้ว่างานการจัดการเรียนการสอนที่ปฏิบัติไปนั้นได้ผลดีหรือไม่เพราะอะไร นอกจากนี้ครูที่ใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาระบบการเรียนการสอนนี้จะสามารถควบคุมกำกับ และพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองได้อย่างดี ผลจากการทำวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูได้ ตัวบ่งชี้ที่เป็นรูปธรรมของผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู เมื่อครูผู้สอนได้ทำการวิจัยในชั้นเรียนควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานสอน จะก่อให้เกิดผลดีต่อวงการศึกษ หากมีการนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ ทำให้ผู้เรียนรู้ตามความต้องการ ความถนัด ความสนใจอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้การที่ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถและมีพื้นฐานที่ดีในการทำวิจัย จะทำให้ผู้สอนจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตย์ บัลลังค์ (2555 : 111-112) ได้ศึกษาการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านเวาะวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า สภาพปัญหาก่อนการพัฒนา ครูไม่มี

ความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่สามารถปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนได้ ขาดความมั่นใจ ครูไม่นำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาพิจารณาแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน เป็นผลให้การจัดการเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล หลังจากได้ดำเนินการพัฒนาในรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน ผลการดำเนินการ พบว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ทั้ง 3 คน มีความรู้ความเข้าใจการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก สามารถเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้คนละ 1 เรื่อง ตามที่มอบหมายแต่มีบางรายการในส่วนเกี่ยวกับการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนยังไม่ดีเท่าที่ควร คือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล สะท้อนผล ซึ่งต้องปรับปรุง จึงดำเนินการ โดยใช้กลยุทธ์ การศึกษาเอกสารเพิ่มเติม และการนิเทศภายใน ในวงรอบที่ 2 ทำให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจส่วนที่ยังไม่เข้าใจและมีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น ผลการประเมินรายงานการวิจัยอยู่ในเกณฑ์ดีสามารถเขียนรายงานการวิจัยบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประสบผลสำเร็จทุกคน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพงศกร จันทร์แจ่ม (2553 : 112-113) ได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนวิทยาราชภัฏธนบุรี อำเภอสครินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้วยการศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติ และการนิเทศ ทำให้ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน ในระดับหนึ่งแต่ยังไม่เข้าใจจนสามารถนำไปใช้ได้ เนื่องจากยังขาดความมั่นใจในการสรุปผลและการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการเขียนรายงานการวิจัย กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจึงได้ตกลงร่วมกันแก้ปัญหาในวงรอบที่ 2 ด้วยกิจกรรมการนิเทศภายใน ผลการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่าสามารถพัฒนาบุคลากรกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทั้ง 4 คน ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนทั้ง 5 ขั้นตอนได้เป็นอย่างดี

4. โปรแกรมการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่พัฒนาขึ้น มี 6 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย เนื้อหา วิธีการพัฒนาและการวัดและประเมินผล โดยมีเนื้อหาการพัฒนาอยู่ 3 โมดูล ได้แก่ Module 1 : สำรวจและกำหนดปัญหา Module 2 : การสร้างนวัตกรรมและการนำไปใช้ Module 3 : การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล กระบวนการพัฒนาประกอบ 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การเตรียมความพร้อม ส่วนที่ 2 การพัฒนา ส่วนที่ 3 การบูรณาการสอดแทรกกับการปฏิบัติงาน และส่วนที่ 4 การประเมินหลังพัฒนา ผลการประเมินโปรแกรมด้านความสอดคล้องและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับกาญจนา จันทะโยธา (2560 : 107-108) ได้วิจัยการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีองค์ประกอบดังนี้ 1) บทนำ ประกอบด้วยแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สภาพปัจจุบันสภาพปัญหาและความสำคัญของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ 2) หลักการและเหตุผลประกอบด้วย เหตุผลและความจำเป็นในการสร้างโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ความมุ่งหมาย ประกอบด้วยเป้าหมายที่ต้องการให้บรรลุผลในการใช้โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ 4) ผู้เข้ารับการพัฒนาประกอบด้วย บุคคลที่ควรเข้ารับการพัฒนาในโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการ

เรียนรู้ 5) ระยะเวลาประกอบด้วย ระยะเวลาในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ 6) โครงสร้างขอบข่ายเนื้อหา ประกอบด้วย 3 โมดูล ได้แก่ โมดูล 1 การใช้วิธีสอนที่หลากหลาย โมดูล 2 การส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเอง และโมดูล 3 การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ 7) วิธีการพัฒนา ประกอบด้วย การเรียนรู้ด้วยตนเอง การฝึกอบรมการสอนแนะและการเป็นที่เลี้ยง การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 8) สื่อ ประกอบด้วย เอกสารประกอบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่องฉายโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการนำเสนอ ใบความรู้ ใบงาน และใบกิจกรรม แบบทดสอบ และแบบบันทึกการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน และ 9) การวัดและการประเมิน ประกอบด้วย การประเมินผู้เข้ารับการพัฒนา และประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 และการประเมินโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เนื่องจากโปรแกรมเป็นหน่วยที่จัดขึ้นเพื่อทำกิจกรรมพิเศษหรือให้บริการตามความต้องการของสถาบันหรือบุคคล มีการจัดลำดับการปฏิบัติตามที่วางแผนไว้เป็นแผนกิจกรรมที่วางไว้เพื่อเป้าหมายเฉพาะ (Bar and Keating, 1990 : 67) และสอดคล้องกับ เชษฐา คำคล่อง (2557 : 95) ที่ได้ให้ความหมายของการพัฒนาโปรแกรม คือ การออกแบบ เพื่อใช้ในการฝึกอบรมหรือการพัฒนาบุคคล เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งแต่ละขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์เพื่อหาเป้าหมายความสำเร็จของโปรแกรม 2) การวางแผนในการจัดทำโปรแกรม โดยนำข้อมูลขั้นตอนการ วิเคราะห์หามาวางแผนเพื่อสร้างโปรแกรม 3) การสร้างโปรแกรมเพื่อใช้ในการฝึกอบรม 4) การนำโปรแกรมไปทดลองใช้ และ 5) การประเมินผลโปรแกรมเพื่อนำผลการประเมินที่ได้มาพัฒนาโปรแกรม ซึ่งโปรแกรมการพัฒนาเป็นแบบแผนหรือโครงสร้างที่กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ที่ออกแบบพัฒนาขึ้นจากแนวคิดทฤษฎี หลักการ เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาแก้ไข ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม รวมทั้งเพื่อเพิ่มเติมความรู้ ความสามารถ ทักษะในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของผู้เข้าร่วมโปรแกรม และจากการวิจัยเกี่ยวกับโปรแกรมการพัฒนาบุคลากร เช่น การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา การพัฒนาครู เป็นต้น พบว่า โปรแกรมการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ มีส่วนทำให้บุคลากรที่เข้าร่วมโปรแกรมนั้น มีความรู้ ความสามารถ มีเจตคติที่ดี มีทักษะการพัฒนาการทำงาน และปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น ส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษา สภาพปัจจุบันการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การสร้างและพัฒนานวัตกรรม แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนยังมีความรู้ความเข้าใจในการสร้างและพัฒนา นวัตกรรมที่เหมาะสมในระดับที่น้อย ดังนั้นผู้บริหาร หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับความรู้ การอบรม หรือพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ทักษะ กระบวนการสร้างและพัฒนานวัตกรรมให้แก่

ครูผู้สอน เพื่อสามารถเลือกสร้างและพัฒนานวัตกรรมที่มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับปัญหาหรือ งานวิจัยในชั้นเรียน เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาในชั้นเรียน ซึ่งจะสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 จากการศึกษา สภาพที่พึงประสงค์การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนมีความต้องการใน การพัฒนากระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมากที่สุดในด้านการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมการให้ความรู้แก่ครูผู้สอน ด้านการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถเข้าใจกระบวนการ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งการเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้การวิจัยใน ชั้นเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น นำไปสู่การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนได้อย่าง เหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการนำโปรแกรมฯ ไปใช้

2.1 ในขั้นเตรียมการนั้นในส่วนการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ตามสาระที่กำหนดไว้ใน โปรแกรมนั้น วิทยากรต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และความเชี่ยวชาญในการวิจัยในชั้นเรียนเป็นอย่างดี เนื่องจากการวิจัยในชั้นเรียน ถือเป็นเป็นเรื่องที่ครูผู้สอนในสถานศึกษาขาดความรู้และความเข้าใจที่ ถูกต้อง รวมทั้งวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญจะสามารถให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยในชั้น เรียนที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี

2.2 การนำโปรแกรมพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูไปใช้ผู้วิจัยควรศึกษาตาม ขั้นตอนและเตรียมผู้ช่วยวิทยากรเพื่อให้คำแนะนำในแต่ละกิจกรรม โดยผู้ช่วยวิทยากร 1 คนต่อผู้เข้า รับการพัฒนา 10 คน

2.3 การนำโปรแกรมพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ไปใช้นั้น ควรจัดไปอบรมช่วงวันหยุดเสาร์- อาทิตย์ เพื่อแก้ปัญหาให้ครูได้มีเวลาอยู่กับนักเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูในสังกัดอื่น

3.2 ควรมีศึกษาผลในระยะยาวหลังการการนำโปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูไปใช้ในเรื่องการนำความรู้และทักษะไปปฏิบัติจริง จะมีความคงอยู่และมีความยั่งยืน

พูน ปลูก ปลูก ชีวะ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา จันทะโยธา. (2560). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์ (กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- กาญจนา วัฒายุ. (2544). เทคนิคการเขียนแผนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ชนพรการพิมพ์.
- การวิจัยทางการศึกษา. (2542). การวิจัยเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ครุรักษ์ ภริมย์รักษ์. (2543). เรียนรู้และฝึกปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. ฉะเชิงเทรา: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา.
- จักรินทร์ วรณโพธิ์กลาง. (2553). การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมในการผลิตสื่อการสอนคณิตศาสตร์ เพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูคณิตศาสตร์ช่วงชั้นที่ 1. วิทยานิพนธ์ (ศศ.ด.), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ช่อชะบา ชื่นบาน. (2555). ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.), มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- ชิราวุธ โถษาวี. (2553). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาครูในการทำวิจัย ในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านคำลอดพื้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.), มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- เชษฐา คำคล่อง. (2557). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำแบบมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ (กศ.ด.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ไท คำล้าน. (2551). การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำทางสิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ (กศ.ด.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

- ธีระวุฒิ เอกกะกุล. (2551). การวิจัยปฏิบัติการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุบลราชธานี: ยงสวัสดิ์ อินเตอร์กรุ๊ป.
- นงลักษณ์ หนูจันทร์. (2553). ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษาเครือข่ายภาคีรัฐ
ที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ (ศษ.ม.),
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- นพพร พรหมแพง. (2551). การพัฒนาครุภัณฑ์การวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบึงคล้าวิทยาคมมิตรภาพที่
194 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3. วิทยานิพนธ์ (กศ.ม.), มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, มหาสารคาม.
- นริศรา เหล่าสาย. (2556). การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ (กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- นवलเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม. (2549). การวิจัยในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: สำนักงานวิชาการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นिरาพร โทสวนจิตร. (2555). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพครู ในการ
เสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนหนองบัว. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.), มหาวิทยาลัยราช
ภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- บัญชา อึ้งสกุล. (2544). บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน. วารสารพัฒนา
หลักสูตร, 15(125), 61-75.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). “ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน”ในโครงการพัฒนาวิชาชีพครูสู่ปฏิรูป
การศึกษาการวิจัยในชั้นเรียน. มหาสารคาม: ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประภาพรรณ เส็งวงศ์. (2551). การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการวิจัยในชั้นเรียน.
กรุงเทพฯ: อี.เค.บุ๊คส์.
- ประวีต เอรารวรรณ. (2545). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- ปริญญา มีสุข. (2552). ผลของการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมของครู.
วิทยานิพนธ์ (ค.ด.), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พัฒนา ประยูรสิทธิ. (2550). การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนบ้านดงบัง. หนองคาย:
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. วิทยานิพนธ์ (กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
มหาสารคาม.
- พาที แสนสี. (2560). การพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนนางัวราษฎร์รังสรรค์

- สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วิทยานิพนธ์ (กศ.ม.), มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2553). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิณสุตา สิริธรรังศรี. (2557). “การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21,” ใน เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ อภิวัตน์การเรียนรู้ สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2554). สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิสนุ ฟองศรี. (2554). วิจัยชั้นเรียน หลักการและเทคนิคปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- ภูษนิศา ยุงทอง. (2556). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ (ค.อ.ม.), สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, กรุงเทพฯ.
- มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2548). แนวทางการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2(2), 68-73.
- มารุต พัฒผล. (2557). รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา. วารสารวิชาการ *Veridian E-Journal* ฉบับมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ, 7(3), 682-699.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2550). ความเป็นครู. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ยุทธนา ปฐมวรชาติ. (2544). “การวิจัยในชั้นเรียน : แนวคิดการปฏิบัติสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง,” วารสารวิชาการ, 4(10), 59-68
- ลัดดา ภูเกียรติ. (2552). การสอนแบบโครงงานและการสอนแบบใช้วิจัยเป็นฐาน :งานที่ครูประถมทำได้. กรุงเทพฯ: สาสะแอนด์ซันพริ้นติ้ง.
- วรารักษ์ บุญเจียม. (2559). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูระดับประถมศึกษาด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ. วิทยานิพนธ์ (กศ.ด.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2550). การนิเทศการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัฒนธรรม ระยับศรี. (2556). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์(ค.ด.), มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, ปทุมธานี.
- วิไลวรรณ จันน้ำใส. (2555). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. วิทยานิพนธ์ (ศษ.ม.), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี, ปทุมธานี.

วิไลวรรณ บุปผาดา. (2549). การพัฒนาครูเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนชุมชนบ้านหนองคัน
อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ (กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
มหาสารคาม.

เวนิช สารศรี. (2561). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการจัดการ
เรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1.
วิทยานิพนธ์ (กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

ศุภชัย อาชีวะระงับโรค. (2546). *Practical PDCA* : แก้ปัญหาและปรับปรุงงานเพื่อความสำเร็จ.
กรุงเทพฯ: ซีโน ดีไซน์.

สมคิด บางโม. (2551). เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

สมจิตร วัฒนคลัง. (2545). พัฒนาการครูผู้เรียน : หนึ่งในกรปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพ
วิชาการ (พว.).

สมชาติ กิจยรรยง และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2550). เทคนิคการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างมี
ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

สมถวิล วิจิตรวรรณ และคณะ. (2556). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคง
การพิมพ์.

สัญญาลักษณ์ แสนนา. (2554). การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านสิริขุนหาญ
อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ (กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
มหาสารคาม.

สายชล เขตภิบาล. (2556). การศึกษาปัญหาการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนใน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ (กศ.ม.), มหาวิทยาลัยบูรพา,
ชลบุรี.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. (2557). รายงานการประชุมผู้บริหาร ครั้งที่
2/2557. อุดรธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น. (2554). จากจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน...สู่ชั้นเรียนการจัดการ
เรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ .ศ. 2537. กรุงเทพฯ: คุรุ
สภา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). รายงานผลการศึกษาสภาพการผลิตและพัฒนาครูใน
ประเทศไทย. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.

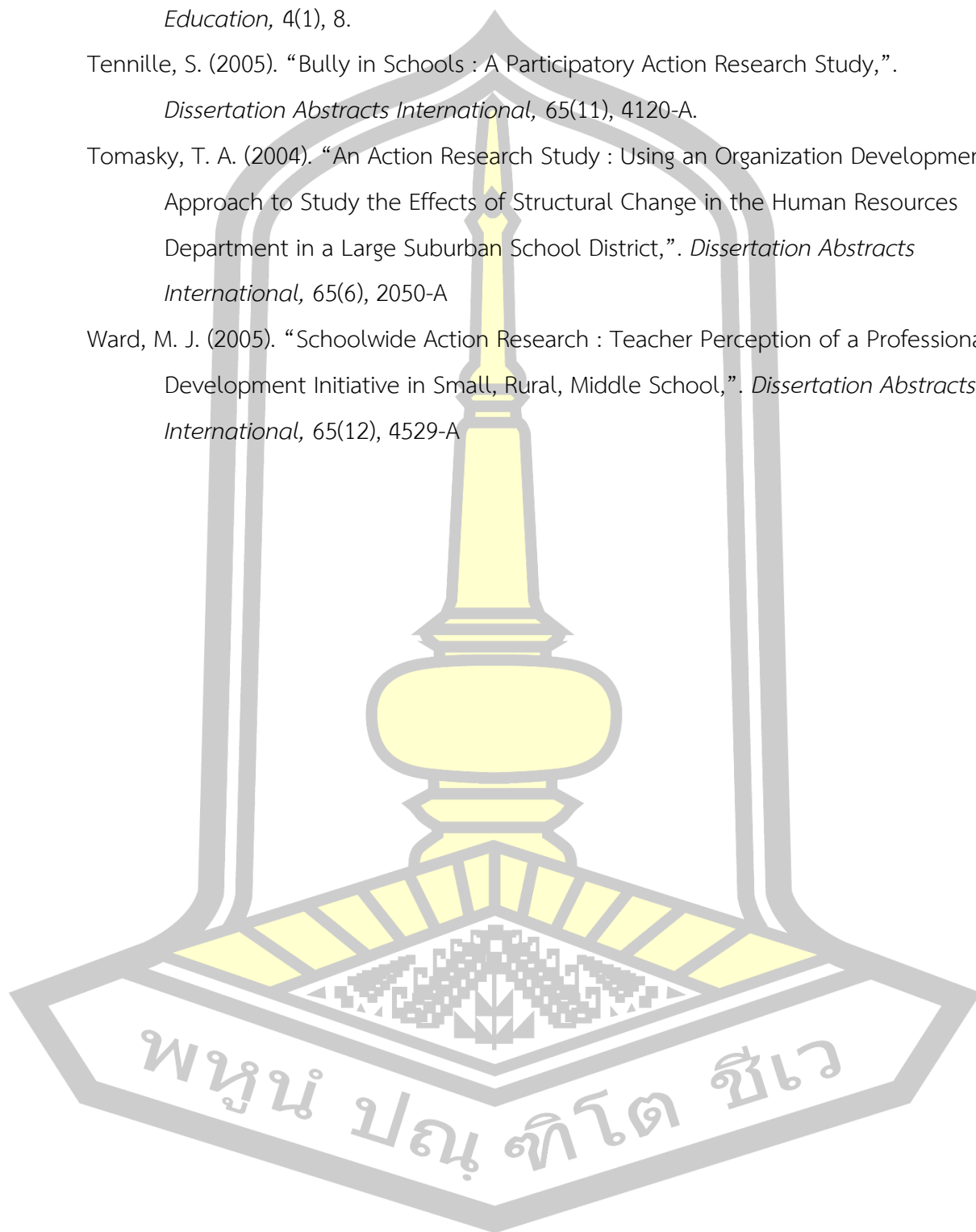
- สุธีรา สุริยวงศ์. (2550). ครูยุคใหม่. วารสารวิชาการ, 10(2), 22-24.
- สุภาภรณ์ มั่นเกตุวิทย์. (2545). ตัวอย่างการวิจัยในชั้นเรียนประสบการณ์ตรงของครูต้นแบบ.
กรุงเทพฯ: เซ็นจูรี.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2555). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หรรษา สุขกาล. (2543). การพัฒนารูปแบบโปรแกรมการทำงานระหว่างเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรมในการทำงานของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ (ค.ด.). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อาทิตย์ บัลลังค์. (2555). การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านเว้าวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ (กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์. (2547). กลยุทธ์หมดเด็ดยุติใจลูกน้อง. กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์.
- อุ้นตา นพคุณ. (2546). กรอบแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์จำกัด.
- อุไรวรรณ ภิญญ์ทรัพย์. (2553). การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านโนนบุรุษ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น. การศึกษาค้นคว้าอิสระ (กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- Barr, M. J., & Keating. (1990, October 2, 2015). L.A. Introduction : Element of Program Development, in M.J. and Keating and Associates. *Developing Effective Student Services Program*. Retrieved from <http://www.eric.ed.gov/>.
- Carolyn, & et. al. (2013, September 02, 2018). How to Develop a Training Program on the Job. Retrieved from <http://www.wikihow.com/Develop-a-Training-Program-on-the-Job>.
- Croasdaile, S. S. (2005). "Social Organizational Factors Related to Involvement in Teacher Research : A Study of Teacher Researchers,". *Dissertation Abstracts International*, 66(3), 961-A.
- Kanaya. T. D. Light, & C.K. McMillan. (2005). "Factors Influencing Outcomes from a Technology-focused Professional Development". *Journal of Research on Technology in Education*, 37(3), 313-329.
- Lloyd, Denise Lewin, Mary C Kern, & Leigh Thompson. (2005). "Classroom Research

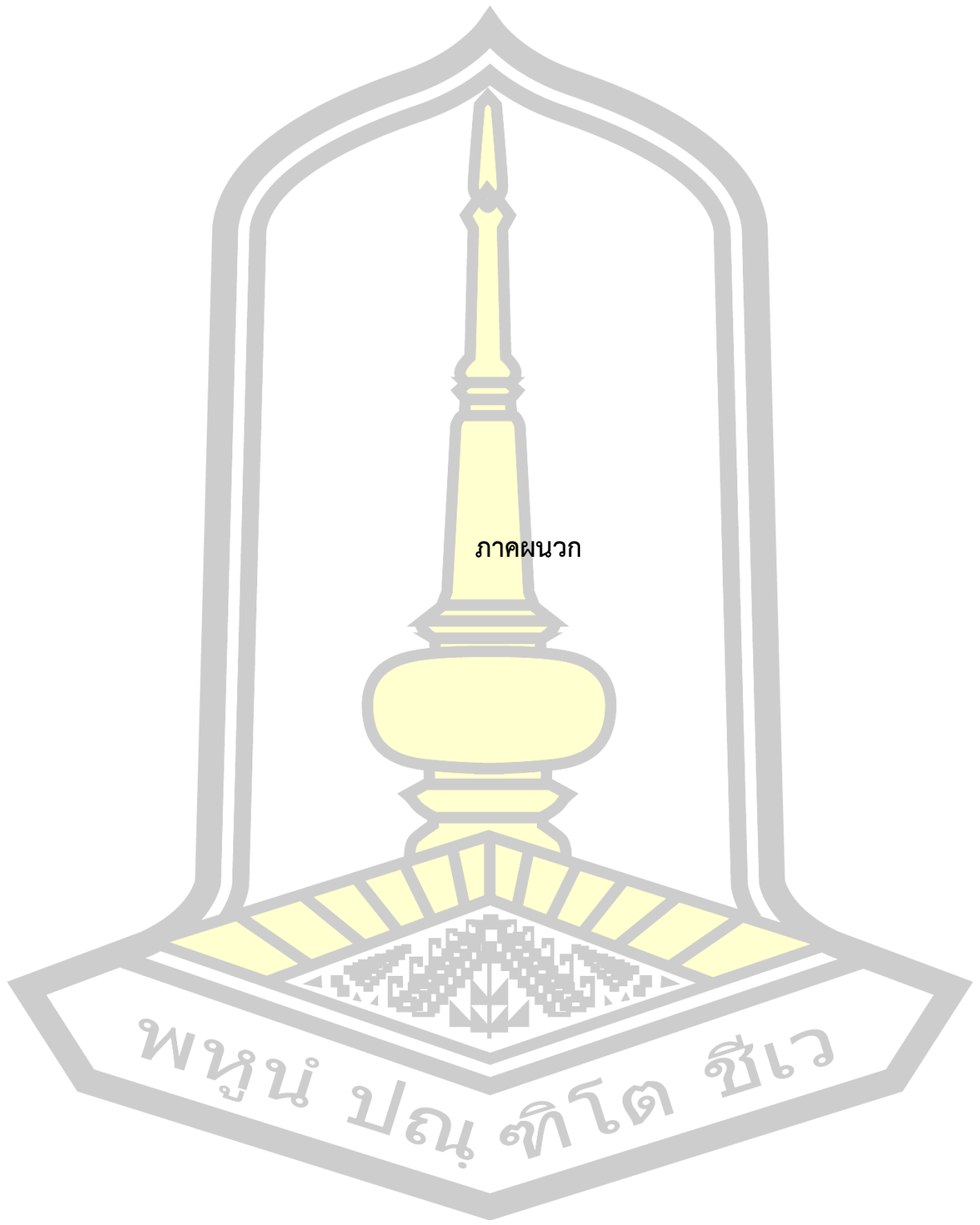
Study : Bridging the Ivory Divide,”. *Academy of Management Learning & Education*, 4(1), 8.

Tennille, S. (2005). “Bully in Schools : A Participatory Action Research Study,”. *Dissertation Abstracts International*, 65(11), 4120-A.

Tomasky, T. A. (2004). “An Action Research Study : Using an Organization Development Approach to Study the Effects of Structural Change in the Human Resources Department in a Large Suburban School District,”. *Dissertation Abstracts International*, 65(6), 2050-A

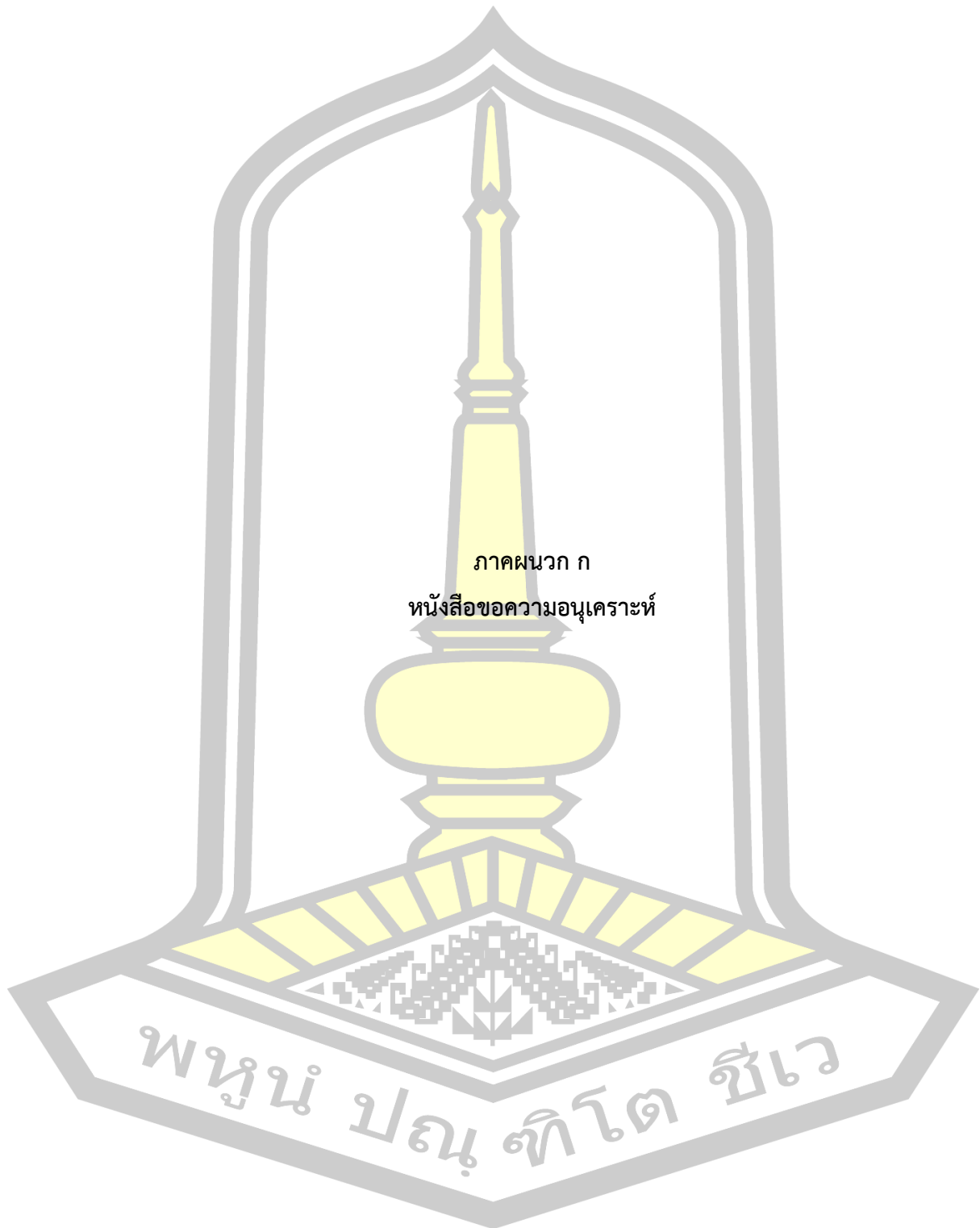
Ward, M. J. (2005). “Schoolwide Action Research : Teacher Perception of a Professional Development Initiative in Small, Rural, Middle School,”. *Dissertation Abstracts International*, 65(12), 4529-A





ภาคผนวก

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว



ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พูนัน ปณฺ ทิโต สีเว



ที่ ศธ 0530.5(2)/ง 17

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

เมษายน 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายไมยมิตร ป้องวิชัย

ด้วย นายชัยรัตน์ บุญหล้า นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์ ดร.ดวงรัตน์ ธารดำรงค์ เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อที่นิตจะได้ดำเนินการในขั้นคอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จิตสุวรรณ์)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174



ที่ ศธ 0530.5(2)/รฎ17

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

เมษายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายเชิดศักดิ์ ตันภูมิ

ด้วย นายชัยรัตน์ บุญหล้า นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์ ดร.ดวงรัตน์ ธารดำรงค์ เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อที่นิตจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174



ที่ ศธ 0530.5(2)/รฎ 17

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

เมษายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายสุริยนต์ อินทร์อุดม

ด้วย นายชัยรัตน์ บุญหล้า นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์ ดร.ดวงรัตน์ ธารดำรงค์ เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อที่นิตจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174



ที่ ศธ 0530.5(2)/๙17

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

เมษายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาวปยุทธิ์สมิ์ นามไพรัชญศิริ

ด้วย นายชัยรัตน์ บุญหล้า นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์ ดร.ดวงรัตน์ ธารดำรงค์ เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อที่นิตจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จิตสุวรรณ)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174



ที่ ศธ 0530.5(2)/ง 17

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

เมษายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายนารินทร์ บรรเทา

ด้วย นายชัยรัตน์ บุญหล้า นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์ ดร.ดวงรัตน์ ธารดำรงค์ เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อที่นิตจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์



ที่ ศธ 0530.5(2)/๘17

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

เมษายน 2559

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นายชัยรัตน์ บุญหล้า นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์ ดร.ดวงรัตน์ ธารดำรงค์ เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขออนุมัติคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายชัยรัตน์ บุญหล้า ทำการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174



ที่ ศธ 0530.5(2)/Q17

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

เมษายน 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

ด้วย นายชัยรัตน์ บุญหล้า นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์ ดร.ดวงรัตน์ ธารดำรงค์ เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

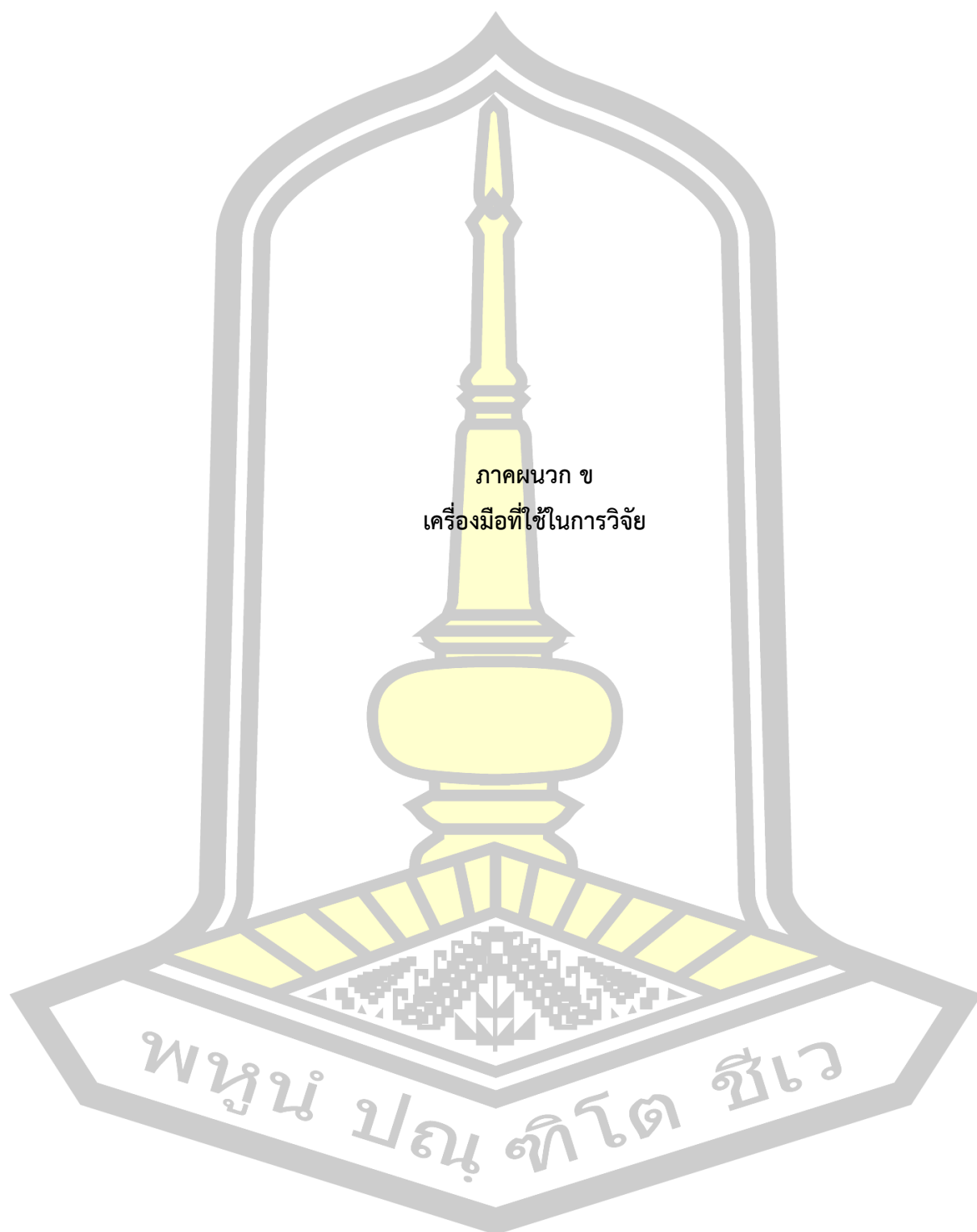
เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุเคราะห์ให้ นายชัยรัตน์ บุญหล้า เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174



ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุ ประจักษ์ วิทยา

แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

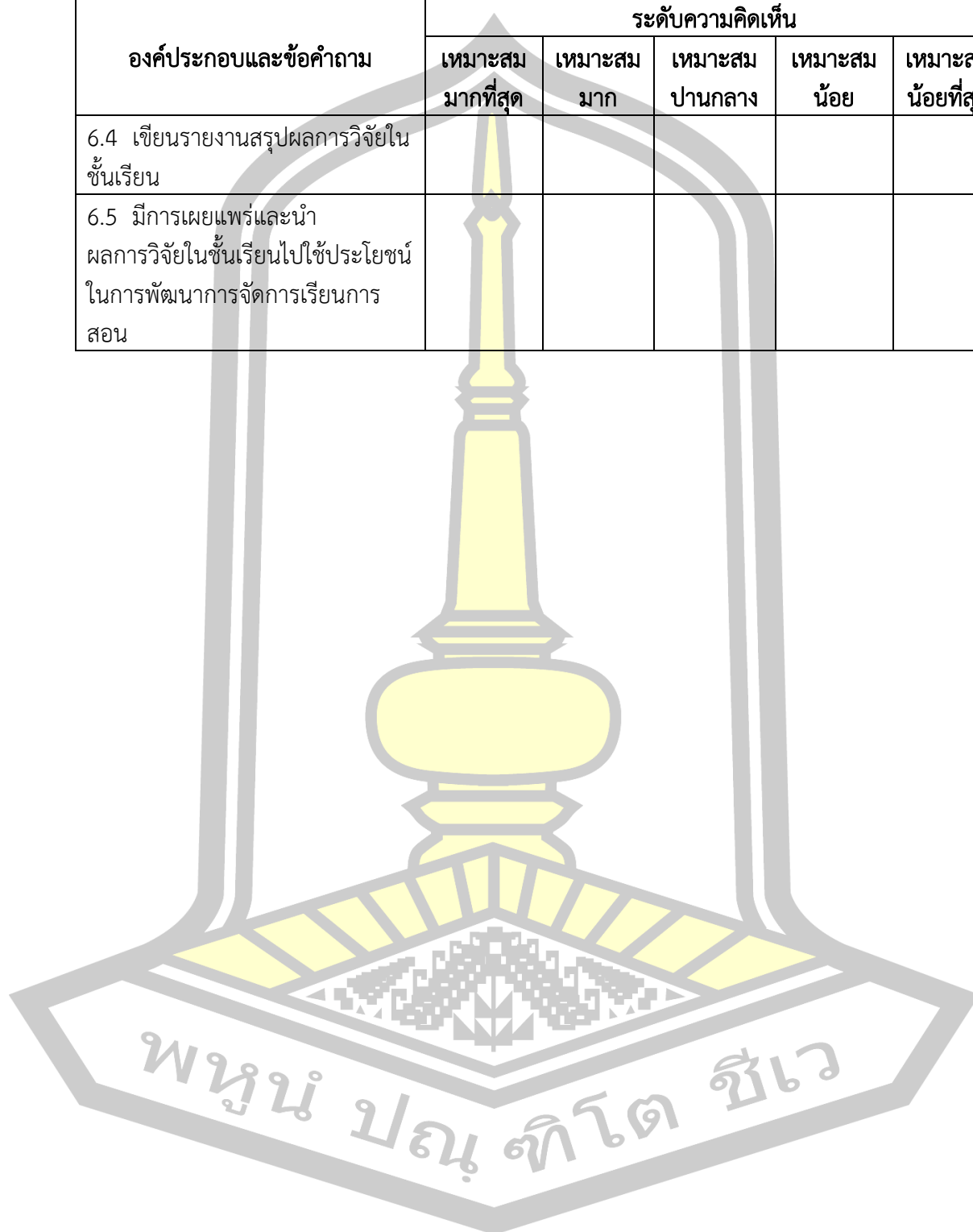
คำชี้แจง : แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบในการวิจัยครั้งนี้เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาในการนำไปใช้ในการพัฒนาเครื่องมือในวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผู้ประเมินทำการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและข้อคำถามการวิจัยในชั้นเรียน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในแบบประเมินตามความคิดเห็น

องค์ประกอบและข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
1. การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา					
1.1 ความรู้ความเข้าใจปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน					
1.2 ความรู้และเทคนิคการวิเคราะห์ปัญหา					
1.3 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน					
1.4 ตรวจสอบรูปแบบฝึกหัดของนักเรียน					
1.5 สังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน					
1.6 กำหนดปัญหาได้ชัดเจนและเป็นปัญหาที่เกิดจากข้อมูลอย่างแท้จริง					
1.7 จัดลำดับความสำคัญของปัญหาในชั้นเรียน					
1.8 วิเคราะห์สาเหตุและองค์ประกอบของปัญหา					
2. การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา					
2.1 ศึกษาผลงานทางวิชาการและเทคนิควิธีหรือนวัตกรรม					

องค์ประกอบและข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
2.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เช่น วารสาร บทความ หนังสือหรือตำรา คู่มือ ผลงานวิจัย เป็นต้น					
2.3 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากงานวิจัย					
2.4 รวบรวมและสรุปผลจากการศึกษาเอกสาร					
2.5 วิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง					
2.6 ปรึกษาผู้รู้ หรือผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหา					
2.7 กำหนดนวัตกรรมได้เหมาะสมกับปัญหา					
2.8 วางแผนการใช้นวัตกรรมได้เหมาะสมกับผู้เรียน					
3. การสร้างและพัฒนานวัตกรรม					
3.1 เลือกประเภทของนวัตกรรมให้สอดคล้องกับปัญหา					
3.2 คิดค้นนวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาผู้เรียน					
3.3 ดำเนินการหาคุณภาพของนวัตกรรม					
3.4 พัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา					
3.5 นำนวัตกรรมไปทดลองใช้					
3.6 นำนวัตกรรมมาปรับปรุงแก้ไข					
3.7 กำหนดแนวทางการนำนวัตกรรมไปใช้แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น					
4. การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้					

องค์ประกอบและข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
4.1 กำหนดขั้นตอนการใช้นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหา					
4.2 ใช้นวัตกรรมแก้ปัญหาตามระยะเวลาที่กำหนด					
4.3 สังเกตพฤติกรรมเริ่มต้นของผู้เรียนก่อนนำไปใช้					
4.4 เมื่อนำไปใช้แล้ว สังเกตพฤติกรรมอีกระยะหนึ่ง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน					
5. การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล					
5.1 จัดทำเครื่องที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้นวัตกรรมได้อย่างเหมาะสม					
5.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล					
5.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน					
5.4 กำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง					
5.5 วิเคราะห์ข้อมูลโดยเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม					
6. การสรุปและรายงานผล					
6.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างถูกต้อง					
6.2 อภิปรายผลการวิจัยได้อย่างถูกต้อง					
6.3 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม					

องค์ประกอบและข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
6.4 เขียนรายงานสรุปผลการวิจัยในชั้นเรียน					
6.5 มีการเผยแพร่และนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน					



แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์
 - 1.1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
 - 1.2 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ด้านการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
 - 1.3 เพื่อพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
 2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ
 3. แบบสอบถามชุดนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ผลการตอบแบบสอบถามไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม แต่จะมีผลประโยชน์ในทางการวิจัยเท่านั้น จึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ
- ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นายชัยรัตน์ บุญหล้า
นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

<input type="checkbox"/> ชาย	<input type="checkbox"/> หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. ตำแหน่ง

<input type="checkbox"/> ผู้บริหาร	<input type="checkbox"/> ครูผู้สอน
------------------------------------	------------------------------------
3. อายุ

<input type="checkbox"/> น้อยกว่า 31 ปี
<input type="checkbox"/> 31 – 40 ปี
<input type="checkbox"/> 41 – 50 ปี
<input type="checkbox"/> 51 ปี ขึ้นไป
4. ระดับการศึกษาสูงสุด

<input type="checkbox"/> ระดับปริญญาตรี
<input type="checkbox"/> ระดับปริญญาโท
<input type="checkbox"/> ระดับปริญญาเอก
5. ขนาดโรงเรียน

<input type="checkbox"/> โรงเรียนขนาดเล็ก
<input type="checkbox"/> โรงเรียนขนาดกลาง
<input type="checkbox"/> โรงเรียนขนาดใหญ่

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

ข้อที่	การวิจัยในชั้นเรียน	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์						
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
41	ท่านมีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการการวิจัยในชั้นเรียน												
42	ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนอย่างถูกต้อง												
43	ท่านมีการจัดเผยแพร่ผลการวิจัยในชั้นเรียนอย่างกว้างขวาง												
44	ท่านมีการจัดระบบข้อมูล สารสนเทศของการวิจัยในชั้นเรียนให้นำไปใช้ประโยชน์ได้												
45	ท่านนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม												
46	ท่านนำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียนแก่เพื่อนครูภายในโรงเรียน												

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

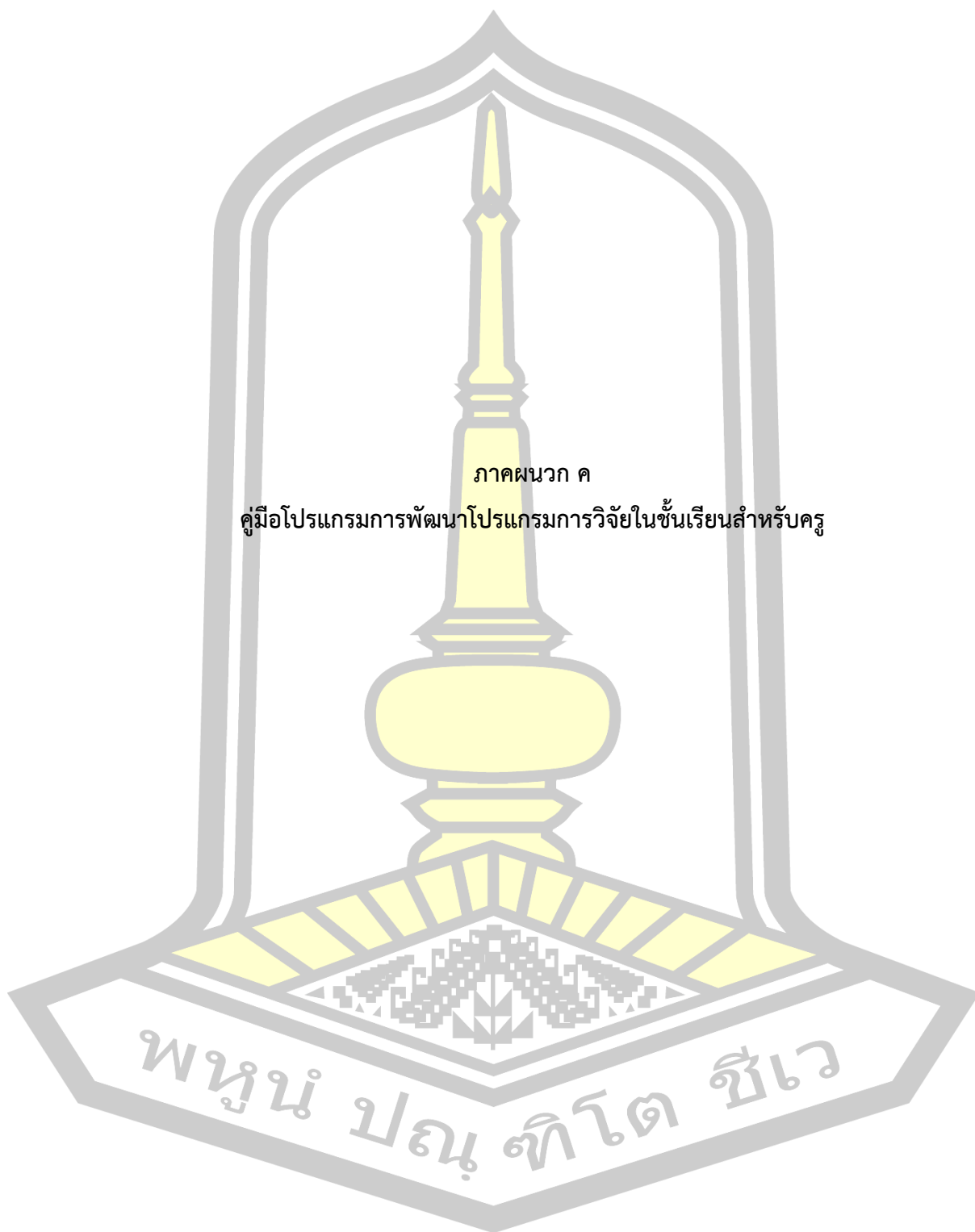
.....

.....

.....

ขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามครั้งนี้

พูน ปณ ทิโต ชีเว



ภาคผนวก ค

คู่มือโปรแกรมการพัฒนาโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

คู่มือ

โปรแกรมการพัฒนากิจการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2



ศูนย์ ปณ. ที.โตะ ชีวะ

นายชัยรัตน์ บุญหล้า

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษา หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำนำ

คู่มือโปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เล่มนี้จัดทำขึ้น โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาให้ครู มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมที่ดี ทางด้านการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเนื้อหาของโปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สำรวจและกำหนดปัญหา 2) การสร้างนวัตกรรมและการนำไปใช้ 3) การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล วิธีการพัฒนาประกอบด้วย 5 วิธี การ ได้แก่ 1) การบรรยายจากวิทยากร 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 3) การศึกษาด้วยตนเอง 4) การฝึกปฏิบัติจริง และ 5) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงาน ใช้เวลาจำนวน 120 ชั่วโมง

โปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เล่มนี้ จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารหรือครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

นายชัยรัตน์ บุญหล้า

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
โปรแกรมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2	
หลักการ.....	1
วัตถุประสงค์.....	3
เป้าหมาย.....	4
เนื้อหา.....	4
วิธีการพัฒนา.....	4
การวัดและประเมินผล.....	7
Module 1: สำรองและกำหนดปัญหา.....	8
Module 2 : การสร้างนวัตกรรมและการนำไปใช้.....	9
Module 3 : การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล.....	10
บรรณานุกรม.....	11

โปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

หลักการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมี ความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษาพระราชบัญญัติ การศึกษาดังกล่าวนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาคือสถานศึกษาโดยเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุ ในเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติ และตามนโยบายของรัฐเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่สามารถทำให้นโยบายของรัฐเห็นผลการปฏิบัติที่เป็นจริงเกิดขึ้น การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญต่อวงการวิชาชีพครูเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากครูจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรวิธีการเรียนการสอนการจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียนการพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียนการเพิ่มสัมฤทธิ์ผลการเรียนและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2544 : 1)

เนื่องจากการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่นำแนวคิดของการวิจัยปฏิบัติการมาใช้ ดังนั้นจึงเป็นการวิจัยที่เน้นกระบวนการ และนำผลการวิจัยไปใช้ปฏิบัติจริง โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (กรมวิชาการ. 2545 : 9) กระบวนการวิจัยเริ่มต้นจากการสำรวจ วิเคราะห์ ปัญหา การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม การนำวิธีการและนวัตกรรมไปใช้ และการสรุปผลหรือเขียนรายงาน มีการเชื่อมโยงเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นก่อนระหว่าง และหลังการจัดการเรียนการสอน ผลที่ได้จากการวิจัยจะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูที่ทำวิจัยโดยตรงและใช้ทันที จากเหตุผลสนับสนุนข้างต้น จึงถือได้ว่าเป็นหน้าที่ของครูโดยตรงที่จะต้องทำวิจัยในชั้นเรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เป็นผู้มีความรู้มีความคิด สร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการค้นคว้าโดยเฉพาะการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้นสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้บนพื้นฐานของความเป็นไทย และความเป็นสากล รวมทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อตามความถนัดของแต่ละบุคคล รูปแบบการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนถือได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งที่ได้รับการยอมรับในวงการการศึกษาที่จะแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 265) ครูสามารถทำการวิจัยได้หลายรูปแบบ มีทั้งการทำวิจัยโดยครูเพียงคนเดียว (Individual Teacher Action Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเมื่อครูพบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูต้องการแก้ปัญหาด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนเองและการวิจัยในชั้นเรียนแบบร่วมมือ (Collaborative Action Research) เป็นการวิจัยที่

ครูพบปัญหาในกิจกรรมการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกัน วางแผนการวิจัยร่วมกันในโรงเรียนเดียวกัน หรือต่างโรงเรียนก็ได้หรือกรณีหลายชั้นเรียนมีปัญหาคล้ายคลึงกัน นอกจากนี้การจัดทำวิจัยอาจทำได้ในระดับโรงเรียน (Statewide Action Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นเพื่อการแก้ปัญหาของโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นหัวหน้าทีม โดยคณะวิจัยประกอบด้วยครู บุคคลอื่นในโรงเรียน รวมถึงชุมชน และคณะ ที่ปรึกษาจากบุคคลภายนอก การวิจัยในระดับโรงเรียนจะเป็นการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนใน 3 ด้าน คือ การปรับปรุงหรือพัฒนาโรงเรียน การพัฒนานักเรียน และการเพิ่มพูนความรู้ของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ เป็นการวิจัยที่ซับซ้อน มุ่งหวังให้บุคลากรระดับโรงเรียน เอื้อประโยชน์ให้กับบุคลากร ทำงานเป็นทีม มีโอกาสแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ให้บุคลากรทุกคน ในโรงเรียนรับรู้ถึงปัญหาของโรงเรียน อันจะนำไปสู่การร่วมปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ และการนำความสำเร็จของโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 :

18) การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญจำเป็นที่ครูทุกคนจะต้องดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางของการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้ครูดำเนินการวิจัยควบคู่ไปกับการจัดการเรียน การสอนและการที่ครูจะดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน (ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 3) ดังนั้นการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนที่ผ่านมาไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะวิธีการพัฒนาครู ส่วนมากไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และความต้องการในการปฏิบัติจริงของครู และตัวครูผู้สอนเองก็ยังคงประสบปัญหาในด้านการวิจัยในชั้นเรียนในหลายเรื่อง เช่น ขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดการนิเทศติดตามให้ความช่วยเหลือ ขาดแรงจูงใจในการทำงานมีภาระงานที่รับผิดชอบมาก ขาดเอกสารตำราที่จะศึกษาหาความรู้ ซึ่งล้วนแล้วเป็นสาเหตุที่สำคัญในปัจจุบันที่ทำให้การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนไม่ประสบความสำเร็จ (สุวิมล ว่องวานิช. 2544 : 4)

ครูหรือผู้สอนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากที่สุดในกระบวนการจัดการศึกษาเพราะเนื้อแท้ของการจัดการศึกษาคือกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นระหว่างครูกับผู้เรียน การที่ครูจะเป็นบุคคลที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้นั้น ครูจะต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยต้องปรับบทบาทใหม่เป็น 2 บทบาท คือ 1) ครูในฐานะผู้ปฏิบัติการสอนเป็นหลัก 2) ครูในฐานะนักวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนซึ่งเป็นบทบาทเสริม โดยการสอนและการวิจัยไม่ใช่สิ่งที่แยกแยะจากกันดังที่ครูเคยเป็น รวมทั้งต้องเป็นผู้พัฒนาตนเอง พัฒนางานหรือพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนด้วย (ญาณภัทร สีหะมงคล. 2552 : 167) ซึ่งคุณลักษณะครูยุคใหม่จะต้องมีความรู้ความสามารถด้านการวิเคราะห์หลักสูตร สอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ พัฒนาตนเอง วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉพาะการทำวิจัยในชั้นเรียนจะทำให้ครูทราบปัญหาและนำไปปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น (สุธีรา สุริยวงศ์. 2550 : 22-24) ซึ่งการวิจัยในชั้นเรียนเป็นปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือเป็นความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งความรู้ใหม่ ๆ นี้เรียกว่า นวัตกรรมทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เกิดผลดีที่สุดด้วยตัวครูเอง การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนหรือปรับปรุงวิธีการปฏิบัติ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยวิธีการวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาวิชาชีพครู เนื่องจากข้อค้นพบที่ได้มาจากกระบวนการค้นคว้าที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และครูเกิดการพัฒนาระบบการเรียนการสอน เป็นการแสดง

ความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครูด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติและทำให้อาชีพครู กลายเป็นวิชาชีพ ทำให้การเรียนการสอนได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้อง เป็นระบบ เกิดผลดีแก่นักเรียน และเป็นการส่งเสริม สนับสนุนความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษา (วาโร เฟิงส์วีสต์. 2546 : 2-3) และในส่วนของผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนได้รับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอย่างเต็มสมบูรณ์เต็ม ศักยภาพทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (คุรุรักษ์ ภิรมย์รักษ์. 2544 : 7)

การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการวิจัยเพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ประกอบด้วย การนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ พัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ที่ประสิทธิภาพ พัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ตามคุณภาพการศึกษาเป็นครูมืออาชีพ พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพสูงสุด ในการเรียนรู้ การมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องในการเรียนรู้ และคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้เป็นผู้เรียนที่ดี เก่ง และมีความสุข และการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน เช่น นำผลการวิจัยที่ค้นพบมาจัดทำกรอบความคิดการวิจัย นำผลการวิจัยที่ค้นพบมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำเครื่องมือวิจัย นวัตกรรม การวิเคราะห์ อภิปรายผล และเขียนรายงานการวิจัย และพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นต้น (ประภาพรธรรม เส็งวงศ์. 2551 : 115-116)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีเป้าประสงค์ผู้เรียนมีคุณภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความสามารถและทักษะตามสมรรถนะและความสามารถ ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ มีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหาร และจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. 2557 : 3) จากสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่จะพัฒนาตนเองของครูผู้สอนด้านการวิจัยในชั้นเรียน โดยการสำรวจและสอบถาม พบว่า สภาพปัจจุบันครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ยังไม่มีครูท่านใดที่ได้ลงมือดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งครูผู้สอนส่วนมากประสบปัญหา คือ ขาดความรู้ ความเข้าใจ และขาดทักษะในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน ขาดการนิเทศติดตามผลและให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ขาดวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณที่สนับสนุนให้ครูดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน มีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน มีภาระงานที่3 รับผิดชอบมาก ส่วนความต้องการที่จะพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในเรื่องดังกล่าว พบว่า ครูผู้สอนส่วนมากตระหนัก และเห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน ต้องการที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางของการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้ครูผู้สอนทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน และใช้กระบวนการวิจัยไปพัฒนาระบบการทำงาน และพัฒนาความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพครู พร้อมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดส่งเสริมและสนับสนุนให้ มีการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาแห่งนี้และรับผิดชอบงานบริหารวิชาการของโรงเรียนจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นที่จะพัฒนาครูผู้สอนในการทำวิจัยในชั้นเรียน โปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นโปรแกรมพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจมีเจตคติที่ดี และมีทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียน
2. โปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู พัฒนาเนื้อหา มาจากการศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน และการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ จัดเนื้อหาโดยเน้นความสอดคล้องกับค่าดัชนีความ ต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI modified) ของการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู
3. กระบวนการของโปรแกรมเป็นเครือข่ายที่เป็นกัลยาณมิตรได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันครูผู้สอนได้รับการแนะนำช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่และให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างต่อเนื่องทั่วถึง

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เพื่อให้ครูผู้สอนเกิดความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน

เป้าหมาย

ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนที่สามารถนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ

เนื้อหา

เนื้อหา ประกอบด้วย 3 Module ดังนี้

Module 1: สำรวจและกำหนดปัญหา เนื้อหาในโมดูลนี้ประกอบด้วย การสร้างความรู้ความเข้าใจในการสำรวจปัญหาในชั้นเรียน การวิเคราะห์ปัญหา วิธีการกำหนดปัญหาในชั้นเรียนเพื่อนำไปสู่การทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับผู้ที่เข้าร่วมการพัฒนา เนื้อหาโดยรวมมีดังนี้

1. การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
2. การวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียน
3. การกำหนดวิธีการการแก้ปัญหาในชั้นเรียน

4. การศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ที่เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

Module 2 : การสร้างนวัตกรรมและการนำไปใช้ เนื้อหาในส่วนนี้เป็นการให้ความรู้ และฝึกทักษะการสร้างนวัตกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาในการวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งเพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนามาสามารถนำนวัตกรรมที่สร้างขึ้นไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เนื้อหาโดยรวมมีดังนี้

1. ประเภทของนวัตกรรม
2. วิธีการ/ขั้นตอนในการสร้างและพัฒนานวัตกรรม
3. การหาคุณภาพนวัตกรรม
4. การนำนวัตกรรมไปใช้

Module 3 : การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล การเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการฝึกปฏิบัติจริง และการเรียนสรุปผลการวิจัย การนำเสนอและเผยแพร่การวิจัย เนื้อหาในโมดูลนี้ประกอบด้วย

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล
4. การเขียนรายงานผลการวิจัย

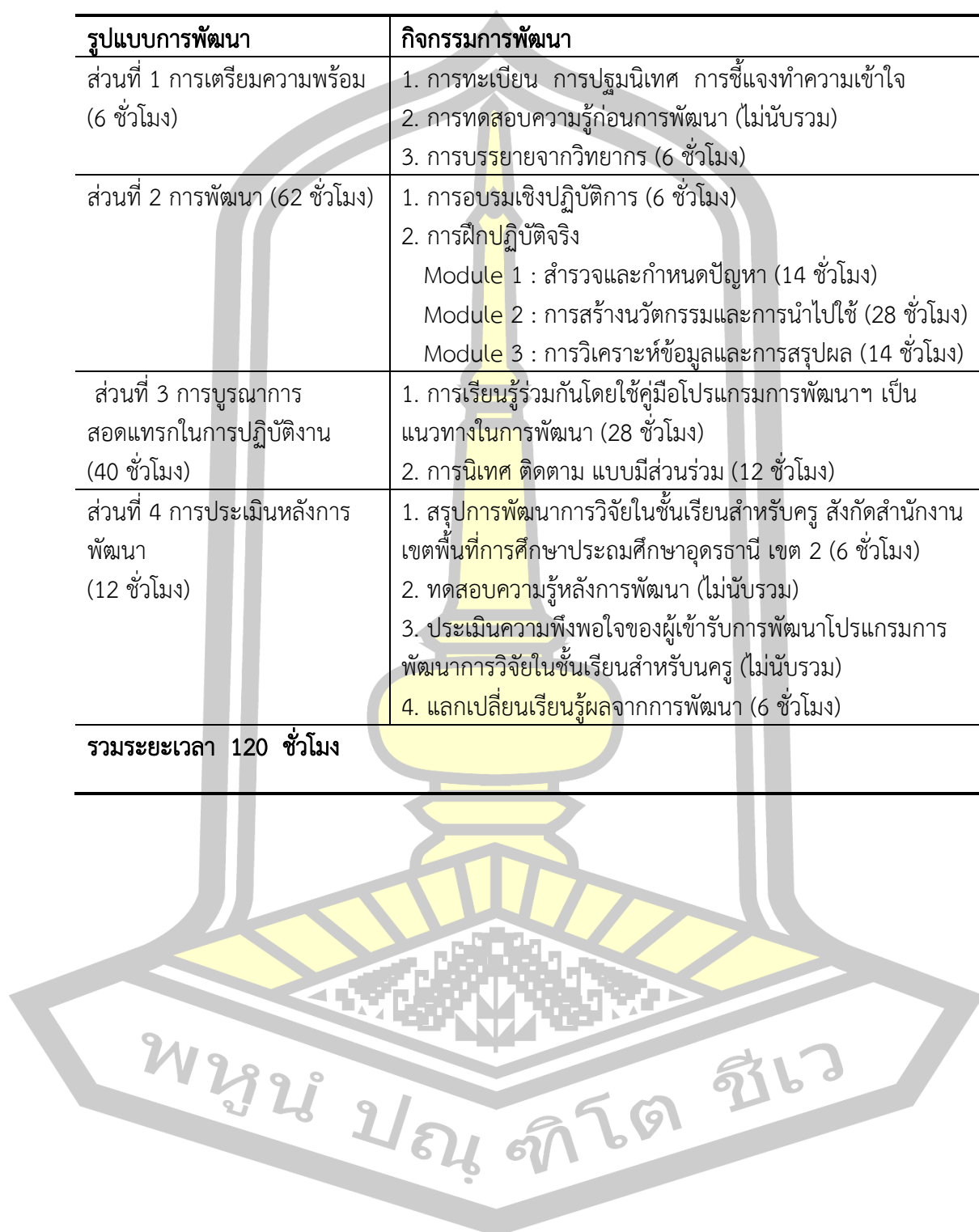
วิธีการพัฒนา

วิธีการพัฒนาครูผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการ วิธีการพัฒนาครู จากเอกสาร งานวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ นำมาใช้ออกแบบเป็นวิธีการพัฒนาครู เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และ ทักษะการเรียนรู้ด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนามาสามารถ นำไปเป็นหลักการในการพัฒนาตนเองต่อไปอย่างต่อเนื่อง (Continuous Self Development) ซึ่ง วิธีการต่างๆ ที่จะนำมาใช้ดำเนินการพัฒนาตามโปรแกรมได้แก่ 1) การบรรยายจากวิทยากร 2) การ อบรมเชิงปฏิบัติการ 3) การศึกษาด้วยตนเอง 4) การฝึกปฏิบัติจริง และ 5) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงาน แบ่งออกเป็น 4 ส่วน จำนวนชั่วโมงใช้หลักการพัฒนาบุคลากร 70 : 20 : 10 รวมระยะเวลาในการพัฒนา 120 ชั่วโมง แสดงดังตาราง 14 ดังนี้

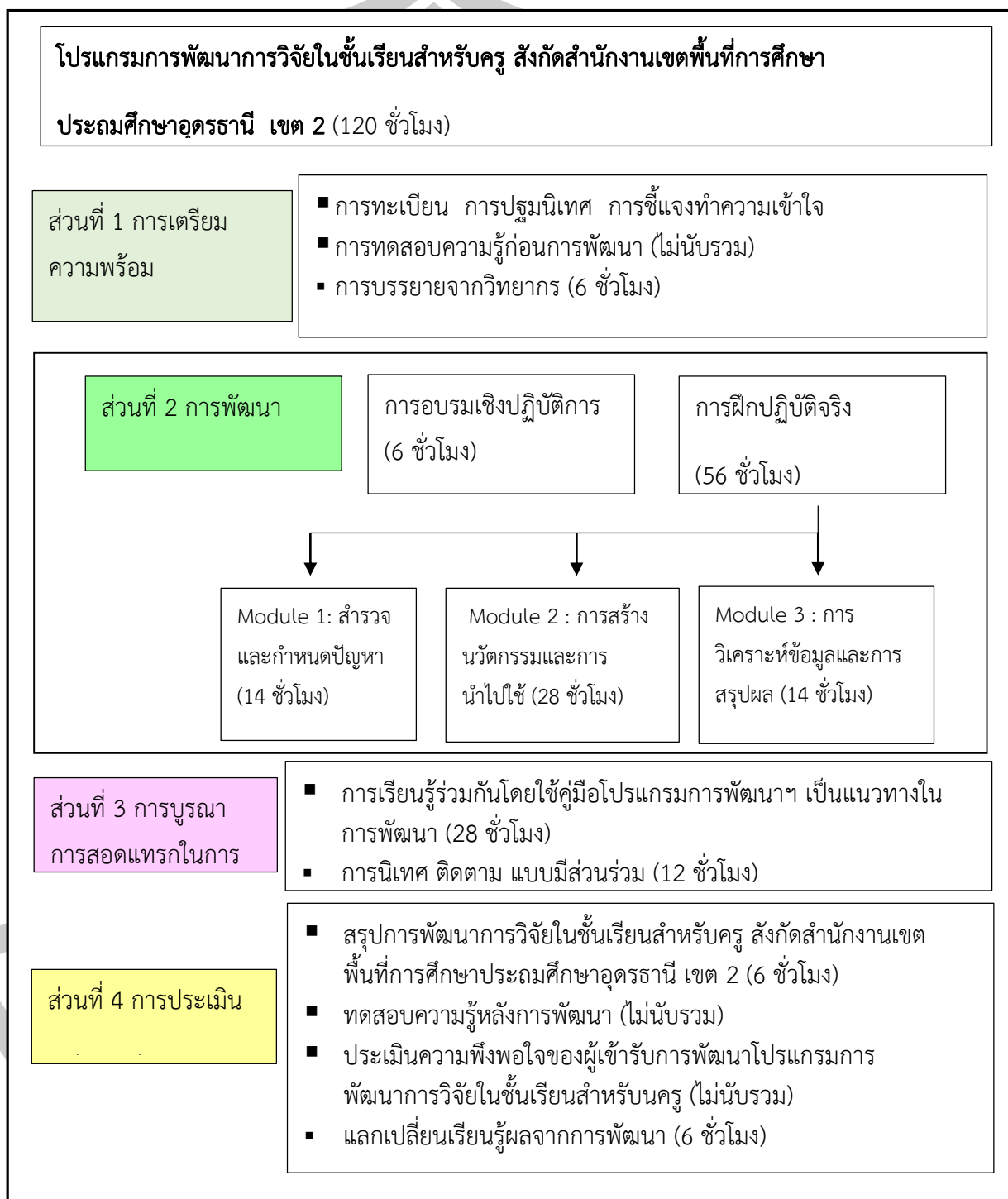
พูน ปรณ ทิโต ชีเว

ตาราง 14 แสดงวิธีการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู

รูปแบบการพัฒนา	กิจกรรมการพัฒนา
ส่วนที่ 1 การเตรียมความพร้อม (6 ชั่วโมง)	1. การทะเบียน การปฐมนิเทศ การชี้แจงทำความเข้าใจ 2. การทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา (ไม่นับรวม) 3. การบรรยายจากวิทยากร (6 ชั่วโมง)
ส่วนที่ 2 การพัฒนา (62 ชั่วโมง)	1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ (6 ชั่วโมง) 2. การฝึกปฏิบัติจริง Module 1 : สำรวจและกำหนดปัญหา (14 ชั่วโมง) Module 2 : การสร้างนวัตกรรมและการนำไปใช้ (28 ชั่วโมง) Module 3 : การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล (14 ชั่วโมง)
ส่วนที่ 3 การบูรณาการ สอดแทรกในการปฏิบัติงาน (40 ชั่วโมง)	1. การเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้คู่มือโปรแกรมการพัฒนาฯ เป็น แนวทางในการพัฒนา (28 ชั่วโมง) 2. การนิเทศ ติดตาม แบบมีส่วนร่วม (12 ชั่วโมง)
ส่วนที่ 4 การประเมินหลังการ พัฒนา (12 ชั่วโมง)	1. สรุปการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 (6 ชั่วโมง) 2. ทดสอบความรู้หลังการพัฒนา (ไม่นับรวม) 3. ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการพัฒนาโปรแกรมการ พัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู (ไม่นับรวม) 4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลจากการพัฒนา (6 ชั่วโมง)
รวมระยะเวลา 120 ชั่วโมง	



แผนผังโปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2



ภาพประกอบ 4 แผนผังโปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินก่อนการพัฒนา ได้แก่ การทำแบบทดสอบก่อนการพัฒนา
2. การประเมินระหว่างการพัฒนา ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม ความสนใจในการทำกิจกรรม การซักถามข้อคิดเห็น การประเมินใบงาน
3. การประเมินหลังการพัฒนา การทำแบบทดสอบหลังการพัฒนา
4. การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู

Module 1 : สำรวจและกำหนดปัญหา

หลักการ

แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ ในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน มีสำรวจข้อมูลของผู้เรียนจากผู้เกี่ยวข้อง และการใช้เครื่องมือในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของครู การหาวิธีการในการแก้ปัญหา ศึกษาผลงานทางวิชาการและเทคนิควิธีหรือนวัตกรรม เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหา เพื่อนำมากำหนดปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน

วัตถุประสงค์

1. สามารถการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้เรียนได้
2. สามารถวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียน
3. มีความรู้ความเข้าใจการกำหนดวิธีการการแก้ปัญหาในชั้นเรียน
4. สามารถศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ที่เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม

เป้าหมาย

1. มีความรู้ความเข้าใจในการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
2. มีความรู้ในการวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียน
3. มีความรู้ความเข้าใจการกำหนดวิธีการการแก้ปัญหาในชั้นเรียน
4. สามารถศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ที่เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม

ขอบข่ายเนื้อหา

หน่วยที่ 1 การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา

1. การสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียน
2. การเลือกใช้แบบสำรวจหรือแบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน

หน่วยที่ 2 การกำหนดปัญหา

- 2.1 หลักการเลือกปัญหา
- 2.2 ขั้นตอนการเลือกปัญหา
- 2.3 การศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ที่เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

วิธีการพัฒนา

1. การบรรยาย
2. การอบรมเชิงปฏิบัติการ
3. การศึกษาด้วยตนเอง
4. การฝึกปฏิบัติจริง
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การวัดและการประเมิน

การสังเกตพฤติกรรม การทดสอบ การประเมินใบงาน และใบกิจกรรม

Module 2 : การสร้างนวัตกรรมและการนำไปใช้

หลักการ

การสร้างนวัตกรรมและการนำไปใช้ เนื้อหาในส่วนนี้เป็นการให้ความรู้และฝึกทักษะการสร้างนวัตกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาในการวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งเพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนามาสามารถนำนวัตกรรมที่สร้างขึ้นไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. สามารถสร้างและพัฒนานวัตกรรมสำหรับการวิจัยในชั้นเรียนได้

2. สามารถหาคุณภาพของนวัตกรรมสำหรับการวิจัยในชั้นเรียนได้
3. สามารถนำนวัตกรรมสำหรับการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ได้

เป้าหมาย

1. มีความรู้ความเข้าใจในสร้างและพัฒนานวัตกรรมสำหรับการวิจัยในชั้นเรียน
2. มีความรู้ความเข้าใจหาคุณภาพของนวัตกรรมสำหรับการวิจัยในชั้นเรียน
3. สามารถนำนวัตกรรมสำหรับการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ได้

ขอบข่ายเนื้อหา

หน่วยที่ 1 การสร้างนวัตกรรม

- 1.1 ประเภทของนวัตกรรม
- 1.2 วิธีการ/ขั้นตอนในการสร้างและพัฒนานวัตกรรม

หน่วยที่ 2 การหาคุณภาพนวัตกรรม

- 2.1 การตรวจสอบด้านเนื้อหาและรูปแบบของนวัตกรรม
- 2.2 การหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของสื่อหรือนวัตกรรม
- 2.3 การหาค่าความยากของเครื่องมือ
- 2.4 การหาค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือวัดผล
- 2.5 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดผล

หน่วยที่ 3 การนำนวัตกรรมไปใช้

- 3.1 การวางแผนการใช้นวัตกรรม
- 3.2 วิธีการนำนวัตกรรมไปใช้

วิธีการพัฒนา

1. การบรรยาย
2. การอบรมเชิงปฏิบัติการ
3. การศึกษาด້วยตนเอง
4. การฝึกปฏิบัติจริง
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การวัดและการประเมิน

การสังเกตพฤติกรรม การทดสอบ การประเมินใบงาน และใบกิจกรรม

Module 3 : การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล

หลักการ

การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้เข้ารับการพัฒนาในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล การเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการฝึกปฏิบัติจริง และการเรียนสรุปผลการวิจัย การนำเสนอและเผยแพร่การวิจัย

วัตถุประสงค์

1. สามารถบอกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสามารถดำเนินการเก็บข้อมูลได้
2. สามารถเลือกใช้สถิติพื้นฐานที่เหมาะสมกับระดับของข้อมูล
3. สามารถสรุปผลการวิจัยได้
4. สามารถเขียนรายงานการวิจัยได้

เป้าหมาย

1. มีความรู้ความเข้าใจวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสามารถดำเนินการเก็บข้อมูล
2. มีความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้สถิติพื้นฐานที่เหมาะสมกับระดับของข้อมูล
3. มีความรู้ความเข้าใจการสรุปผลการวิจัยได้
4. มีความรู้ความเข้าใจในการเขียนรายงานการวิจัยได้

ขอบข่ายเนื้อหา

หน่วยที่ 1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือแบบต่าง ๆ
- 1.2 การจัดกระทำข้อมูล

หน่วยที่ 2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

- 2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
- 2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
- 2.3 สถิติพื้นฐาน

หน่วยที่ 3 การสรุปและเขียนรายงานการวิจัย

- 2.1 การเขียนสรุปผลการวิจัย
- 2.2 การเขียนรายงานการวิจัย

วิธีการพัฒนา

1. การบรรยาย
2. การอบรมเชิงปฏิบัติการ
3. การศึกษาด้วยตนเอง
4. การฝึกปฏิบัติจริง
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

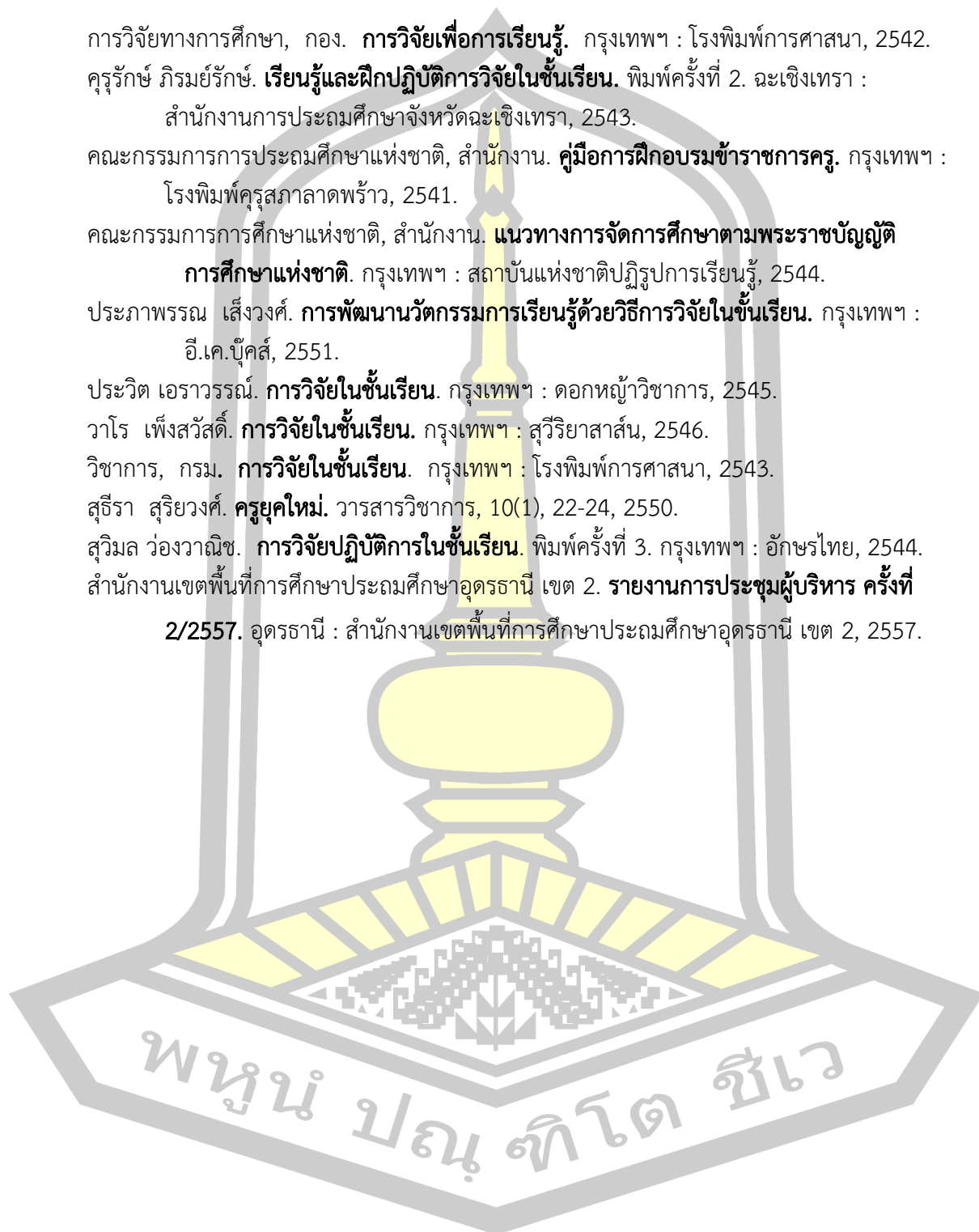
การวัดและการประเมิน

การสังเกตพฤติกรรม การทดสอบ การประเมินใบงาน และใบกิจกรรม



บรรณานุกรม

- การวิจัยทางการศึกษา, กอง. **การวิจัยเพื่อการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2542.
- คุรุรักษ์ ภิรมย์รักษ์. **เรียนรู้และฝึกปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ฉะเชิงเทรา : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา, 2543.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **คู่มือการฝึกอบรมข้าราชการครู**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.
- คณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ : สถาบันแห่งชาติปฎิรูปการเรียนรู้, 2544.
- ประภาพรรณ เส็งวงศ์. **การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ : อี.เค.บุ๊กส์, 2551.
- ประวิต เอราวรรณ์. **การวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้าวิชาการ, 2545.
- วาโร เฟิงส์สวัสดิ์. **การวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2546.
- วิชาการ, กรม. **การวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2543.
- สุธีรา สุริยวงศ์. **ครูยุคใหม่**. วารสารวิชาการ, 10(1), 22-24, 2550.
- สุวิมล ว่องวานิช. **การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อักษรไทย, 2544.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. **รายงานการประชุมผู้บริหาร ครั้งที่ 2/2557**. อุดรธานี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2, 2557.



ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายชัยรัตน์ บุญหล้า
วันเกิด	วันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2531
สถานที่เกิด	อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 114 หมู่ 2 ตำบลหนองหญ้าไซ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี รหัสไปรษณีย์ 41280
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู อันดับ คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดหนองจอกใหญ่ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี รหัสไปรษณีย์ 18230
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2550 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวังสามหมอวิทยาคาร อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี พ.ศ.2555 ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ.2562 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนัน ปณฺ ทิโต ชีเว